

Statistik om inträde/etablering på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier efter utbildning

En kartläggning av användarbehov, EU-rekommendationens krav, befintlig statistik och utvecklingsmöjligheter

2020-09-28

Dnr A2020/1760
Paula Kossack
BV/UA

Förord

Denna rapport innehåller en kartläggning av statistik om övergång från utbildning till arbetsmarknaden och vidare studier. Kartläggningen tar sin utgångspunkt i en användarinventering som genomfördes sommaren 2019 och i EU-rekommendationen om uppföljning av examinerade. Alla utbildningsformer från gymnasieskolan till forskarutbildningen ingår. För samtliga utbildningsformer har en analys gjorts av möjliga utvecklingsområden utifrån användarbehov och EU-rekommendation. För SCB:s undersökningar presenteras den planerade undersökningsdesignen för undersökningar under den kommande 10-årsperioden.

Kartläggningen är en del av SCB:s arbete med att implementera EU-rekommendationen om uppföljning av examinerade. Ett analysarbete har gjorts för samtliga utbildningsformer och samtliga undersökningar för att implementera rekommendationen i SCB:s undersökningar och för att underlätta för de andra myndigheterna att arbeta med rekommendationen.

SCB i 2020-09-28

Magnus Sjöström
Avdelningschef

Katarina Wizell
Enhetschef

Innehåll

Förord	1
Innehåll	2
1. Bakgrund	4
Undersökningar om inträdet på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier	4
Syfte och mål med utredningen	5
Utredningens innehåll	5
2. Användarnas behov	7
Användare och användningsområden	7
Användarnas informationsbehov	10
3. EU-rekommendation	17
Variabellista	18
Utvecklingsområden som identifierats vid EU:s kartläggning	20
4. Metodval	21
5. Matchningskartan	23
6. Utbildningsformerna	24
6.1. Gymnasieskolan	24
6.2. Gymnasiesärskola och särskild utbildning för vuxna	39
6.3. Komvux – gymnasial nivå	40
6.4. Komvux – grundläggande nivå	49
6.5. Komvux – svenska för invandrare (sfi)	53
6.6. Folkhögskolan - Allmän kurs	56
6.7. Folkhögskolan - Särskild kurs	67

6.8.	Folkhögskolan - Övriga kurs typer	76
6.9.	Studieförbunden	79
6.10.	Konst- och kulturutbildningar	80
6.11.	Yrkeshögskolan	89
6.12.	Högskolan – utbildning på grund- och avancerad nivå	97
6.13.	Högskolan – forskarutbildning	104
Bilaga 1 Användarnas användningsområden		109
Bilaga 2 Beskrivning av etableringsmättet		115
Bilaga 3 Registerbaserad och enkätbaserad matchningsstatistik – en jämförelse		117
	Sammanfattning	117
	Inledning	117
	Yrkeshögskolan	118
	Högskolan	123
	Gymnasieskolan	128
Bilaga 4 Övriga frågeställningar från användarkartläggningen ..		134
Bilaga 5 Metod för användarkartläggningen		145
	Användare som ingick i kartläggningen	145
	Frågeguide	146

1. Bakgrund

Undersökningar om inträdet på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier

Undersökningar *Inträdet på arbetsmarknaden* har genomförts sedan 1996. Inträdesundersökningar görs bland elever som lämnat gymnasieskolan (med eller utan examen) och studerande som lämnat högskolan (med eller utan examen). Statistiken ger en samlad bild av vad unga personer gör tre år efter avslutad utbildning. Den belyser i vilken omfattningen utbildningen har förberett elever och studerande för arbete och/eller studier. Undersökningar *Inträdet på arbetsmarknaden* ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) och finns på www.scb.se/uf0512.

Det finns också registerbaserad statistik som beskriver inträdet på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier. Under 2000-talet utvecklade dåvarande Högskoleverket och SCB tillsammans registerbaserad statistik om etableringen på arbetsmarknaden efter högskolan. Till en början användes måttet enbart för uppföljning av högskoleexaminerade, men efter en tid utvecklade SCB en anpassad variant för gymnasieskolan. Sedan år 2014 tar Skolverket fram årlig statistik om etablering på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan och efter komvux. Universitetskanslersämbetet publicerar med jämna mellanrum statistik om etablering efter högskolan. Statistiken är inte officiell, varken hos UKÄ eller hos Skolverket. Läs mer om måttet i bilaga 2.

Det finns därutöver registerbaserad statistik om övergången från gymnasieskolan till komvux och till eftergymnasiala utbildningar. Det är flera myndigheter som tar fram registerbaserad statistik på området.

Sedan 2018 har SCB statistikansvar för fler utbildningsformer: folkhögskolan, yrkeshögskolan och konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar samt fr.o.m. 2020 även för studieförbunden. Även för dessa utbildningsformer efterfrågar användarna statistik om inträdet på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier. Det har aktualiserat frågan om vilka undersökningar SCB ska göra, med vilken frekvens och om det ska vara enkät- eller registerbaserad statistik.

Därutöver fattade EU 2017 beslut om en rekommendation om uppföljning av examinerades väg till arbetsmarknad och vidare studier. Rekommendationen ska stimulera till sådana uppföljningar. För Sveriges del handlar det mest om att optimera uppföljningssystemet och att samordna uppföljningsarbetet som utförs av flera olika aktörer. Läs mer om EU-rekommendationen i kapitel 3.

Enkätundersökningarna om inträdet på arbetsmarknaden ingår i ämnesområde Utbildning och forskning samt statistikområde Befolkningens utbildning.

Flera myndigheter tar fram registerbaserad statistik om inträdet på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier. Statistiken kallas för etableringsstatistik.

Sedan 2018 har SCB statistikansvar för fler utbildningsformer

EU-rekommendation om uppföljning av examinerade

Syfte och mål med utredningen

Syfte med utredningen är att ge beslutsunderlag till berörda myndigheter för att förbättra den samlade statistiken inom området *Inträdet/etablering på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier*. Målet är att:

- statistiken ska täcka hela utbildningssystemet
- frekvens, omfattning och inriktning för statistiken är välvägd med utgångspunkt i användarnas behov, EU-rekommendation och kostnad för insamling och framställning.
- statistiken har en tydligt definierad användarnyttä
- etablera kontakter med användarna
- utgångspunkt tas i statistiken och inte i datakällor.

Utredningens innehåll

Utredningen tog utgångspunkt i användarnas behov så som de framkom i användarkartläggningen sommaren 2019. Det var SCB som genomförde kartläggningen tillsammans med Skolverket och Universitetskanslersämbetet. En annan utgångspunkt var EU-rekommendationen om uppföljning av examinerade, som medlemsländerna följs upp på från år 2020. Denna utredning kan ses som ett första steg att implementera rekommendationen då vi kartlägger hur uppföljningssystemet ser ut idag och vad som skulle kunna läggas till för att uppfylla rekommendationen i alla delarna. Rekommendationen ger utrymme att bestämma vilken ambitionsnivå som är lämplig.

Det andra kapitlet beskriver användarna och deras informationsbehov. Informationsbehovet beskrivs också i form av statistiska intressevariabler, dvs. hur frågeställningarna bör mätas. Redovisningen är generell, dvs. inte specifik för någon utbildningsform.

Det tredje kapitlet beskriver EU-rekommendationens logik för uppföljningssystemet och dess användning. Där finns också en variabellista som kommenteras utifrån i Sverige tillgängliga datakällor.

Det fjärde kapitlet resonerar översiktligt kring val av olika metoder – enkätundersökningar eller registerbaserad statistik.

Det femte kapitlet ger en sammanfattning av en analys av matchningskartan som SCB:s Prognosinstitut har tagit fram för att beskriva matchningen på arbetsmarknaden, inte minst ur ett regionalt perspektiv. Den registerbaserade matchningen jämförs med den enkätbaserade för att få mer information om i vilken utsträckning matchningskartan kan användas för uppföljning av olika utbildningsformer.

Det sjätte kapitlet är en genomgång av utbildningsformerna där vi inventerar befintlig statistik och kommenterar vilka delar som saknas i

relation till användarbehoven och EU-rekommendationen. För varje utbildningsform redovisas

- en sammanfattning av dagens uppföljningssystem och vilka delar som saknas samt för SCB:s delar förslag på design av uppföljningen
- en beskrivning av ansvarsfördelningen mellan olika myndigheter och en övergripande bild av hur väl användarbehoven överensstämmer med dagens statistik
- en beskrivning av de för utbildningsformen specifika användarbehoven
- beskrivning och förslag för enkätundersökningar om inträdet på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier
- beskrivning och förslag för registerbaserade statistik om etablering/inträdet på arbetsmarknaden
- beskrivning och förslag för registerbaserade statistik om övergången till vidare studier.

2. Användarnas behov

I detta kapitel redovisas först de huvudsakliga användarna av statistik om inträde/etablering på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier samt deras generella användningsområden. Därefter redovisas informationsbehov avseende sysselsättning/etablering, matchning/värde på arbetsmarknaden samt löner/inkomster.

Användare och användningsområden

Många utbildningsformer följs upp utifrån etablering/inträdet på arbetsmarknaden efter genomgången utbildning. De senaste åren har alltfler utbildningsformer följts upp på detta sätt. Översikten på nästa sida ska därför kunna användas för följande utbildningsformer respektive grupper:

- gymnasieskolan
- komvux inklusive svenska för invandrare
- folkhögskolan
- konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar
- yrkeshögskolan
- högskolan (alla nivåer, även kompletterande utbildningar)
- ungdomskohorter¹.

Det finns även behov av att framöver² kunna följa upp avgångna från gymnasieskolan och från särvtux. Dessa ingår dock inte i denna inventering.

Uppföljningen omfattar utöver examinerade även personer som inte slutfört utbildningen. För gymnasieskolans del följs exempelvis hela kohorten gymnasienybörjare upp.

Användare av statistik om etablering/inträdet på arbetsmarknaden finns på olika nivåer – oftast lokalt, regionalt och på riksnivå. En del användargrupper lokalt har företrädare eller intresseorganisationer på regional eller nationell nivå.

Användarna kan också delas in i grupper som befinner sig i eller deltar i utbildningssystemet (skolor, studerande, föräldrar, arbetslivet) och

Läs mer i
Bilaga 1

Huvudman, skola, lärosäte, anordnare? I denna rapport använder vi ordet "anordnare". Vi menar då den organisation som är ansvarig för utbildningarna.

¹ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har lämnat mycket värdefull input till vår användarkartläggning. Vi avser att analysera och formulera uppföljningsbehovet utifrån ett kohortperspektiv senare under våren 2020.

² Hittills har ingen personnummerbaserad statistik funnits över deltagare och avgångna från gymnasieskolan respektive särvtux. När statistiken blir personnummerbaserad kommer så småningom även uppföljningsstudier vara möjliga.

sådana som inte gör det (riksdag och regering, myndigheter, intresseorganisationer).

Följande tabell visar viktiga användargrupper och användningsområden för statistiken.

Tabell 1. Översikt över användare och vad de använder, eller skulle vilja använda, statistiken till

Grönmarkerade användares behov har ingått i kartläggningen våren och sommaren 2019.

Ljusblåmarkerade har delvis ingått i inventeringen. För en mer komplett bild skulle fler användare behöva kartläggas.

Mörkblåmarkerade har inte ingått – där är formuleringen av användningsområdena preliminära eftersom de inte är avstämde med användarna själva. De är vår tolkning utifrån de signaler vi har fått.

Användare	Användningsområden
Riksdag, regering (Politiska partier)	<ul style="list-style-type: none"> Vid beslut om mål för utbildningsformer Vid utformning av regelverk för utbildningsformer Vid beslut om långsiktig dimensionering av vissa utbildningsformer Frågan om utformning av pensionssystemet och försörjningskvoten (inträdesålder/etableringsålder) Opinionsbildning och politisk debatt (politiska partier)
Arbetsmarknadens parter <ul style="list-style-type: none"> Arbetstagarorganisationer Arbetsgivarorganisationer/ branschorganisationer 	<ul style="list-style-type: none"> Opinionsbildning och politisk debatt Kunskap för arbete med samordning av kompetensförsörjningsansvariga på medlemsorganisationer. Underlag för diskussion med dessa (Svenskt Näringsliv). Frågan om utformning av pensionssystemet och diskussion om försörjningskvoten (inträdesålder/etableringsålder)
Andra intresseorganisationer	<ul style="list-style-type: none"> Opinionsbildning och politisk debatt
Utbildningsmyndigheterna	<ul style="list-style-type: none"> Åtterrapporering till regering och riksdag. Analyser om måluppfyllelse och för att hitta förbättringsområden. Underlag till beslut inom myndigheten (tillståndsgivande, reglerande/styrande, kontrollerande, främjande).
Regionala myndigheter (regioner, kommuner)	<ul style="list-style-type: none"> Samordna det regionala utbildningsutbudet, främst inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning
Utförare (anordnare, skolor, lärosäten) samt deras intresseorganisationer	<ul style="list-style-type: none"> För förbättring av utbildningarna genom jämförelsetal (jämförelse med andra liknande utbildningar eller med andra utbildningar i samma region) Attrahera studerande genom att visa på bra resultat
Studerande och de som vill söka utbildningar (samt deras föräldrar) samt deras intresseorganisationer	<ul style="list-style-type: none"> Vid utbildningsval

Uppföljning kan endast vara en del i beslutsunderlaget, både vad gäller utbildningsplanering och vad gäller studie- och yrkesvägledning. Det behöver diskuteras hur uppföljning konkret kan komma till användning för de olika utbildningsformerna. Det gäller de olika beslutsnivåerna och olika beslutsfattare.

Det krävs mycket analys om det ska undvikas att felaktiga slutsatser dras av statistiken vid studie- och yrkesvägledning. Vem ska stå för den analysen och hur ska den tillgängliggöras?

Användarnas användningsområden för statistiken kan också beskrivas utifrån en delvis annan indelning. Den knyter ihop en del av de syften som nämns i EU-rekommendationen för uppföljning av examinerade³ med användningsområden enligt användarkartläggningen.

Tabell 2. Användningsområden för statistiken på olika nivåer

Övergripande användningsområde	Olika aspekter av användningsområdet
Utbildningsplanering	<ul style="list-style-type: none"> • dimensionering av <ul style="list-style-type: none"> ○ utbildningsformer – central nivå ○ utbildningar/program – central nivå, regional nivå, anordnarnivå • beslut om utformning av kvalifikationer <ul style="list-style-type: none"> ○ utbildningsformer – central nivå ○ utbildningar/program – central nivå, regional nivå, anordnarnivå • beslut om innehåll för utbildningar <ul style="list-style-type: none"> ○ på central nivå ○ på anordnarnivå
Studie- och yrkesvägledning	<ul style="list-style-type: none"> • val att studera vidare eller inte • val av utbildningsform • val av utbildning/program • val av anordnare

Officiell statistik eller verksamhetsuppföljning?

Användarna efterfrågar statistik med olika detaljeringsgrad. Behoven sträcker sig från officiell statistik till verksamhetsuppföljning som genomförs med statistiska metoder. Det är viktigt att skilja mellan dessa två ytterligheter, även om de ibland kan vara svåra att hålla isär. Exempelvis kan detaljerad statistik, producerad med statistiska metoder av statistikansvariga myndigheter, användas för verksamhetsuppföljning.

Idag finns olika modeller för verksamhetsuppföljning och olika ansvarsfördelningar.

- Det har inte ingått i kartläggningen att undersöka hur gymnasieskolor använder uppföljningsresultat, men vi har inte fått några indikationer på att gymnasieskolorna själva genomför egna uppföljningar. Skolverket publicerar statistik om etablering på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan i databasen SIRIS. Där presenteras statistik per skola och program.⁴
- Några högskolor genomför egna enkätundersökningar om inträdet på arbetsmarknaden och de flesta har genom verket Bak- och

³ Se kapitel 3.

⁴ Sommaren 2020 slutade Skolverket publicera statistik per skola pga. en dom som ändrar tolkningen av offentlighets- och sekretesslagen.

framgrund⁵ tillgång till registerbaserad statistik om sysselsättningen efter högskolan. UKÄ publicerar viss statistik per högskola och ämnesområde.

- För yrkeshögskolan publiceras ingen statistik per utbildning, men utbildningsanordnarna följer upp sina examinerade sex månader efter utbildningens slut och rapporterar resultaten till MYH.

Under våren 2020 kom en dom som klargjorde att statistik inte får publiceras så att en enskilds (=privat) utbildningsanordnares identitet framgår, detta regleras i offentlighets- och sekretesslagen. Publicering per utbildningsanordnare är enbart möjlig om utbildningsanordnaren ger sitt samtycke.

Användarnas informationsbehov

Användarnas information behov beskrivs i detta avsnitt uttryckt som intressevariabler och redovisningsgrupper. Användarnas generella informationsbehov beskrivs här. Behov som är specifika för olika utbildningsformer redovisas under respektive utbildningsform.

Centrala intressevariabler

Sysselsättning/aktivitet

De generella frågeställningarna, som användarna vill ha svar på, kan utifrån användarkartläggningen sammanfattas på följande sätt:

- Hur ser etablering på arbetsmarknaden ut efter avslutad utbildning?
- Hur många personer har ett arbete eller läser vidare efter sin utbildning?

En ansats kan vara att försöka mäta arbetsutbudet (arbete på heltid/deltid (frivillig/ofrivillig deltid)), studier, föräldraledighet, sjukdom. Blandkategorier, exempelvis att både arbeta och studera, är alltid svåra - prioritering mellan aktiviteter måste göras för att få hanterbar statistik. Användaren måste kunna lita på att statistikproducenten väljer rätt, och ett lämpligt antal (inte för många), kategorier. Genom att förenkla både förlorar och vinner man information.

En del av de som fortsätter att studera vill egentligen arbeta, men får inget heltidsjobb och fortsätter därför att plugga lite. Egentligen vill man redovisa de som ej etablerade och inte som studerande. De skulle normalt klassas som arbetslösa (AKU).

Angående studier så nämns vikten av att skilja personer som studerar mycket (=heltid) och de som studerar väldigt lite.

Huvudsaklig sysselsättning:
arbete eller studier

Studier i brist på arbete

⁵ https://ladok.se/wp-content/uploads/2019/10/Beskrivning_bakoframgrund.2019.pdf

Någon användare nämner även att statistiken ska försöka skilja på personer som har lämnat utbildningen och är färdiga att etablera sig och sådana som inte är färdiga. Sysselsättningsstatistik är otydlig just för unga. Man ser inte från statistiken om de bara vill jobba lite på helgerna eller om de faktiskt inte lyckats etablera sig bättre.

UVAS – vad gör de istället?

För personer som varken huvudsakligen arbetar eller studerar efterfrågas information om vad de gör istället och vilka anledningar som kan finnas till inaktivitet.

Vilka indikatorer är kopplade till långsiktiga etableringsproblem?

Flera användare nämner att det vore viktigt att få reda på vilka indikatorer som är kopplade till långsiktiga etableringsproblem. Ungas arbetsmarknadsetablering är en process som kan sträcka sig över längre tid. Många kan gå in och ur studier, ta tillfälliga jobb, ta sabbatsår etc., men på sikt etablerar de sig ändå på arbetsmarknaden. En grupp som man vill identifiera är de som sedan varken arbetar eller studerar. Det är viktigt att på ett tidigt stadium identifiera vilka individer som ligger i riskzonen. En sådan analys skulle kunna göras med en longitudinell ansats där man letar efter ”riskbeteenden” bland unga som precis lämnat skolan (kanske genom att använda indikatorer från vården, kommunala aktivitetsansvaret etc.).

För- och nackdelar med enklare eller mer nyanserade mått

Går man mer på djupet framkommer det motsägelsefulla åsikter om vad som är viktigast att redovisa. En del användare anser att det räcker med uppgift om att personer har ett arbete, i synnerhet där man är intresserad av matchning mellan arbete och utbildning. Däremot finns andra användare som anser att det behövs en mer nyanserad bild av etablering för att skapa en tydligare bild över hur etableringen utvecklas över tid, hur det samspelar med studier samt för att kunna belysa skillnader i etablering mellan olika grupper. Mer om information om etableringsmättet finns i bilaga 2.

Finns behov av att förenkla och förtydliga etableringsmättet

Konkreta synpunkter på det registerbaserade etableringsmättet är att det kan vara svårt att ta till sig. Det kan eventuellt vara bra med en förenklad version men man vill å andra sidan inte tappa för mycket information. Det finns fördelar med att den ger en nyanserad bild. Ett problem är att statistiken kan misstolkas av användare, t.ex. i media där kategorin etablerad ställning vid flera tillfällen likställts med ”att ha ett arbete”.

Kunna försörja sig

När man diskuterar hur mycket man ska ha arbetat under ett år för att kunna anses vara etablerad nämns ofta att man ska kunna försörja sig. Problematiskt är här att kostnadsläget i landet skiljer sig och att det därför krävs olika belopp för att kunna försörja sig. Det beror också på ens familjesituation.

Aspekter av att ha ett arbete

Samtal om vilka aspekter som bör vara uppfyllda utöver ”att kunna försörja sig” ger ingen samstämmig bild – aspekter som diskuterats är t.ex.

- omfattning på arbetet och problemet att veta om en lägre omfattning än heltid är självvald eller inte
- hur stor del och när på året man ska ha arbetat
- tillsvidareanställning eller andra anställningsformer.

Någon användare nämner att det är rimligt med låga inkomstgränser. Det är ganska enkelt för examinerade att leva på relativt låga löner direkt efter utbildningen. Man är ung och van vid en enklare livsstil. Dagens inkomstgränser i etableringsmättet är därför rimliga i början av karriären.

Det finns idag många olika sätt att jobba på, arbetsmarknaden förändras. Hur ska man täcka in personer som har många olika anställningar under ett år eller personer med osäkra anställningar - hur får man detta att synas i statistiken? Intressant att se progressionen på arbetsmarknaden.

En användare lyfter särskilt att man bör beakta ingångslöner för företagslärlingar. Dessa bör kategoriseras som etablerade i etableringsmättet trots låga inkomster.

Beskriv vägen till etableringen

En användare lyfter fram betydelsen av att skapa en nyanserad bild av vägen till etableringen. Man vill få en känsla för etableringen på arbetsmarknaden för olika grupper, hur fort det går och när det sker och på vilket sett det sker. Vägen till etablering intressant (det kan ta tid, det går stegvis, till slut är man etablerad), hur de fått dessa jobb och hur de nått dit. Givet de kategorier man vill ha, t.ex. i ett etableringsmått (mått som innehåller olika kategorier av aktiviteter), så gäller det att samla in samma information under en längre tidsperiod (sekvenser som t.ex. arbetslöshet – påhugg – rätt jobb, eller direkt rätt jobb). Visa på olika vägar in på arbetsmarknaden.

Befintliga definitioner bör användas så att statistiken är jämförbar med annan arbetsmarknadsstatistik och med internationell statistik.

Ett önskemål är att statistiken använder befintliga definitioner så att den går att jämföra med annan arbetsmarknadsstatistik och att den även fungerar i internationella jämförelser.

Exempel på annan arbetsmarknadsstatistik:

- sysselsättningsgrad enligt Arbetskraftsundersökningen (AKU), Arbetsförmedlingens registerbaserade sysselsättningsgrad
- uppföljningsresultat av arbetsmarknadsutbildningar.

Exempel på internationella jämförelser:

- sysselsättningsgrad
- inträdes-/etableringsålder (pensionssystem).

Matchning och utbildningens värde på arbetsmarknaden – Här krävs både register- och enkätdata

Matchning mellan arbete och utbildning/värde av utbildningen på arbetsmarknaden

Det framkommer i användarkartläggningen att information om matchning skulle kunna komplettera den befintliga statistiken om andel i arbete eller etableringsstatus för att ge svar på om utbildningen svarar mot efterfrågan. Följande centrala frågeställningar vill användarna ha svar på:

- Hur många personer har ett arbete på en kvalifikationsnivå som motsvarar deras utbildning (vertikal matchning)?
- Hur många personer har ett arbete som är kopplat till deras utbildningsområde, dvs hur ser matchningen ut mellan utbildning och yrke/bransch (horisontell matchning)?
- Får de rätt kompetens genom sin utbildning för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden och i tänkta yrken och branscher? Har utbildningen gett rätt kunskaper, färdigheter och kompetenser?

Vertikal matchning

Över- och underutbildning

Vem bedömer vad som är rätt nivå?

För många användare är det viktigt att få information om hur väl den vertikala matchningen fungerar. Med det menas att yrket har rätt kvalifikationsnivå i förhållande till utbildningen. Problematiskt är att det kan vara oklart vem som definierar vad som är rätt nivå för ett yrke och hur man ska mäta det.

Den registerbaserade statistik som bygger på yrkesklassifikationen SSKYK bär information om yrkets kvalifikationsnivå. Det är viktigt att vara medveten om att det är en förenkling av en dynamisk verklighet där yrken, och vilka krav på kvalifikationer som ställs, förändras.

Horisontell matchning

Matchningsbedömningar eller redovisning av de vanligaste yrkena?

Det är inte självklart hur den horisontella matchningen ska beskrivas. För legitimationsyrken måste matchningen vara exakt och då fungerar den registerbaserade matchningsstatistiken som bygger på Prognosinstitutets matchningsindikatorer (andel i rätt yrke). För andra utbildningsgrupper är avgränsningen av rätt yrken svårare. Användare tycker att det är viktigt att man får användning för sin kvalifikation, vilket kan vara fallet även om utbildning och yrke inte ser ut att matcha. Istället för att redovisa andelen med matchande yrken önskar en del användare att de vanligaste yrkena bör redovisas. Då kan användaren själv göra en mer nyanserad bedömning. Bransch är också en viktig faktor, men yrke är viktigare i matchningsdiskussionen.

Resultaten måste tolkas i relation till vad det är för typ av utbildning. Ett resonemang om branscher och yrken behövs som förklaring till statistiken.

Arbete med att hitta indikatorer pågår på EU-nivå.

Arbete pågår på EU-nivå att undersöka om det finns sätt att ta fram jämförbar statistik för horisontell och vertikal matchning.

Matchningsstatistik är viktig för kompetensförsörjningsarbetet.

MEN

Stirra dig inte blind på matchningsstatistiken!

Forskare lyfter betydelsen av att noga tänka igenom hur matchningsresultat bör tolkas och därmed också hur den bör presenteras för att säkerställa att rätt slutsatser dras. Följande aspekter har tagits upp:

- Matchning är främst relevant utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv.
- Överutbildningsdebatten fokuserar på om man får arbete på rätt nivå. Men inkomstpremien tyder inte på att det finns något problem med överutbildning i Sverige. Kanske är matchningsmålet för stelt? Ett problem är vem som får bestämma vad ett yrke kräver för utbildningsnivå. Det kan vara så att de med högskoleutbildning gör andra saker än de med gymnasieutbildning inom samma yrke. Vid en jämförelse över tid behöver dessutom beaktas att yngre personer är längre utbildade, medan de äldre har jobbat sig upp. Det finns ingen statistik över icke-formella kvalifikationer erhållna i arbetslivet så att kompetensnivån i olika åldrar går att jämföra. Därför blir det svårt att dra slutsatser om utvecklingen över tid.
- Beakta att arbetsmarknaden förändras snabbt. Kvalifikationer som arbetsmarknaden värderade högt för 5-10 år sedan kanske inte alls är lika viktiga idag. För de som arbetar med att dimensionera och utforma utbildningar på olika nivåer (politiker, departement, myndigheter, utbildningsanordnare) kan det vara viktigt att följa andelen som får ett arbete på rätt kvalifikationsnivå, men det är viktigare att följa utvecklingen över tid än den absoluta nivån.
- Ju mer generell en utbildning är, desto bredare yrkesområde är relevant. Det är lätt att säga att det är ett misslyckande om bara hälften av de examinerade arbetar inom rätt yrke. Men det kanske inte är något misslyckande - kompetensen kanske behövs på många ställen. Ett sådant resultat kan vara en input till utbildningen - utbildningen har inte den smala nischen som utbildningsanordnaren trodde, det finns ett bredare intresse. Men det kan också vara tvärtom - att det kanske inte finns den efterfrågan man trodde. Inkomster kan ge bättre information om utbildningen kommer till användning.
- För yrkesutbildningar och särskilt legitimationsutbildningar är det relevant att följa upp hur stor andel som arbetar inom rätt yrke och rätt bransch. Men även för dessa yrken kan det finnas andra användningsområden och en sämre matchning i statistiken måste inte innebära ett dåligt resultat. Inkomster kan ge bättre information om utbildningen kommer till användning.

Fördjupad information om vidare studier

Därutöver kan mer information om vidare studier komplettera den befintliga statistiken om andel i vidare studier. Användarna har formulerat följande frågor som de önskar att statistiken svarar på:

- Vilka utbildningsområden läser de som studerar vidare på högskola eller inom andra utbildningsformer?

- Får de rätt kompetens genom sin utbildning för att studera vidare?

Inkomster/löner

I kartläggningen har vi specifikt frågat efter behov av inkomststatistik. Bakgrunden till det är att det är viktig information till översynen av etableringsmättet. Diskussionerna har dock gett intressanta infallsvinklar även utifrån ett bredare perspektiv:

- Statistik om heltidslöner/inkomster ger information vid utbildningsval om vilka inkomster man kan förvänta sig efter olika typer av utbildningar
- Statistik bör inte redovisas som andel under/över ett gränsvärde, utan hellre som fördelningar, t.ex. kvartiler eller percentiler (10, 50, 90).
- Viktigt att se löne-/inkomstutveckling över tid
- I studie- och yrkesvägledningsperspektiv är alla examinerades löner intressanta, oavsett vilket yrke de får. Man vill veta vad utbildningen öppnar för möjligheter för mig – vilken arbetslöshetsrisk, vilka yrken, branscher och inkomster.

Beakta även hur inkomststatistik kan komplettera matchningsstatistik. Se avsnittet ovan om forskarens synpunkter på matchningsstatistik.

Arbete pågår på EU-nivå att undersöka om det finns sätt att ta fram jämförbar statistik.

Redovisningsgrupper och detaljeringsgrad i statistiken

De olika användargrupperna har olika användningsområden för statistiken. Därför har de lite olika fokus i vilka intressevariabler som är mest relevanta för dem. Den stora skillnaden är dock hur finfördelad statistiken de behöver och vilka redovisningsgrupper som är viktiga för dem. Statistiken behövs på tre nivåer

- utbildningsformer och grova undergrupper, t.ex. examenstyp inom högskolan och programtyp inom gymnasieskolan
- utbildningar (t.ex. program på högskolan eller gymnasieprogram/inriktningar inom program) eller utbildningsgrupper (t.ex. utbildningsgrupper i högskolan eller utbildningsområden i yrkeshögskolan)
- utbildningar per anordnare.

För samtliga tre nivåer behövs en regional redovisning av statistiken, t.ex. per region/län. Bakgrunden är den större roll som regionerna har fått de senaste åren för att påverka/samordna utbildningsdimensioneringen i sin region. Detta gäller främst gymnasieskolan och komvux.

Tabell 3 är delvis en upprepning av tabell 2 ovan. Användningen på olika nivåer (central och regional nivå samt anordnarnivå) har betydelse

för vilka redovisningsgrupper som behövs. Denna sammankoppling görs i tabellen nedan.

Tabell 3. Användningsområden på olika nivåer och behov av detaljeringsgrad i statistiken

Övergripande användningsområde	Olika aspekter av användningsområdet	Redovisningsgrupper
Utbildningsplanering	<ul style="list-style-type: none"> • dimensionering av <ul style="list-style-type: none"> ○ utbildningsformer – central nivå ○ utbildningar/program – central nivå, regional nivå, anordnarnivå • beslut om utformning av kvalifikationer <ul style="list-style-type: none"> ○ utbildningsformer – central nivå ○ utbildningar/program – central nivå, regional nivå, anordnarnivå • beslut om innehåll för utbildningar <ul style="list-style-type: none"> ○ på central nivå ○ på anordnarnivå 	<p>Central nivå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utbildningsformer och grova undergrupper, t.ex. examenstyp inom högskolan och programtyp inom gymnasieskolan • Utbildningar eller utbildningsgrupper inom respektive utbildningsform <ul style="list-style-type: none"> ○ T.ex. program på högskolan eller i gymnasieprogram ○ T.ex. utbildningsgrupper på högskolan eller utbildningsområden i yrkeshögskolan • Regional fördelning, t.ex. län • Till viss del även utbildningar per anordnare (främst högskolan?) <p>Regional nivå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utbildningsform och region • Utbildningsgrupper och region • Utbildningar per anordnare (öppna jämförelser?) <p>Anordnarnivå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utbildningar per anordnare (öppna jämförelser?)
Studie- och yrkesvägledning	<ul style="list-style-type: none"> • val att studera vidare eller inte • val av utbildningsform • val av utbildning/program • val av anordnare 	<ul style="list-style-type: none"> • Jämförelse med referensgrupp av personer som inte studerat vidare • Utbildningsformer • Utbildningar eller utbildningsgrupper inom respektive utbildningsform. <ul style="list-style-type: none"> ○ T.ex. program på högskolan eller i gymnasieprogram ○ T.ex. utbildningsgrupper på högskolan eller utbildningsområden i yrkeshögskolan • Utbildningar per anordnare (öppna jämförelser?)

3. EU-rekommendation

2017 beslutade EU-kommissionen om en EU-rekommendation för uppföljning av utexaminerade avseende övergång till arbetsmarknaden och vidare studier⁶. Målet med rekommendationen är att förbättra tillgången till kvalitativa och kvantitativa uppgifter om vad examinerade gör efter utbildningen. Uppföljningen i varje land ska förbättras så att tillgången på detaljerade uppgifter ökar. EU vill också uppmuntra till mer samarbete i och mellan länder för att uppnå synergieffekter. Jämförbar statistik mellan länderna ska tas fram för att länderna ska kunna lära av varandra.

Rekommendationen omfattar den högre utbildningen och yrkesutbildning (gymnasial och eftergymnasial). För Sveriges del innebär det gymnasiala yrkesutbildningar (ungdomsgymnasiet, komvux, folkhögskola) och eftergymnasiala utbildningar (högskola, yrkeshögskolan, konst- och kulturutbildningar, eftergymnasiala kurser på folkhögskola). Examinerade och, om lämpligt, även grupper utan examen ska följas upp.

Statistiken ska användas för att

- a) Stärka yrkesvägledningen för blivande och nuvarande studenter och för utexaminerade.
- b) Utforma och uppdatera läroplanerna för att förbättra inhämtandet av relevanta färdigheter och anställbarheten.
- c) Förbättra kompetensmatchningen för att stödja konkurrenskraften och innovationen på lokal, regional och nationell nivå.
- d) Planera för utvecklingen av sysselsättningen samt av utbildningsrelaterade och sociala behov.
- e) Bidra till den politiska utvecklingen på både nationell nivå och unionsnivå.⁷

Enligt EU-rekommendationen om uppföljning av examinerade ska medlemsländerna senast 2020 inrätta ett system för uppföljning av utexaminerade som bygger på följande:

- a) Insamling av relevanta administrativa uppgifter från databaser för utbildning, skatter och sociala avgifter.
- b) Utveckling av longitudinella undersökningar om utexaminerade på utbildningssystemnivå, eftersom det är viktigt att ha tillgång

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0249&from=EN>

⁷ A) till E) är tagna från EU-rekommendationen. Egna fetmarkeringar.

till uppgifter om personers övergång till arbetsmarknaden eller till fortsatt utbildning och om deras karriärer.

- c) Möjlighet att anonymt koppla ihop uppgifter från olika källor för att få en helhetsbild av hur utexaminerade klarar sig.

Longitudinella undersökningar bör göras för fler utbildningsformer

Sverige uppfyller punkt a) och c), men behöver för vissa utbildningsformer utveckla punkt b). De enda longitudinella undersökningarna som genomförs idag är Skolverket etableringsstatistik där uppföljning där 1, 3 och 5 år efter gymnasieskolan. Även för komvux och högskolans grundutbildning finns flera mätpunkter.

Arbetsmarknadsutbildningar – en del av uppföljningssystemet?

Uppföljning av arbetsmarknadsutbildningar ingår inte i denna utredning. Det beror främst på att arbetsmarknadsutbildningar inte förvaltas av en utbildningsmyndighet och att utbildningarna inte ger några formella kvalifikationer. Samtal med andra EU-länder har dock visat att deras arbetsmarknadsutbildningar motsvarar den svenska vuxenutbildningen eller delar av folkbildningen. Det talar för att arbetsmarknadsutbildningar även ingår i de utbildningar som berörs av EU-rekommendationen. Därutöver har användare, i kölvattnen av diskussionerna om Arbetsförmedlingens nedläggande, formulerat behovet av att samla statistik om samtliga utbildningar till olika yrken, oavsett utbildningsform, så att det totala utbildningsutbudet blir synligt. Det anges som viktigt för att kunna säkra kompetensförsörjningen.

Variabellista

I EU-rekommendationen om uppföljning av utexaminerade listas variabler som ska samlas in. I tabellen nedan beskrivs möjliga datakällor till respektive variabel. Utgångspunkten är att information inhämtas genom register. Bedömnings- och värderingsfrågor kan dock inte besvaras med registerinformation och måste därför ställas som enkätfrågor.

Tabell 4. Variabler enligt EU-rekommendationen med kommentarer

Variabel	Registervariabler	Enkätfrågor	Kommentarer
Bakgrundsvariabler			
personuppgifter och socioekonomiska uppgifter (t.ex. kön, födelseland, medborgarskap, etniskt ursprung och familjens socioekonomiska bakgrund)	<ul style="list-style-type: none"> • RTB (kön, födelseland, medborgarskap) • UREG (föräldrarnas utbildningsnivå) • IoT (föräldrarnas inkomster) 		<ul style="list-style-type: none"> • Etniskt ursprung är en känslig uppgift och vi får inte hantera den. GDPR? Borde vara samma i alla EU-länder • SEI? Hur går arbetet?
studietakt	x		Högskolan: kan variera under utbildningens gång
studieform	x		Högskolan: kan variera under utbildningens gång

Variabel	Registervariabler	Enkätfrågor	Kommentarer
kvalifikationer	x		FHSK: finns inte för en del särskilda kurser Komvux: vad kommer finnas för de som gått yrkespaket?
studiepoäng	x		Ibland i form av utbildningslängd (FHSK, KKV)
studieinriktning	x		

Kvantitativa variabler

övergång till arbetsmarknaden eller vidareutbildning	<ul style="list-style-type: none"> Etableringsstatistik Övergång från gym till eftergymnasiala utbildningar 	(x) Finns som enkätfråga för att enkäten ska fungera. Man måste fråga om vägen efter utbildningen för att veta vilka följdfrågor som behöver ställas.	Utvecklingsarbete övergår mellan utbildningsformer
inkomst	<ul style="list-style-type: none"> IoT 		
typ av avtal		x	Vi tror att det är anställningsform som avses (tillsvidare/visstidsanställning/egenföretagare).
anställningsform		x	Vi tror att det är omfattningen på arbetet som avses (heltid/deltid)
yrke, yrkesställning och/eller sysselsättning	<ul style="list-style-type: none"> RAMS (sysselsättning, yrkesställning (?)) Yrkesregister (yrke) 		Yrkesställning Yrke inte heltäckande
geografisk och/eller sektoriell rörlighet	<ul style="list-style-type: none"> RTB (boende) RAMS (jobb) RAMS (sektoriell rörlighet) 		<i>Presenteras ingen sådan statistik idag</i> Sektoriell rörlighet – byte av yrke/bransch

Kvalitativa variabler

studiernas relevans för sysselsättningen	<ul style="list-style-type: none"> Matchning (matchningskarta, yrkesstatistik, branschstatistik) Koppling mellan genomgången utbildning och ämne/nivå för fortsatta studier 	x	
deltagande i frivilligarbete eller verksamheter för delaktighet i samhällslivet		x	<i>Finns inget idag om detta i våra enkäter</i>
karriärutveckling och tillfredsställelse	<ul style="list-style-type: none"> IoT (inkomstutveckling) 	x	
uppfattning om utbildningens kvalitet och relevans		x	

Enkätundersökningarna och den registerbaserade statistiken täcker de allra flesta variablerna i variabellistan. Utvecklingsområden är

- Geografisk och/eller sektoriell rörlighet.
 - Vad gäller geografisk rörlighet har UKÄ gjort flera analyser under årens lopp om studenters rörlighet. Det bör övervägas om liknande analyser bör göras om fler utbildningsformer.
 - Det måste utredas mer vad som menas med sektoriell rörlighet.
- Deltagande i frivilligarbete eller verksamheter för delaktighet i samhällslivet. Vi har ingen tradition i Sverige att ställa sådana frågor och användarnyttan är tveksam. Det bör utredas mer hur vi ser på detta område.

Utvecklingsområden som identifierats vid EU:s kartläggning

Företaget ICF Consulting Ltd. har genomfört en kartläggning av EU-ländernas arbete med uppföljning av examinerade åt EU-kommissionen. De konstaterar att vi har ett väl utvecklat uppföljningssystem i Sverige, men ser att fler longitudinella undersökningar bör göras för att svara mot EU-rekommendationen. Andra områden som är godkända men där det ändå finns förbättringspotential är

- att följa upp personer som lämnat utbildningen utan examen eller motsvarande för fler utbildningsformer
- att följa upp personer som flyttat från Sverige efter utbildningen
- svarsfrekvenser för enkätundersökningar som inte är tillfredsställande.

Något att fundera över är behovet av samordning av uppföljningar som genomförs av ansvariga myndigheter och uppföljningar som genomförs av anordnarna själva.

4. Metodval

Registeruppgifter och enkätundersökningar

Statistiken i denna rapport kommer antingen från enkätundersökningar där personer som genomgått en viss utbildning får en skriftlig enkät (webbenkät eller pappersenkät) eller från olika statistiska register. Vid enkätundersökningar används en stor del registerdata, främst för att slippa fråga om personers bakgrund, studieresultat och de utbildningar de läst.

Registeruppgifter är det första valet för uppföljningar. Det beror på att uppgifterna är billiga och att statistiken kan brytas ner på detaljerade redovisningsgrupper. För officiell statistik anges det också i SFS 2001:100 att framställningen i så stor utsträckning som möjligt ska baseras på befintliga register. I tider av sjunkande svarsfrekvenser och ökade insamlingskostnader måste statistiken i första hand baseras på registeruppgifter.

Men allt går inte att mäta med registeruppgifter. Det handlar främst om kvalitativa uppgifter, där personer ska göra bedömningar och värderingar av sin utbildning och sin situation på arbetsmarknaden.

Registeruppgifter innebär också ofta en lång framställningstid, då de ingående uppgifterna ofta tar lång tid att producera i förhållande till referensperioden. Detta problem finns inte för enkätundersökningar. Värdet av registerstatistiken ökar och behovet av enkätundersökningar minskar om registerstatistiken har kort framställningstid, dvs. kort tid mellan referensperiod och publicering av den färdiga statistiken.

Hur hänger undersökningarna ihop?

De undersökningar som ingår i denna kartläggning kompletterar varandra och kommer både från enkät- och från registeruppgifter.

Tabell 5. Översikt över undersökning och metod

Undersökning	Metod
Inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier	Enkätundersökning
Etablering på arbetsmarknaden	Registerbaserad undersökning
Övergång till vidare studier	Registerbaserad undersökning

Longitudinella undersökningar görs med fördel baserad på registeruppgifter.

Enkätundersökningarna ger övergripande resultat med kort framställningstid. De ger information såväl om inträdet på arbetsmarknaden som om övergången till vidare studier, men fokus ligger på värderings- och bedömningsfrågor, dvs. kvalitativa variabler.

Ökade svarsfrekvenser vid tillgång till "bra" epostadresser?

Det krävs alltmer resurser för att uppnå acceptabla svarsfrekvenser vid enkätundersökningar. Låga svarsfrekvenser är också en av de största farhågorna vad gäller en europeisk enkätundersökning som kan ge statistik som är jämförbar mellan länderna och resultat för personer som flyttat till ett annat land efter utbildningen. I slutrapporten från pilotundersökningen Eurograduate föreslås att länderna redan under utbildningen får studenternas godkännande att ta kontakt efter utbildningen för uppföljning och att samla privata epostadresser till studenter som kan användas för uppföljning. Om epostadresser används som kontaktuppgifter finns även möjlighet att inkludera personer som flyttat från Sverige i populationen. Vi borde därför närmare undersöka möjligheten att samla epostadresser för uppföljning.

De registerbaserade undersökningarna som bygger på etableringsmålet omfattar både inträde på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier. Högskolan är ett undantag eftersom undersökningen där endast belyser inträdet på arbetsmarknaden.

SCB planerar att ta fram ny registerbaserad statistik om inträdet på arbetsmarknaden

SCB avser att under 2020 utveckla registerbaserad statistik om inträdet på arbetsmarknaden. Översiktlig statistik ska tas fram och publiceras för samtliga utbildningsformer. Statistiken kommer ge översiktlig information om vad personer gör efter genomgången utbildning (arbete, studier eller annat). Fokus kommer dock att ligga på att belysa situationen på arbetsmarknaden. Övergången till vidare studier fördjupas i andra produkter, så som statistiken om övergång från gymnasieskolan till eftergymnasiala utbildningar. Ett mål för den nya statistiken är att den ska kunna sammanvändas med statistik om övergång till vidare studier. Vid utvecklingen av den nya statistiken kommer utgångspunkt tas i resultatet från denna kartläggning.

5. Matchningskartan

Läs mer i

Bilaga 3

För att arbetsmarknaden ska vara i balans är det viktigt att matchningen på arbetsmarknaden fungerar bra. Det är betydelsefullt att de arbetssökande får ett arbete där de kan nyttja sin utbildning och kunskap till fullo och att arbetsgivarnas behov av anställda med rätt kompetens kan tillgodoses. SCB:s rapport som utgår från ett par matchningsindikatorer belyser hur matchningen mellan utbildning och yrke ser ut på arbetsmarknaden.⁸

I denna översyn har vi jämfört matchning från matchningskartan (som ligger till grund för matchningsindikatorerna) och registerdata med enkätsvar från tre enkätundersökningar *Inträdet på arbetsmarknaden*:

- för examinerade från YH-utbildningar 2015
- för avgångna från gymnasieskolan läsåret 2013/2014
- för avgångna från högskolan läsåret 2013/2014.

Matchningskartan är en registeransats där tillgänglig information om utbildning och yrke används för att bestämma matchning mellan utbildning och yrke. I enkätundersökningarna har de svarande personerna själva fått bedöma om utbildning och arbete överensstämmer.

Generellt sett ger matchningskartan och enkätsvar en likartad bild av matchningen för YH-utbildningar och högskoleutbildningar. Det finns dock ganska tydliga tendenser till skillnader, framför allt om man studerar matchning för olika utbildningsområden. För gymnasieskolan är det generellt sett större skillnader mellan matchningskartan och enkätsvar. Matchningskartan tenderar att ge en högre matchning än enkätsvar. För många gymnasieprogram är det ganska god överensstämmelse, men vissa program sticker ut och ger högre matchning enligt matchningskartan.

Matchningskartan kan inte helt ersätta enkätsvaren utan ska ses som komplement

Slutsatsen av jämförelsen är att matchningskartan och enkätundersökningarna i många fall ger en ganska likartad bild av matchningen. Det finns dock undantag som behöver studeras djupare än vad som gjorts i denna översyn. Matchningskartan kan antagligen inte helt ersätta enkätsvaren utan kan ses som ett komplement till statistik utifrån enkätsvar.

⁸ Matchningen på arbetsmarknaden:
https://www.scb.se/contentassets/7a1344b6af49412f992a398a594bcfa1/uf0521_2018a01_br_a40br1806.pdf

6. Utbildningsformerna

I detta kapitel går vi igenom utbildningsform för utbildningsform och kartlägger hur uppföljningssystemet ser ut idag. Vi jämför med användarbehoven och kraven i EU-rekommendationen och identifierar utvecklingsmöjligheter och vita fläckar.

För SCB:s del föreslår vi en grov design och frekvens för undersökningssomgångarna. Användarbehov, EU-rekommendationen och tillgängliga medel har vägts mot varandra. Justeringar kan bli aktuella i framtiden om användarbehoven ändras.

Vad gäller andra myndigheters ansvarsområden så visar vi på utvecklingsmöjligheter. Vi har inte tagit hänsyn till de ekonomiska ramarna på de andra myndigheterna och ger heller inte förslag på prioriteringar. Kommentarer om möjliga utvecklingsområden ska ses som en bruttolista av vad som framträder vid en jämförelse av statistiken idag och de behov som användarna ger uttryck för samt EU-rekommendationen.

För varje utbildningsform analyseras tre undersökningar:

- *En enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden*
- *Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden (ej nödvändigtvis användning av etableringsmättet)*
- *Registerbaserad statistik om övergången till vidare studier.*

Varje kapitel inleds med en sammanfattning av statistiken. Sedan beskriver vi ansvarsfördelningen myndigheterna emellan och ger en överblick över utvecklingsområden. Därefter beskrivs de tre ovan nämnda undersökningarna mer i detalj.

6.1. Gymnasieskolan

I gymnasieskolan ingår här såväl de nationella programmen som introduktionsprogrammen.

Överblick över statistiken

Det finns en mängd olika statistik om övergång från gymnasieskolan till arbetsmarknaden och till vidare studier. Skolverket och SCB tar fram statistik på området.

Tabell 6. Sammanfattning gällande gymnasieskolan

	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till eftergymnasiala studier	Registerbaserad statistik om övergång till högskolan respektive komvux
Här finns statistiken	LÄNK	LÄNK uppföljning år 2017	LÄNK	LÄNK läsår 2018/19
Beskrivning av läget eller förslag för utvecklingen framåt?	Förslag	Beskrivning	Förslag	Beskrivning
Ansvarig myndighet	SCB tar fram officiell statistik	Skolverket tar fram statistiken – men statistiken är inte officiell	SCB tar fram officiell statistik	Skolverket tar fram officiell statistik
Population	Examinerade och avgångna med studiebevis	Alla som deltagit i gymnasieskolan	Examinerade	Högskolan: Examinerade och avgångna med studiebevis Komvux: Elever i årskurs 3
Urval- eller totalundersökning	Urval om ca 10 000 individer	Totalundersökning	Totalundersökning	Totalundersökning
Uppföljnings-tidpunkt(er)	Uppföljning 3 år efter gymnasieskolan (ingen förändring jämfört med tidigare undersökningar)	Uppföljning 1, 3 och 5 år efter gymnasieskolan	Uppföljning 1, 3 och 5 år efter gymnasieskolan	Fokus på 1 år efter gymnasieskolan
Frekvens	Genomförs vart tredje år med start 2020	Genomförs årligen	Genomförs årligen (innehåll som i denna rapport från år 2020)	Genomförs årligen

Ansvarsfördelning idag och överblick över utvecklingsområden

Skolverket och SCB delar på statistikansvaret för statistik om övergång till arbetsmarknaden och vidare studier. Det finns mycket statistik över vilka vägar unga tar efter gymnasieskolan. Statistik finns på alla relevanta detaljeringsgrader. Longitudinella uppföljningar är en del av statistiken.

Utvecklingsmöjligheter inom den registerbaserade statistiken

För enkätundersökningen finns med traditionella metoder inte möjlighet att utveckla detaljeringsgraden i statistiken. Men det finns goda förutsättningar att utveckla registerbaserad statistik så att den finns tillgänglig med den efterfrågade detaljeringsgraden.

Prioritera utveckling av statistik till regioner

Med tanke på det regionala och kommunala ansvaret att styra utbildningsutbudet inom gymnasial yrkesutbildning på ungdomsgymnasiet och inom komvux bör särskilt vikt läggas vid att tillgängliggöra statistik på kommun- och länsnivå och tillgängliggöra

Etableringsstatistik bör bli snabbare och kompletteras med matchningsstatistik

den på ett mer användarvänligt sätt. Användarna på regional nivå behöver informeras om att denna statistik finns.

Den registerbaserade statistiken över etablering på arbetsmarknaden och matchningen bör också bli avsevärt snabbare (kortare framställningstid) för att den ska kunna användas i större omfattning. Detta gäller även den regionala statistiken. Den långa framställningstiden beror på att ingående registervariabler som tas fram av SCB har lång framställningstid.

Statistik om övergång till vidare studier finns idag på flera ställen:

- Skolverket publicerar statistik om övergång till studier inom ramen för etableringsstatistiken.
- Skolverket publicerar även viss statistik om övergång till komvux och högskolan.
- SCB publicerar, och utvecklar just nu, statistik om övergång till eftergymnasiala studier.

Skolverket och SCB behöver samordna sig, främst vad gäller statistik om övergången till vidare studier.

Universitetskanslersämbetet publicerar statistik över andelen i en viss ålder som påbörjat högskolestudier. Denna statistik redovisas även regionalt nedbrutet.

Statistiken om övergången till komvux är idag mycket begränsad och kan utvecklas. Exempelvis finns ingen statistik på regional, kommunal- eller skolnivå.

Användare har lyft behovet av flödesstudier. Sådan statistik skulle kunna omfatta vägen från gymnasieskolan till komvux och vidare till eftergymnasiala studier.

Tabell 7. Gymnasieskolan: Översikt över vilken myndighet som producerar vilken del i uppföljningssystemet samt vilka delar som saknas eller kan utvecklas

Grön: Här finns statistik.

Gul: Här finns statistik, men det finns förbättringsområden.

Röd: Här saknas statistik.

Detaljeringsgrad i statistiken	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergång till eftergymnasiala studier	Registerbaserad statistik om övergång till högskolan respektive komvux
Programtyp (yrkesprogram, högskoleförberedande program, introduktionsprogram)	SCB	Skolverket	SCB	Skolverket
Program Inriktningar inom program	–	Skolverket	SCB (inriktning saknas)	Skolverket (inriktning saknas)

Detaljeringsgrad i statistiken	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till eftergymnasiala studier	Registerbaserad statistik om övergång till högskolan respektive komvux
Program/inriktning per län	–	Skolverket (inriktning saknas)	SCB (inriktning saknas)	–
Program/inriktning per kommun	–	Skolverket (inriktning saknas)	SCB (inriktning saknas)	–
Program/inriktning per skola	–	Skolverket (inriktning saknas)	–	–
Longitudinella studier	–	Skolverket	SCB	Skolverket

Kartläggning av uppföljning för kvalitetssäkring och utveckling på skolnivå har inte undersökts

Det ingick inte i vår kartläggning att undersöka hur kommuner och skolor använder statistik för kvalitetssäkring och utveckling. Dessa två användargrupper är förstås mycket viktiga. Ett utvecklingsområde skulle kunna vara att undersöka i vilken omfattning den statistik som Skolverket publicerar idag används av huvudmännen för att kvalitetssäkra och utveckla sina egna utbildningar. Det gäller också frågan i vilken omfattning skolor genomför egna uppföljningar och hur dessa i så fall genomförs och används.

Användarnas informationsbehov

Det finns en mängd aspekter som är specifika för gymnasieskolan och som behöver beaktas vid utformningen av statistiken. Nedan följer en sammanställning med aspekter som framkommit i kartläggningen. Möjliga utvecklingsområden kommenteras.

Tabell 8. Informationsbehov specifikt för gymnasieskolan samt möjliga utvecklingsområden

Informationsbehov – röster från användarkartläggningen	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> Värdefullt att se hur många som går vidare till högre studier från högskoleförberedande program. De som går till arbete, kanske går till studier i senare läge. Därför är det intressant att se detta över tid. Intressant att veta hur det går för de från teoretiska program som inte går vidare till högskolan. Yrkesutbildningar på gymnasiet har en närmare koppling till arbetsmarknaden (i varje fall teoretiskt sett), men har man en generell utbildning så kan det vara så att man är bättre på att ta till sig ny kunskap. Så på kort sikt kanske man har det lite svårare efter en generell utbildning, men på längre sikt kanske det går bättre än för dem med en yrkesutbildning. För de är inte lika känsliga för svängningar i ekonomin. På lång sikt borde det löna sig att välja teoretiska program på gymnasiet, detta oavsett om man studerar vidare eller inte. I debatten om etableringsålder, dvs. när unga börjar arbeta, lyfts bland annat långsam övergång från gymnasieskola till högskola. Kan man undersöka de som slutat gymnasiet men inte påbörjat högskolan och som har arbeten som inte kräver gymnasieutbildning varför de har sådana jobb. Är det något tillfälligt tills de ska plugga? I vilken utsträckning vill de studera vidare? Det gäller främst de 	<ul style="list-style-type: none"> Statistik som visar övergång till arbete och högre studier i ett längre perspektiv. Mät 5 år eller längre efter avslutad gymnasieskola. <i>Kommentar:</i> Mätning efter 5 år finns. Mäta i så fall ännu längre. Enkätundersökning som undersöker avgångna från högskoleförberedande program som inte har kvalificerade jobb och som inte studerar

Informationsbehov – röster från användarkartläggningen	Utvecklingsmöjligheter
<p>som gått studieförberedande program som inte pluggar vidare. Många kanske tänker göra det men jobbar ett tag.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Måste beaktas vilka särskilda behörigheter olika program ger. Intressant att se hur många som både arbetar och studerar. Bra som nedbrytning utöver prioriterad sysselsättning 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver vidare utredning Redovisa huvudsaklig sysselsättning samt hur många som både arbetar och studerar. <i>Kommentar:</i> redovisas i enkätundersökningen om inträdet på arbetsmarknaden. Kan utvecklas i SCB:s registerbaserade statistik över inträdet på arbetsmarknaden
<ul style="list-style-type: none"> För att veta om inriktningarna och yrkesutgångar inom gymnasieskolans yrkesprogram spelar roll behövs statistik per inriktning och helst även per yrkesprogram. Hur ser sysselsättning och matchning ut? Skiljer det mellan inriktningar/yrkesutgångar eller saknar de betydelse? Matchning relevant för yrkesprogrammen, men det är svårt att veta hur träffsäker en utbildning behöver vara. Viktigt att veta om man blir det yrke som det var tänkt. Annars spelar inriktningarna ju inte någon roll. Behöver därför veta yrken och branscher. Helst också yrkesutgång och arbetsuppgifter. Redovisning av bransch, majoriteten borde hamna i rätt bransch, i medlemsorganisationers intresse. Inte så viktigt exakt vilket yrke man har (fordonslackerare, fordonsmekaniker). 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver vidare utredning om statistik per yrkesutgång kan tas fram Redovisa yrken för de som arbetar. <i>Kommentar:</i> Yrken redovisas för dem med etablerad ställning i Skolverkets årliga rapport om gymnasieskolan som publiceras under våren.
<ul style="list-style-type: none"> Skillnad efter betyg på hur det går på arbetsmarknaden? Svårt för lärare att motivera elever att ta i på gymnasiet och högskolan. 	<ul style="list-style-type: none"> Betyg som redovisningsvariabel
<ul style="list-style-type: none"> Avhoppare väldigt intressanta generellt att följa upp. Vad händer med de som har det svårt att ta sig igenom en utbildning? Men många hoppar också av pga. jobb. Två olika grupper som behöver hållas isär i statistiken. De nära examen-rapporterna Skolverket har gjort är väldigt bra. 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver vidare utredning om/hur dessa två grupper kan hållas isär. Lär främst finnas bland de med studiebevis?
<ul style="list-style-type: none"> Diskussion om lärlingsutbildningar. Argument att det lättare leder till jobb. Jämförelse med skolförlagd utbildning på gymnasiet behövs då. Det gäller även för yrkesvux. 	
<ul style="list-style-type: none"> Yrkesprogrammen behöver följas upp ofta. Mycket diskussion om dem, leder de till något. 	

SCB

Inträdet på arbetsmarknaden - enkätundersökning

Denna enkätundersökning visar på övergripande mönster för de som avgått från gymnasieskolan med examen eller studiebevis. Den kan inte brytas ner så att den kan användas för att dimensionera och utforma utbildningar på regional eller lokal nivå. Programnivå saknas, vilket minskar användbarheten mycket.

Syftet med undersökningen är att beskriva inträdet på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier för personer som slutfört gymnasieskolan. Det finns också behov av information om gymnasieutbildningen har förberett dem för arbete och/eller studier, hur etableringsprocessen har sett ut åren efter gymnasieskolan samt om deras framtidsplaner.

Population

Populationen utgörs av två grupper individer avgångna från gymnasieskolan:

- elever som avlagt gymnasieexamen vid gymnasieskolor
- elever som genomgått ett helt program på minst 2 500 poäng och avslutat med studiebevis men som saknar examen.

Fokus vid uppföljningen ligger på de som har genomgått och klarat en hel gymnasieutbildning då dessa förväntas vara förberedda för arbete och vidare studier. För att säkerställa jämförbarhet över tid väljs examinerade och de som avslutat med studiebevis då dessa två grupper motsvarar de som fick slutbetyg före GY2011.

Gruppen unga som inte avslutar gymnasieskolan med examen eller studiebevis behöver brytas ner i flera undergrupper för att bli relevant. Det är svårt att uppnå med enkätstudier, särskilt nu då svarsfrekvenserna är på låga nivåer. Av erfarenhet vet vi att unga utan gymnasieutbildning är mycket svåra att få svar från. Det lämpar sig därför bättre att följa upp denna grupp med registerdata.

Målvariabler (enkätinnehåll)

De viktigaste variablerna är följande:

- Huvudsaklig sysselsättning: urvalspersonen själv gör en bedömning av sin huvudsakliga sysselsättning utifrån fasta svarsalternativ.
- Överensstämmelse mellan utbildning och arbete: urvalspersonen själv gör en bedömning av överensstämmelsen mellan arbetet och det område som utbildningen varit inriktad mot utifrån fasta svarsalternativ.
- Vilken utbildningsnivå som bedöms som tillräcklig för arbetet
- I vilken utsträckning de fått lära sig det som behövs för arbetet och i vilken utsträckning de har nytta av yrkeskurserna
- I vilken utsträckning de känner sig förberedda för arbetsliv/högskolestudier

Bedömnings- och värderingsfrågor i enkäten viktigast. Annat kan tas fram via register.

Ett antal aspekter, som inte går att få fram med registerinformation, ingår hittills inte i enkäten, men ska följas upp enligt EU-rekommendationen. I tabellen nedan visas förslag på hantering.

Tabell 9. Variabler i EU-rekommendation och bedömning av hur vi kan hantera dem
Inträdet på arbetsmarknaden (enkätundersökning) efter gymnasieskolan

Variabel	Kommentar
Typ av avtal	Lägg till i enkät Täcks om vi frågar efter arbetade timmar
Anställningsform	Lägg till i enkät Vi måste fråga (tillsvidare eller visstidsanställning)

De viktigaste variablerna i den senaste enkäten (2017)

EU-rekommendation

Variabel	Kommentar
Deltagande i frivilligarbete eller verksamheter för delaktighet i samhällslivet	Oklart Relevant för gruppen som varken arbetar eller studerar eller de som arbetar/studerar väldigt lite. Handlar om man har meningsfull sysselsättning även om man inte arbetar eller studerar.
Karriärutveckling och tillfredsställelse	Oklart Vi måste fråga om tillfredsställelse. Utveckling bör följas upp med registerdata (longitudinell ansats).
Uppfattning om utbildningens kvalitet och relevans	Oklart Vi frågar inte uttryckligen om detta idag, men har flera frågor kring hur förberett man känner sig för arbetsliv/studier och om man har nytta av yrkeskurserna.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 10. Redovisningsgrupper för statistik om gymnasieskolan
Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier

	Examinerade	Elever som avslutat med studiebevis
Redovisningsgrupper om utbildningen		
kön*programtyp (4 grupper)	X	X
Redovisningsgrupper om de studerande		
kön*svensk/ utländsk bakgrund (4 grupper)	X	
kön*inrikes/utrikes födda (4 grupper)	X	
kön*föräldrarnas utbildningsnivå (4 grupper)	X	
Redovisningsgrupper om studieprestationen		
kön*behörighet till högskolestudier (4 grupper)	X	

Användarna efterfrågar dessutom en särredovisning av examinerade som läst som lärlingar. Detta tar vi inte hänsyn till i designen då precisionen för andra redovisningsgrupper då kan minska. Vi undersöker efter datainsamlingen om en redovisning är möjlig.

Vikande svarsfrekvenser vid de senaste undersökningarna gör det inte kostnadseffektivt att mäta resultat per gymnasieprogram. Undersökningen fokuserar därför på att ge övergripande resultat.

Totalundersökning eller urval

Läsåret 2016/17 avslutade 73 700 personer gymnasieskolan med examen. Antalet som avslutade med studiebevis var 7 900.

Får att kunna redovisa valda redovisningsgrupper med tillräcklig precision i statistiken rekommenderas en urvalsundersökning med ca 10 000 individer i urvalet fördelade på 7 000 individer bland examinerade och 3 000 bland individer med studiebevis.

Möjligen bör tas lite extra höjd för lägre svarsandelar i vissa grupper och sjunkande svarsandelar generellt sätt samt eventuellt för att vissa frågor är filterfrågor som inte alla svarar på.

Insamlingsmetod

Det är praxis är att erbjuda pappersenkät i kombination med en webbenkät. Förslaget är att i synnerhet till unga och när SIV har mobilanpassats erbjuda webbenkät till en början för att sedan vid påminnelse erbjuda pappersenkät. Pappersenkäten ska inte omfatta mer än 4 sidor med frågor.

En mobilanpassad version av SIV finns redan (hösten 2019), men det gäller att hålla koll på när SIV har anpassats till att automatiskt välja mobil anpassat gränssnitt eller för stor skärm. Just nu blir det mobil anpassat för alla om man väljer den versionen. Tablåfrågor går inte att konstruera i mobilanpassad version och kommer heller inte att fungera inom närmaste tiden.

Myndighetspost har inte använts på SCB men det kommer att byggas en koppling med tjänsten *Mina meddelanden*. Arbetet är inplanerat till 2019. Möjligtvis går detta att använda i framtiden.

Referensperiod

Användarna tycker att avgångna från gymnasieskolan bör följas upp på kort och lite längre sikt, exempelvis 1, 3 och 5 år efter gymnasieskolan. Användare som behöver statistiken för att dimensionera och förbättra utbildningar behöver data snabbt, dvs. som längst 1 år efter utbildningen. Denna undersökning kan inte användas för dessa ändamål i alla fall då den endast ger övergripande information. Därför ändras uppföljningstiden inte jämfört med tidigare undersökningar.

Enkätundersökningen bör följa upp elever 3 år efter avslutad utbildning. Då upprätthålls tidsserien. Tre år efter gymnasieskolan lär de flesta ha en mer stadigvarande situation än kortare tid efter skolan.

Frekvens

Undersökningen planeras att genomföras vart tredje år med start år 2020.

Enligt användarnas behov skulle statistiken publiceras årligen och det gäller främst dem som vill använda statistiken i arbetet med att dimensionera och förbättra utbildningar vilket ändå inte kan tillgodoses

med denna undersökning. Statistiken kan endast användas på övergripande nivå och då är det tillräckligt med en undersökning vart tredje år.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i tabeller i Excel. Statistik som är jämförbar över tid ska publiceras i statistikdatabasen. Publiceringen ska också omfatta en statistiknyhet och en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier

Den registerbaserade statistiken, som bygger på etableringsmättet⁹, tas fram av Skolverket. Den täcker samtliga som påbörjat gymnasieskolan och redovisas nedbrutet på program, län, kommuner, skolor och program på skolor.

Statistiken visar etableringsmättets utfall, vilka branscher de med etablerad ställning arbetar inom, vilken utbildningsform de i övriga studier studerar inom samt utbildningsinriktning på högskolan.

Population

Samtliga som lämnat gymnasieskolan ingår i uppföljningen och redovisas fördelat på de som har examen, de som har fått studiebevis, de som läst högst år 3, år 2 respektive år 1 på ett nationellt program och de som läst som mest på ett introduktionsprogram.

Målvariabler

Följande variabler redovisas:

- etableringsmättets sex kategorier, varav tre kategorier beskriver arbete och två studier och en avser de som varken arbetar eller studerar
- bransch redovisas för dem med statuskategorierna etablerad ställning
- högskoleämne redovisas för dem som kategoriseras som högskolestuderande
- utbildningsform för de i kategorin Övriga studier.

Yrke per inriktning publiceras årligen från och med våren 2020 i Skolverkets rapport Uppföljningen av gymnasieskolan.

Skolverket

Populationen stämmer väl överens med användarnas behov.

Etableringsmättet används Information om bransch (arbete) och utbildningsform (vidare studier) redovisas.

⁹ Etableringsmätt är ett registerbaserat mått som bygger på aktiviteterna under ett helt kalenderår.

Därutöver efterfrågar användarna information om yrkesutgångar.

Följande aspekter ingår hittills inte i registerstatistiken, men ska följas upp enligt EU-rekommendationen.

Tabell 11. Variabler i EU-rekommendation och bedömning av hur vi kan hantera dem

Variabel	Kommentar
Inkomst	Kan bli en del av SCB:s nya registerbaserade statistik om inträdet på arbetsmarknaden
Yrke, yrkeställning och/eller sysselsättning	Överväg om någon del ska ingå i SCB:s nya registerbaserade statistik om inträdet på arbetsmarknaden
Geografisk och/eller sektoriell rörlighet	Oklart
Karriärutveckling och tillfredsställelse	Inkomstutveckling som mått på karriärutveckling? Tillfredsställelse måste följas upp med enkät, se tidigare avsnitt

Redovisningsgrupper

Nedan redovisas vilka redovisningsgrupper som finns i Skolverkets statistik och vilka som efterfrågas av användarna.

Tabell 12. Översikt över redovisningsvariabler – befintliga och sådana som saknas, men som efterfrågas av användarna

X=finns

- = finns inte

Variabel	Ingår i befintlig publicering
Redovisningsgrupper om de studerade	
Kön	X
Svensk/utländsk bakgrund	X
Inrikes/utrikes född	X
Födelseland, grupperat	-
Tid i Sverige	-
Föräldrarnas utbildningsnivå	X
Föräldrarnas inkomster	-
Redovisningsgrupper om utbildningen	
Program	X
Inriktning på program	X
Kommungrupp där utbildningen bedrivits	X
Program/inriktning per län	ej inriktning
Program/inriktning per kommun	ej inriktning
Program/inriktning per skola	ej inriktning

Variabel	Ingår i befintlig publicering
Lärling eller skolförlagd undervisning	X
Redovisningsgrupper om studieprestationen	
Grundläggande behörighet till YH (=examen från YP eller HFP)	Redovisning av behörighet till högskolan saknas för elever med examen från yrkesprogram
Grundläggande behörighet till högskolan (=examen från HFP samt vissa från YP)	
Gymnasiebetyg	-
Grundskolebetyg	-
Elevgrupp (hur mycket de läst på gy)	X

Referensperiod

Användare av övergripande statistik anser att eleverna bör följas upp 1, 3 och 5 år efter gymnasieskolan. Dessa tidpunkter ingår redan i statistiken.

Utvecklingsområde

På regional och lokal nivå behövs statistik snabbt efter avslutad utbildning, dvs. cirka ett år efter avslutad utbildning. För att statistiken ska bli användbar i större omfattning måste framställningstiden minskas avsevärt. Den långa framställningstiden beror på att ingående registervariabler som tas fram av SCB har lång framställningstid.

Frekvens

Statistiken publiceras årligen vilket motsvarar användarbehoven.

Publicering

Publicering sker av Skolverket i Exceltabeller, i webbsöket och i form av ett PM.

SCB

Registerbaserad statistik om övergång till eftergymnasiala studier

Statistikanvändarna efterfrågar detaljerad information om övergångar till vidare studier efter gymnasieskolan. SCB:s statistik *Övergång från gymnasieskola till eftergymnasial utbildning* täcker övergångar till högskolan, yrkeshögskolan, konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar samt folkhögskolans särskilda kurs. Statistiken bygger på sambearbetningar mellan flera totalräknade register och innehåller information om i vilken utsträckning gymnasieexaminerade påbörjar andra studier under utvald period.

Statistik om övergång till eftergymnasiala studier behöver samordnas vad gäller gymnasieskolan, folkhögskolans allmänna kurs och komvux.

Population

Populationen består av personer med gymnasieexamen.

Utvecklingsområde

Det bör övervägas om även personer som inte slutfört gymnasieskolan ska ingå i populationen. Både i gruppen med examen eller studiebevis och i gruppen utan slutförd gymnasieutbildning finns personer med behov av komvuxstudier, dock sannolikt i olika utsträckning. Utifrån ett jämlikhetsperspektiv är det intressant att följa vilka möjligheter komvux ger personer som inte slutfört sin gymnasieutbildning. Det är dock oklart om övergången från gymnasieskolan, till komvux (eller folkhögskolan) och till högskolan bäst beskrivs genom att lägga till fler grupper i den befintliga statistiken eller om det är bättre att utveckla flödesstatistik som inbegriper flera utbildningsformer.

Målvariabler

Målvariabler är övergång till följande utbildningsformer inom 1, 3 och 5 år efter gymnasieskolan:

- högskolan
- eftergymnasiala folkhögskolestudier
- yrkeshögskolan
- konst- och kulturutbildningar.

Övergången redovisas också nettoräknad, dvs. total övergång till eftergymnasiala studier.

För respektive utbildningsform redovisas även vald utbildningsinriktning.

Redovisningsgrupper

Statistiken är under utveckling och kommer omfatta variablerna i tabellen nedan, detta från publiceringen i maj 2020. Val av redovisningsgrupper baseras på vad som framkommit i inventeringen av användarbehov, på EU-rekommendation och på vad som redan idag redovisas och efterfrågas av kunder.

Tabell 13. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om gymnasieskolan
Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier

Redovisningsgrupper om utbildningen	Redovisningsgrupper om de studerande	Redovisningsgrupper om studieprestationen
Huvudman	Kön	Behörighet till högskolan
Programtyp	Nationell bakgrund	Genomsnittlig betygspoäng från gymnasiet
Program	Föräldrarnas utbildningsnivå	

Stora delar av statistiken redovisas regionalt för följande indelningar:

- Riket
- Kommun (boende)
- Län (boende)
- SKR:s kommungrupper 2017 (boende)
- Kommun (gymnasieskola)
- Län (gymnasieskola)
- SKR:s kommungrupper 2017 (gymnasieskola).

Vissa delar av statistiken redovisas inte efter kommun, då det bedömts som inte meningsfullt på grund av små tal.

Referensperiod

Användarna anser att elever bör följas upp 1, 3 och 5 år efter gymnasieskolan. Detta är möjligt att uppfylla genom registerbearbetningar och planeras för i den kommande statistiken.

Frekvens

Enligt användarnas behov redovisas statistiken publiceras årligen. Undersökningen planeras därför att genomföras årligen.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i statistikdatabasen. De viktigaste siffrorna kan också presenteras i tabeller i Excel. Vid publicering ska en statistiknyhet skrivas och eventuellt även en rapport. Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd) och Statistikens framställning (Staf) ska finnas i samband med publiceringen.

Registerbaserad statistik om övergång till högskolan

Skolverket tar fram översiktlig statistik om övergång från gymnasieskolan till högskolan. Publicering sker inom ramen för området *Betyg och studieresultat* för gymnasieskolan.

Skolverket och SCB bör samordna sin statistik om övergång till högskolan.

Population

Populationen består av personer med gymnasieexamen och elever som avslutat med studiebevis om minst 2 500 poäng.

Målvariabler

Målvariabeln är övergång till högskolan inom 1-5 år.

Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter variablerna i tabellen nedan.

Tabell 14. Befintliga redovisningsgrupper
Övergång från gymnasieskolan till högskolan

Redovisningsgrupper om utbildningen	Redovisningsgrupper om de studerande	Redovisningsgrupper om studieprestationen
Huvudman	Kön	Examen/studiebevis med minst 2 500 poäng
Programtyp	Nationell bakgrund	
Program	Nyinvandrad	
	Föräldrarnas högsta utbildningsnivå	

Utvecklingsområde

En utvecklingsmöjlighet är att redovisa eleverna även efter studieprestation på gymnasieskolan, t.ex. betygspoäng.

Referensperiod

Uppföljning sker 1-5 år efter gymnasieskolan.

Frekvens

Statistiken publiceras årligen.

Publicering

Publicering sker av Skolverket i Exceltabeller.

Registerbaserad statistik om övergång till komvux

Skolverket tar fram översiktlig statistik om övergång från gymnasieskolan till komvux. Publicering sker inom ramen för området *Betyg och studieresultat* för gymnasieskolan.

Vi hade inom ramen för denna kartläggning inte möjlighet att fundera mer i detalj över utvecklingsbehoven för statistik om övergång från gymnasieskolan till komvux. Som nämnts tidigare bör undersökas mer i detalj vilken statistik som bäst belyser övergången i form av flöden från gymnasieskolan till komvux och sedan till vidare studier respektive arbetsmarknaden.

Population

Populationen består av elever i gymnasieskolans årskurs tre, både de som avslutat med examen och de som inte gjort det.

MålvARIABLER

MålvARIABLEN är övergång till komvux inom 1-5 år.

Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter variablerna i tabellen nedan.

Skolverket

Tabell 15. Befintliga redovisningsgrupper
Övergång från gymnasieskolan till komvux

Redovisningsgrupper om utbildningen	Redovisningsgrupper om de studerande	Redovisningsgrupper om studieprestationen
Huvudman	Kön	Examen/studiebevis med minst 2 500 poäng
Programtyp	Nationell bakgrund	
Program	Nyinvandrad	
	Föräldrarnas högsta utbildningsnivå	

Utvecklingsområde

En utvecklingsmöjlighet är att redovisa eleverna även efter studieprestation på gymnasieskolan, t.ex. betygspoäng.

Referensperiod

Uppföljning sker 1-5 år efter gymnasieskolan.

Frekvens

Statistiken publiceras årligen.

Publicering

Publicering sker av Skolverket i Exceltabeller.

6.2. Gymnasiesärskola och särskild utbildning för vuxna

Statistik över elever i gymnasiesärskolan och i särskild utbildning för vuxna har hittills samlats in som gruppstatistik på grund av sekretess kring uppgifter om hälsa. Personnummerbaserad elevstatistik är en förutsättning för att kunna genomföra uppföljningar av vad som händer efter skolan.

Individbaserad statistik från 2019 – möjliggör uppföljningar

Regeringen formulerade ett undantag i förordningen om den officiella statistiken så att statistiken nu kan tas fram individbaserad. Den första individbaserade statistiken samlas in 15 oktober 2019. Det innebär att personnummerbaserad statistik kommer att publiceras för första gången under 2020. Statistik om övergång till arbetsmarknaden och vidare studier kan tidigast tas fram med avseende på arbetsmarknadssituation eller övergång till studier år 2020. Då det just nu är oklart vad statistiken ska innehålla går det heller inte att säga något om framställningstiden. Vi kan dock konstatera att det tidigast blir aktuellt att börja titta på detta år 2021.

Kartläggning av användarbehoven behöver göras

Behov av statistik om dessa utbildningsformer har inte ingått i användarkartläggningen. Såväl den enkät- som den registerbaserade statistiken om övergång till arbetsmarknaden och vidare studier behöver designas särskilt med hänsyn tagen till elevgruppen. I den designprocessen behöver de viktigaste användarna för statistiken identifieras och samtal behöver föras med dem om utformningen av statistiken.

Skolverket ansvarig myndighet

Då båda utbildningsformerna hanteras av Skolverket bör Skolverket rimligtvis ha ansvar för uppföljning av övergång till arbetsmarknaden och vidare studier.

MUCF:s studie

Det har gjorts väldigt få studier om denna grups övergång till arbetsmarknaden och vidare studier. Den senaste studien, som vi känner till, publicerades av MUCF och avser elever på gymnasiesärskola. Se MUCF (2017) *Det stora steget – Delrapport om ungas övergång från skola till arbetsliv* och *Nya nyanser av UVAS – Ungas övergång från gymnasiesärskolan till arbetslivet*. Samma forskare¹⁰ som tagit fram materialet till MUCF:s rapport har också skrivit en avhandling på samma tema: *Sysselsättning och social rättvisa En nationell registerstudie om 12 269 unga vuxna med intellektuell funktionsnedsättning*.

¹⁰ Jessica Arvidsson, Högskolan i Halmstad

6.3. Komvux – gymnasial nivå

I den kommunala vuxenutbildningen ingår studier i grundskolekurser och i gymnasiekurser (teoretiska kurser och yrkeskurser) samt svenska för invandrare (sfi). Användarna påpekar att det är viktigt att hålla isär dessa undergrupper.

I detta avsnitt beskrivs gymnasiekurserna. De kan delas in i teoretiska kurser och yrkeskurser. Yrkeskurser benämns också som ”yrkesvux”. År 2018 var det 194 000 personer som läst på gymnasial nivå.

Överblick över statistiken

Det är Skolverket som står för den absoluta merparten av statistiken om komvux på gymnasial nivå i och med den årliga uppföljningen av etableringen på arbetsmarknaden. SCB planerar för en enkätundersökning cirka vart 10 år och planerar att utveckla registerbaserad statistik om övergången till eftergymnasiala studier.

Tabell 16. Sammanfattning gällande komvux på gymnasial nivå

	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till eftergymnasiala studier
Här finns statistiken	Ingen sådan statistik tas fram regelbundet. SCB har undersökt komvux senast år 2003 (LÄNK)	LÄNK uppföljning år 2017	Ingen sådan statistik tas fram idag, förutom som del av Skolverkets etableringsstatistik
Beskrivning av läget eller förslag för utvecklingen framåt?	Förslag	Beskrivning	Förslag
Ansvarig myndighet	SCB tar fram officiell statistik	Skolverket tar fram statistiken – men statistiken är inte officiell	SCB planerar för sådan statistik från 2020
Population	Samtliga som avslutat sina komvuxstudier på gymnasial nivå ingår	Totalundersökning av samtliga som deltagit i komvux	Samtliga som deltagit i komvux
Urval- eller totalundersökning	Urval om ca 10 000 individer	Totalundersökning	Totalundersökning
Uppföljningstidpunkt(er)	Elever följs upp 1 eller 3 år efter komvuxstudierna	Uppföljning 1 och 2 år efter komvux	Uppföljning 1, 3 och 5 år efter komvux
Frekvens	Genomförs vart tionde år med start 2025	Genomförs årligen	Vart fjärde år med start 2020

Ansvarsfördelning idag och överblick över utvecklingsområden

Översikten nedan visar att Skolverket idag följer upp komvux utifrån etablering på arbetsmarknaden (etableringsmättet). Ingen statistik tas fram med hjälp av enkät och ingen statistik tas fram specifikt om övergångar till vidare studier.

Statistik på regional och kommunal nivå som kan användas för styrning av utbildningarna saknas helt.

Tabell 17. Komvux på gymnasial nivå: Översikt över vilken myndighet som producerar vilken del i uppföljningssystemet samt vilka delar som saknas eller kan utvecklas

Grön: Här finns statistik.

Gul: Här finns statistik, men det finns förbättringsområden.

Röd: Här saknas statistik.

Detaljeringsgrad i statistiken	Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Studiernas omfattning och inriktning (yrke/teoretisk)	-	Skolverket	-
Studiernas omfattning och inriktning (yrke/teoretisk) samt inriktning mot program/yrkespaket	-	Skolverket (yrkespaket saknas)	-
Studiernas omfattning och inriktning (yrke/teoretisk) samt inriktning mot program/yrkespaket per län	-	-	-
Studiernas omfattning och inriktning (yrke/teoretisk) samt inriktning mot program/yrkespaket per kommun	-	-	-
Longitudinella studier	-	Skolverket	-

Användarnas informationsbehov

Det finns en mängd aspekter som är specifika för komvux (gymnasial nivå) och som behöver beaktas vid utformningen av statistiken. Nedan följer en sammanställning med aspekter som framkommit i kartläggningen. Möjliga utvecklingsområden kommenteras.

Tabell 18. Informationsbehov specifikt för komvux på gymnasial nivå samt möjliga utvecklingsområden

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> Yrkesväxling/yrkespaket: syftar till arbete Komplettera med enstaka kurser för att få behörighet till högskolan: syftar till vidare studier 	<ul style="list-style-type: none"> Undersök om poänggrupper (avklarade poäng), se t.ex. tabell 10, är tillräckligt tydliga för att ringa in elevernas syfte med komvuxstudierna
<ul style="list-style-type: none"> Övergång till högskola, yrkeshögskola 	<ul style="list-style-type: none"> Redovisa statistik över övergången från komvux till yrkeshögskola och högskola
<ul style="list-style-type: none"> Andel i arbete, skilj på arbete inom reguljärt eller subventionerat arbete, följ upp sysselsättning före och efter utbildningen. Yrkesvux: borde ha heltidsjobb under hela året. Matchning. Kommunerna tycker inte att det är så jätteviktigt att de som genomgått yrkesvux ska få matchade jobb. För de är viktigast att de hamnar i arbete. Kompetensförsörjningsperspektivet finns endast vad gäller den egna verksamheten, dvs. vård, skola, omsorg. Yrkesvux består mest av omsorgsprogrammet. 	<ul style="list-style-type: none"> Undersök i vilken mån arbete kan/bör redovisas utifrån om det är reguljärt eller subventionerat arbete Undersök heltids- eller deltidsarbete (främst enkätstudie, då detta inte går att se med registeruppgifter) Sysselsättning före och efter utbildningen

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> • Samma statistik som för övriga utbildningsformer behövs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Undersök hur en helhetsbild för samtliga utbildningsformer kan se ut
<ul style="list-style-type: none"> • Vuxenutbildningens betydelse för integrationen 	<ul style="list-style-type: none"> • Undersök i en fördjupad analys där även sfi och grundläggande nivå ingår. Eventuellt även folkhögskolans allmänna kurs.
<ul style="list-style-type: none"> • Utbildningsbakgrund, studievana sedan tidigare 	<ul style="list-style-type: none"> • Undersök om utbildningsnivå innan studier på komvux kan redovisas
<ul style="list-style-type: none"> • Livslångt lärande på komvux: vilka hoppar på det. Viktigt för rörlighet på arbetsmarknaden, därför viktigt vart de tar vägen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Krävs en fördjupad analys för att få svar på detta
<ul style="list-style-type: none"> • Följ upp yrkesvux efter 1 år, viktigt för regionalt utvecklingsansvariga 	<ul style="list-style-type: none"> • Kort tidsperspektiv viktigast för yrkesvux så att kommuner och regioner kan justera utbildningsutbud och kvalitet

Skolverket har i sin uppföljning av komvux med hjälp av etableringsmättet gjort en indelning av samtliga som läst komvux utifrån omfattning i avklarade poäng och inriktning på studierna. Detta är en bra utgångspunkt för populationsavgränsningar framöver. Framtida statistik över yrkespaket kommer att förenkla och förbättra populationsavgränsningen ännu mer.

Tabell 19. Antal elever som avslutat komvux (gymnasiekurser) 2014 efter studiernas omfattning och koppling till program

Studiernas omfattning och inriktning	Antal elever
Samtliga	70 756
Mindre än 400 poäng	39 647
Huvudsak teoretiska kurser, minst 400 poäng	7 595
Huvudsak yrkeskurser, minst 400 poäng	1 649
Lika mycket yrke som teo, minst 400 poäng	2 419
Yrkesinriktning, minst 800 poäng	12 513
Vård och omsorg	7 762
Handel och administration	214
Barn och fritid	1 075
Restaurang och livsmedel	829
El och energi	550
Bygg och anläggning	575
VVS och fastighet	398
Hantverk	242
Fordon och transport	576
Industriteknisk	244

Studiernas omfattning och inriktning	Antal elever
Hotell och turism	12
Naturbruk	36
Yrkesinriktning, 400-799 poäng	6 933
Vård och omsorg	2 316
Handel och administration	1 181
Barn och fritid	517
Restaurang och livsmedel	569
El och energi	350
Bygg och anläggning	342
VVS och fastighet	147
Hantverk	162
Fordon och transport	866
Industriteknisk	316
Hotell och turism	24
Naturbruk	143

Källa: Skolverket

SCB

Inträdet på arbetsmarknaden - enkätundersökning

Det är länge sedan komvux har följts upp med enkätundersökningar. Senast SCB genomförde en sådan undersökning var avseende komvuxnybörjare år 2000. Resultaten redovisades 2003. Syftet med undersökningen var bland annat att belysa motiv för studierna, verksamhet före och efter studierna samt finansieringsform under studietiden.

Nedan skissas på upplägget för framtida enkätundersökningar.

Population

Populationen behöver delas in utifrån deltagarnas syfte med komvuxstudierna. Det viktigaste är att skilja de som läser in grundläggande eller särskild behörighet till yrkeshögskolan eller högskolan från de som läser yrkeskurser (yrkesvux) för att börja arbeta efter studierna.

Avgränsningen i olika delpopulationer kan i dagsläget inte göras tillfredsställande med registerdata. Skolverkets försök, se tabellen ovan, är en bra början. En enkätundersökning ger möjlighet att fråga efter syftet med studierna, samtidigt kommer resultaten inte kunna redovisas lika detaljerat som den registerbaserade statistiken.

Utifrån tillgängliga registerdata uppskattas hela populationen ha ungefär samma storlek som gymnasieskolan. Därför behövs sannolikt en

liknande urvalsstorlek. En mer precis beräkning av urvalsstorlekar är just nu inte möjligt.

Målvariabler

Tänkbara målvariabler är

- Sysselsättning före och efter komvux
 - Övergång till yrkeshögskolan och högskolan
 - Övergång till arbetsmarknaden
- Horisontell och vertikal matchning samt frågor om nyttan med utbildningen för arbetet
- Nyttan med utbildningen för vidare studier
- Syftet med komvuxstudierna
- Studiesituationen på komvux.

Hänsyn behöver tas till EU-rekommendationen. Utöver de ovan redan nämnda variablerna handlar det om typ av avtal och anställningsform.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 20. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om komvux på gymnasial nivå
Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Särredovisning av några stora yrkespaket/program	Kön	
Studieform (distans/bundet)	Ålder	
Studietakt (heltid/deltid)	Nationell bakgrund och tid i Sverige	
	Föräldrarnas utbildningsnivå	
	Syftet med komvuxstudier (antas motsvara ungefär poänggrupperna i tabell ovan)	
	Utbildningsnivå före komvux	

All statistik ska könsuppdelas där det är möjligt.

En utvecklingsmöjlighet är att undersöka hur studieprestationen på komvux kan redovisas.

Referensperiod

Användarna efterfrågar främst statistik om året efter komvux. Statistiken behöver komma snabbt inpå genomförd utbildning så att regioner och kommuner kan arbeta proaktivt med utformningen av yrkesvux.

Den enkätbaserade statistiken kommer dock inte kunna brytas ner på regional nivå. Därför bör det övervägas om det är viktigare med året efter eller tre år efter utbildningen. Tre år efter utbildningen anges också vara en viktig tidpunkt för uppföljning. En uppföljning tre år efter utbildningen ger jämförbarhet med gymnasieuppföljningen, medan ett år efter ger jämförbarhet med allmän kurs på folkhögskolan.

Frekvens

För användningen på regional och kommunal nivå behövs siffror varje år så att man kan göra insatser. Eftersom en nedbrytning på regional nivå ändå inte är möjligt behöver statistiken heller inte tas fram varje år. Därför föreslås en enkätundersökning vart tionde år.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i tabeller i Excel. Statistik som är jämförbar över tid ska publiceras i statistikdatabasen. Publiceringen ska också omfatta en statistiknyhet och en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier

Skolverket

Den registerbaserade statistiken som bygger på etableringsmättet¹¹ tas fram av Skolverket. Den täcker samtliga som avslutat sina komvuxstudier.

Statistik om övergång till arbetsmarknaden är främst relevant för de som läst yrkespaket (yrkesvux).

Population

Samtliga som avslutat komvuxstudier på gymnasial nivå ingår i uppföljningen och redovisas fördelat utifrån antal poäng och om poängen i huvudsak var i teoretiska eller yrkesämnen.

Målvariabler

Målvariabeln är etableringsmättets sex kategorier, varav tre kategorier beskriver arbete och två studier och en avser de som varken arbetar eller studerar.

EU-rekommendation

Följande aspekter ingår hittills inte i registerstatistiken, men ska följas upp enligt EU-rekommendationen:

- inkomst
- yrke, yrkesställning och/eller sysselsättning

¹¹ Etableringsmätt är ett registerbaserat mått som bygger på aktiviteterna under ett helt kalenderår.

- geografisk och/eller sektoriell rörlighet
- inkomstutveckling (som mått på karriärutveckling).

Behov av statistik om yrken och branscher bedöms bli större framöver eftersom komvux ska få en större roll i kompetensförsörjningen.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 21. Redovisningsgrupper för statistik om komvux på gymnasial nivå

Redovisningsgrupper i den befintliga etableringsstatistiken

Redovisningsgrupper om utbildningen	Redovisningsgrupper om de studerande	Redovisningsgrupper om studieprestationen
Poänggrupper och inriktning (teoretiska kurser/yrkeskurser, inriktning mot program för yrkeskurser)	Kön	
	Ålder	
	Nationell bakgrund och tid i Sverige	

Användarna efterfrågar en nedbrytning av statistiken på regional och kommunal nivå.

Användarna efterfrågar också en redovisning utifrån utbildningsnivå före komvux.

Enligt EU-rekommendationen bör också studieform (distans/bundet) och studietakt (heltid/deltid) vara redovisningsvariabler.

Referensperiod

Användare av övergripande statistik anser att eleverna främst bör följas upp 1 och 3 efter komvux. Detta är möjligt att uppfylla genom registerbearbetningar. Skolverket redovisar 1 och 2 år efter avslutad utbildning.

På regional och lokal nivå behövs statistik snabbt efter avslutad utbildning, dvs. cirka ett år efter avslutad utbildning. För att statistiken ska bli användbar behöver framställningsperioden minskas avsevärt.

Frekvens

Enligt användarnas behovs statistiken publiceras årligen. Skolverket publicerar årligen.

Publicering

Publicering sker av Skolverket i Exceltabeller och i form av ett PM. Publicering på regional och kommunal nivå i SIRIS saknas.

Registerbaserad statistik om övergång till vidare studier

Statistikanvändarna vill även ha information om övergångar till högskola och yrkeshögskola för de som läst in behörigheter. Sådan statistik ingår till viss del i Skolverkets etableringsstatistik.

Statistik om övergång till eftergymnasiala studier behöver samordnas vad gäller gymnasieskolan, folkhögskolans allmänna kurs och komvux.

Population

Populationen bör bestå av alla som kompletterat med kurser för att uppnå grundläggande eller särskild behörighet till högskolan eller yrkeshögskolan.

Målvariabler

De viktigaste variablerna är övergång till följande utbildningsformer inom en viss tid efter komvux:

- högskolan
- eftergymnasiala folkhögskolestudier
- yrkeshögskolan
- konst- och kulturutbildningar.

Övergången bör också redovisas nettoräknad, dvs. total övergång till eftergymnasiala studier.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 22. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om komvux på gymnasial nivå
Registerbaserad statistik om övergång till vidare studier

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Syftet med komvuxstudier (grundläggande/särskild behörighet till YH/högskola)	Kön	Uppnådd behörighet
	Ålder	
	Nationell bakgrund och tid i Sverige	
	Föräldrarnas utbildningsnivå	
	Utbildningsnivå före komvux	

All statistik ska könsuppdelas där det är möjligt.

För att statistiken ska kunna användas regionalt och kommunalt behöver samtliga rikstabeller också finnas på regional och kommunal nivå.

Det är oklart hur syftet med komvuxstudierna ska kunna ringas in med registeruppgifter.

Referensperiod

Användarna anser att elever främst ska följas upp 1 och 3 år efter komvux. Detta är möjligt att uppfylla genom registerbearbetningar.

Frekvens

Statistik om yrkesvux efterfrågas årligen, men statistik om de som läst in en behörighet har inte lyfts på samma sätt. Sannolikt behöver den inte publiceras årligen.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i statistikdatabasen. De viktigaste siffrorna kan också presenteras i tabeller i Excel. Vid publicering ska en statistiknyhet skrivas och eventuellt även en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd) och Statistikens framställning (Staf) ska finnas i samband med publiceringen.

6.4. Komvux – grundläggande nivå

I den kommunala vuxenutbildningen ingår studier i grundskolekurser och i gymnasiekurser (teoretiska kurser och yrkeskurser) samt svenska för invandrare (sfi). Användarna påpekar att det är viktigt att hålla isär dessa undergrupper.

I detta avsnitt beskrivs grundskolekurserna. År 2018 var det 55 500 elever som läste på grundläggande nivå.

Överblick över statistiken

Ingen uppföljning av elever som läst på grundläggande nivå på komvux görs idag. Om statistik tas fram bör den vara longitudinell och fokusera på flöden mellan utbildningsformer och till arbetsmarknaden. Det är oklart vem som har i uppgift att eventuellt ta fram sådan statistik.

Tabell 23. Sammanfattning gällande komvux på grundläggande nivå

	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier
Här finns statistiken	Ingen sådan statistik finns idag.	Ingen sådan statistik tas fram regelbundet. SCB har undersökt komvux (både gymnasiala och grundläggande kurser) inom ramen för en större studie år 2019 (LÄNK)
Beskrivning av läget eller förslag för utvecklingen framåt?	Inga behov av en enkätundersökning framkom i användarkartläggningen. Därför bör ingen sådan genomföras, om inget annat framkommer.	Inga tydliga behov av statistik framkom i användarkartläggningen. Statistiken bör vara longitudinell och fokusera på flöden mellan utbildningsformer och till arbetsmarknaden.
Ansvarig myndighet		Oklart
Population		Alla som deltagit i studier, uppdelat i de som haft som mål att läsa in gymnasiebehörighet och de som haft som mål att läsa in svenska enbart
Urval- eller totalundersökning		Totalundersökning
Uppföljningstidpunkt(er)		Uppföljning lång tid efter avslutade studier (minst 10 år)
Frekvens		Statistiken bör tas fram med större mellanrum och då ge en fördjupad bild.

Ansvarsfördelning idag och överblick över utvecklingsområden

Idag genomförs ingen uppföljning av övergång till vidare studier eller arbetsmarknaden från komvux på grundläggande nivå.

Utbildningar under EQF-nivå 4 ingår inte i EU-rekommendationen. Därför görs ingen jämförelse med denna.

Tabell 24. Komvux - grundläggande nivå: Översikt över vilken myndighet som producerar vilken del i uppföljningssystemet samt vilka delar som saknas eller kan utvecklas

Grön: Här finns statistik.

Gul: Här finns statistik, men det finns förbättringsområden.

Röd: Här saknas statistik.

Detaljeringsgrad i statistiken	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier
Totalt	-	-
Per län	-	-
Per kommun	-	-
Longitudinella studier	-	-

Användarnas informationsbehov

Det finns en mängd aspekter som är specifika för komvux (grundläggande nivå) och som behöver beaktas vid utformningen av statistiken. Nedan följer en sammanställning med aspekter som framkommit i kartläggningen. Möjliga utvecklingsområden kommenteras.

Tabell 25. Informationsbehov specifikt för komvux på grundläggande nivå och svenska för invandrare samt möjliga utvecklingsområden (samma tabell som för komvux sfi)

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> Målsättningen med utbildningen är att få grundskolekompetens i det svenska språket eller i flera/alla ämnen. Det är inget uttalat mål att utbildningen ska förbereda för arbetslivet, då grundskolekompetens ofta inte ens räcker för att få en anställning i enkla yrken. En del kanske kan få ett jobb efter grundläggande vuxenutbildning och kan försörja sig och det är bra. Men tänker vi på våra arbetsmarknadsprognoser så ser vi ju att vi behöver mycket folk i många yrken. Då räcker det inte med grundläggande vuxenutbildning, det är då bara ett första steg. Då borde man följa upp mer hur många som studerar vidare, hela utbildningskedjan. Fokus för uppföljningen bör ligga på fullföljande av kurser och godkända betyg. Längre perspektiv pga. långa etableringsprocesser Även om utbildningarna inte har något uttalat mål att leda till jobb så måste målet på sikt ändå vara att få jobb. Därför ändå viktigt att veta hur det går. Man ska studera vidare eller arbeta, beroende på vilken utbildning man har sedan tidigare. Vilka vägar tar människor efter SFI och komvux på grundläggande nivå. Utbildningsbakgrund, studievana sedan tidigare 	<ul style="list-style-type: none"> Statistiken bör redovisas utifrån olika delpopulationer, så att förväntade vägar efter utbildningen blir tydliga. Elevernas tidigare utbildning, ålder och syfte med utbildningen är viktiga faktorer. Statistiken bör skilja mellan personer med en minst gymnasial utbildning som högsta utbildning sedan tidigare som enbart läser svenska och personer med högst förgymnasial utbildning. Den första gruppen har i första hand behov av att lära sig svenska för att kunna börja arbeta eller studera på eftergymnasial nivå. Den andra gruppen har behov av grundläggande utbildning och man kan förvänta sig långa etableringsprocesser. Uppföljningshorisonten för denna grupp bör därför vara lång.
<ul style="list-style-type: none"> Skilj på etablering inom reguljärt eller subventionerat arbete. Följ upp sysselsättning före och efter utbildningen. 	<ul style="list-style-type: none"> Skilj på etablering inom reguljärt eller subventionerat arbete. Följ upp sysselsättning före och efter utbildningen.

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> Arbetsförmedlingens etableringsprogram (språk och andra insatser). Progressionen i sig intressant. 	<ul style="list-style-type: none"> Hur följs Arbetsförmedlingens etableringsprogram upp utifrån hela programmet?

Inget användarintresse för enkätundersökning

Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning

SCB har aldrig tidigare undersökt elever som läst grundskolekurser på komvux.

Under användarintervjuerna har inga tydliga behov framkommit av statistik som baseras på enkätundersökningar. Resterande del av avsnittet utgår därför.

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier

Under användarintervjuerna har vissa behov framkommit av att följa upp övergång till arbetsmarknaden och till vidare studier. De frågeställningar som kommit upp kan bäst belysas med registerstatistik.

Oklart vem som ansvarar för sådana uppföljningar

Population

Det är viktigt att populationen delas in utifrån syftet med studierna. Sannolikt bör följande två grupper åtskiljas:

- De som haft som mål att läsa in gymnasiebehörighet
- De som haft som mål att läsa in svenska enbart.

Populationen bör redovisas utifrån utbildningsnivå sedan tidigare för att skilja på olika delpopulationer med helt olika förväntade utfall.

Utbildningar under EQF-nivå 4 ingår inte i EU-rekommendationen. Därför görs ingen jämförelse med denna.

Målvariabler

Statistiken bör innehålla information om

- Sysselsättning före och efter studierna
- Anställning fördelat på subventionerat och reguljärt arbete
- Övergång till vidare studier i svenska respektive till studier på gymnasial nivå inom komvux eller på folkhögskola.

Redovisningsgrupper

Utgångspunkt bör tas i de redovisningsgrupper som ingår i Skolverkets officiella statistik över deltagare i komvux.

Referensperiod

Statistiken bör vara longitudinell och fokusera på flöden mellan utbildningsformer och till arbetsmarknaden. För personer som saknar gymnasiekompetens bör uppföljningen omfatta minst 10 år.

Frekvens

Inga tydliga behov av statistik framkom i användarkartläggningen. Statistiken bör tas fram med större mellanrum och då ge en fördjupad bild.

6.5. Komvux – svenska för invandrare (sfi)

I den kommunala vuxenutbildningen ingår studier i grundskolekurser och i gymnasiekurser (teoretiska kurser och yrkeskurser) samt svenska för invandrare (sfi). Användarna påpekar att det är viktigt att hålla isär dessa undergrupper.

I detta avsnitt beskrivs svenska för invandrare (sfi). År 2018 var det 159 000 personer som läste sfi.

Överblick över statistiken

Tabell 26. Sammanfattning gällande svenska för invandrare

	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier
Här finns statistiken	Ingen sådan statistik tas fram regelbundet. SCB har undersökt sfi senast år 2009 (LÄNK)	LÄNK uppföljning år 2017
Beskrivning av läget eller förslag för utvecklingen framåt?	Inga behov av en enkätundersökning framkom i användarkartläggningen. Därför bör ingen sådan genomföras, om inget annat framkommer.	Beskrivning
Ansvarig myndighet		Skolverket
Population		Samtliga som deltagit i sfi
Urval- eller totalundersökning		Totalundersökning
Uppföljningstidpunkt(er)		1 och 2 år efter sfi
Frekvens		Genomförs årligen

Ansvarsfördelning idag och överblick över utvecklingsområden

Skolverket tar idag fram årlig registerbaserad statistik om etableringen på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier.

Utbildningar under EQF-nivå 4 ingår inte i EU-rekommendationen. Därför görs ingen jämförelse med denna.

Tabell 27. Komvux – svenska för invandrare: Översikt över vilken myndighet som producerar vilken del i uppföljningssystemet samt vilka delar som saknas eller kan utvecklas

Grön: Här finns statistik.

Gul: Här finns statistik, men det finns förbättringsområden.

Röd: Här saknas statistik.

Detaljeringsgrad i statistiken	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Totalt	-	Skolverket	-
Per län	-	-	-

Detaljeringsgrad i statistiken	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Per kommun	-	-	-
Longitudinella studier	-	Skolverket (andelar över tid)	-

Användarnas informationsbehov

Det finns en mängd aspekter som är specifika för sfi och som behöver beaktas vid utformningen av statistiken. Nedan följer en sammanställning med aspekter som framkommit i kartläggningen. Möjliga utvecklingsområden kommenteras.

Tabell 28. Informationsbehov specifikt för svenska för invandrare och komvux på grundläggande nivå samt möjliga utvecklingsområden (samma tabell som för komvux grundläggande nivå)

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> Målsättningen med utbildningen är att få grundskolekompetens i det svenska språket eller i flera/alla ämnen. Det är inget uttalat mål att utbildningen ska förbereda för arbetslivet, då grundskolekompetens ofta inte ens räcker för att få en anställning i enkla yrken. En del kanske kan få ett jobb efter grundläggande vuxenutbildning och kan försörja sig och det är bra. Men tänker vi på våra arbetsmarknadsprognoser så ser vi ju att vi behöver mycket folk i många yrken. Då räcker det inte med grundläggande vuxenutbildning, det är då bara ett första steg. Då borde man följa upp mer hur många som studerar vidare, hela utbildningskedjan. Fokus för uppföljningen bör ligga på fullföljande av kurser och godkända betyg. Längre perspektiv pga. långa etableringsprocesser Även om utbildningarna inte har något uttalat mål att leda till jobb så måste målet på sikt ändå vara att få jobb. Därför ändå viktigt att veta hur det går. Man ska studera vidare eller arbeta, beroende på vilken utbildning man har sedan tidigare. Vilka vägar tar människor efter SFI och komvux på grundläggande nivå. Utbildningsbakgrund, studievana sedan tidigare 	<ul style="list-style-type: none"> Statistiken bör redovisas utifrån olika delpopulationer, så att förväntade vägar efter utbildningen blir tydliga. Elevernas tidigare utbildning, ålder och syfte med utbildningen är viktiga faktorer. Statistiken bör skilja mellan personer med en minst gymnasial utbildning som högsta utbildning sedan tidigare som enbart läser svenska och personer med högst förgymnasial utbildning. Den första gruppen har i första hand behov av att lära sig svenska för att kunna börja arbeta eller studera på eftergymnasial nivå. Den andra gruppen har behov av grundläggande utbildning och man kan förvänta sig långa etableringsprocesser. Uppföljningshorisonten för denna grupp bör därför vara lång.
<ul style="list-style-type: none"> Skilj på etablering inom reguljärt eller subventionerat arbete. Följ upp sysselsättning före och efter utbildningen. 	<ul style="list-style-type: none"> Skilj på etablering inom reguljärt eller subventionerat arbete. Följ upp sysselsättning före och efter utbildningen.
<ul style="list-style-type: none"> Arbetsförmedlingens etableringsprogram (språk och andra insatser). Progressionen i sig intressant. 	<ul style="list-style-type: none"> Hur följs Arbetsförmedlingens etableringsprogram upp utifrån hela programmet?

Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning

SCB har en gång tidigare undersökt elever som läst vid sfi (2009). Undersökningen handlade om sfi-studierna och övergången till vidare studier och till arbetsmarknaden. Studien hade en enkätbaserad- och en registerbaserad del.

Inget användarintresse för enkätundersökning

Under användarintervjuerna har inga behov framkommit av statistik som baseras på enkätundersökningar. Resterande del av avsnittet utgår därför.

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier

Under användarintervjuerna har vissa behov framkommit av att följa upp övergång till arbetsmarknaden och till vidare studier. De frågeställningar som kommit upp kan bäst belysas med registerstatistik.

Skolverket redovisar idag årligen registerbaserad statistik och redovisningen nedan avser den publiceringen.

Population

Statistiken avser samtliga som avslutad sfi.

Målvariabler

Statistiken består av två delar:

- Etableringsmättet
- Sysselsättningsstatus i november
- Uppdelning av de i studier efter utbildningsform

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 29. Redovisningsgrupper för statistik om sfi
Redovisningsgrupper i den befintliga etableringsstatistiken

Redovisningsgrupper om utbildningen	Redovisningsgrupper om de studerande	Redovisningsgrupper om studieprestationen
	Kön	Studieresultat i sfi
	Ålder	
	År i utbildning (utbildningsnivå sedan tidigare)	
	Grund för bosättning	

Utvecklingsområde

Användarna efterfrågar en särredovisning av andra upplägg för sfi än det traditionella upplägget. Det som har nämnts är sfx och kombinationen av yrkesvux och sfi.

Referensperiod

Statistiken avser situationen ett och två år efter avslutad sfi.

Frekvens

Statistiken tas fram årligen sedan 2016. Den första redovisningen avsåg avgångna 2012 och deras etablering 2013 och 2014.

6.6. Folkhögskolan - Allmän kurs

Folkhögskolan är en del av folkbildningen. Målet för folkbildningspolitiken är att ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling, integration och delaktighet i samhället.

Folkhögskolans allmänna kurs kan ge grundskolekompetens, gymnasiekompetens och behörighet till yrkeshögskola och högskola. År 2019 läste 10 200 personer läste på grundskolenivå och 20 600 läste på gymnasial nivå.

Folkbildningsrådet betalar ut statligt stöd till folkhögskolans allmänna kurs.

Överblick över statistiken

SCB har statistikansvar för folkhögskolan och tar fram all officiell statistik om övergång till arbetsmarknaden och vidare studier.

Tabell 30. Sammanfattning gällande folkhögskolans allmänna kurs

	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Här finns statistiken	Ingen sådan statistik har tagits fram hittills.	Ingen sådan statistik tas fram regelbundet. SCB har undersökt folkhögskolans allmänna kurs inom ramen för en större studie år 2019 (LÄNK)	Ingen sådan statistik tas fram regelbundet. SCB har undersökt folkhögskolans allmänna kurs inom ramen för en större studie år 2019 (LÄNK)
Beskrivning av läget eller förslag för utvecklingen framåt?	Förslag	Förslag	Förslag
Ansvarig myndighet	SCB tar fram officiell statistik	SCB tar fram officiell statistik	SCB tar fram officiell statistik
Population	Deltagare som uppnått behörighet till yrkeshögskolan/högskolan och deltagare som ej uppnått behörighet men som läst minst två terminer	<ul style="list-style-type: none"> Deltagare som uppnått grundskolekompetens och deltagare som ej uppnått grundskolekompetens men som läst minst två terminer Deltagare som uppnått behörighet till yrkeshögskolan/högskolan och deltagare som ej uppnått behörighet men som läst minst två terminer 	<ul style="list-style-type: none"> Deltagare som uppnått grundskolekompetens och deltagare som ej uppnått grundskolekompetens men som läst minst två terminer Deltagare som uppnått behörighet till yrkeshögskolan/högskolan och deltagare som ej uppnått behörighet men som läst minst två terminer
Urval- eller totalundersökning	Totalundersökning av två årgångar, ca 9 000 personer	Totalundersökning	Totalundersökning
Uppföljningstidpunkt(er)	1-2 år efter avslutad utbildning	1, 3 och 5 år efter avslutad utbildning	1, 3 och 5 år efter avslutad utbildning

	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Frekvens	Genomförs vart tionde år med start 2020	Genomförs vart fjärde år med start 2021	Genomförs årligen med start 2020

Ansvarsfördelning idag och överblick över utvecklingsområden

Endast få studier har gjorts

Uppföljning av inträdet på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier genomförs inte löpande. De senaste årtionden har SCB tre gånger (2006, 1995 och 1985) genomfört en enkätundersökning riktad till deltagare som avslutat allmän respektive särskild kurs. De senaste åren har intresset ökat för sådan statistik. Folkbildningsrådet har låtit forskare, bland annat från Umeå universitet, ta fram studier inom området.

SCB har ansvar för den officiella statistiken om folkhögskolan

SCB fick 2018 ansvar för den officiella statistiken för folkhögskolan. Därför bör utbildningsformen ingå i uppföljningssystemet inom området inträde till arbetsmarknaden och övergång till vidare studier. SCB bör regelbundet publicera statistik som tillgodoser användarnas informationsbehov.

Som tabellen nedan visar finns i dagsläget endast en enkätundersökning som hittills genomförts med cirka 10-års-intervall. SCB bör regelbundet ta fram såväl enkätbaserad som registerbaserad statistik om inträde på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier. Vi gör bedömningen att enkätbaserad statistik endast kan redovisa övergripande resultat. En större detaljeringsgrad kan inte uppnås med traditionella metoder. Den registerbaserade statistiken bör dock redovisas även per län och, om möjligt, per folkhögskola. Det bör undersökas vilka longitudinella studier som kan göras.

Tabell 31. Folkhögskolan – allmän kurs: Översikt över vilken myndighet som producerar vilken del i uppföljningssystemet samt vilka delar som saknas eller kan utvecklas

Grön: Här finns statistik.

Gul: Här finns statistik, men det finns förbättringsområden.

Röd: Här saknas statistik.

Detaljeringsgrad i statistiken	Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Övergripande	SCB (endast gymnasial nivå)	SCB (som del av uppföljningsrapport 2020)	SCB (som del av uppföljningsrapport 2020)
Län	-	-	-
Folkhögskola	-	-	-
Longitudinella studier	-	-	-

FB-kvalitet – enkätstöd till folkhögskolor för kvalitetssäkring av sina utbildningar

Uppföljningssystemet för folkhögskolan omfattar även deltagarundersökningar som folkhögskolorna genomför under pågående utbildning för att kvalitetssäkra utbildningarna. Arbetet bedrivs genom FB-kvalitet, som är ett nätverk av folkhögskolor med syfte att mäta folkhögskolornas kvalitet. Sedan 2006 genomförs webbaserade kvalitetsmätningar¹² vid två tillfällen per år. Gotlands folkhögskola genomför en egen, liknande enkätundersökning.

Användarnas informationsbehov

Källa: Användarintervjuer sommaren 2019

Det finns en mängd aspekter som är specifika för folkhögskolans allmänna kurs och som behöver beaktas i utformningen av statistiken. Nedan följer en sammanställning med aspekter som framkommit i kartläggningen. Möjliga utvecklingsområden kommenteras.

Tabell 32. Informationsbehov specifikt för folkhögskolans allmänna kurs och möjliga utvecklingsområden

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> Flera användare betonar att deltagare på folkhögskolan har svåra förutsättningar och att jämförelser med andra grupper/utbildningsformer, t.ex. komvux, blir orättvisa. Vill man jämföra utbildningsformerna så behövs mer avancerade metoder för att ta hänsyn till att de skiljer sig i studerandesammansättningen. 	<ul style="list-style-type: none"> Använd genomgående Funktionsnedsättning som tvingande redovisningsvariabel i statistikdatabasen Använd genomgående Föräldrarnas utbildningsnivå som tvingande redovisningsvariabel i statistikdatabasen Ska Ålder användas tvingande i statistikdatabasen? Hur länge man varit borta från utbildning Utred på vilket sätt deltagarnas tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet kan uttryckas. Liknande variabler bör finnas för komvux. Tidigare skolmisslyckanden bör synliggöras (meritvärde från grundskolan, avhopp från gymnasiet, som inte är behöriga till gymnasiet)
<ul style="list-style-type: none"> Flödesanalys: Var kommer deltagarna ifrån, vad läser de och vad går de vidare till? Bild över hur allmän kurs hänger ihop med annan vidareutbildning och arbetsmarknaden. 	<ul style="list-style-type: none"> Detta måste undersökas i en pilotstudie innan vi kan ta fram ett förslag.
<ul style="list-style-type: none"> Övergång från allmän till särskild kurs och övergångar till olika utbildningsformer (sfi, komvux, YH och högskola) 	<ul style="list-style-type: none"> Statistik över andel som inom en viss tidsperiod påbörjat andra studier efter allmän kurs, fördelat efter utbildningsform och utbildningsinriktning inom respektive utbildningsform
<ul style="list-style-type: none"> Bra att folkhögskolorna finns så att man kan skaffa sig behörighet till högskolan. Men allmän kurs ingår inte i diskussionerna om kompetensförsörjning. Särskild kurs måste in i kvalifikationsramverket, men det verkar inte vara prioriterat. Mest värde för folkhögskolorna själva, de vill ta en roll i kompetensförsörjningsarbetet. 	<ul style="list-style-type: none"> Det är viktigare att redovisa statistik över övergången till vidare studier än övergången till arbetsmarknaden.
<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning efter allmän kurs bör ske tre år efter avslutad utbildning. Det är dock viktigt att nå ut med statistiken och 	<ul style="list-style-type: none"> Välj referensperiod ett år efter utbildningen

¹² www.fbkvalitet.se

<https://www.sverigesfolkhogskolor.se/for-folkhogskolorna/kvalitetsutveckling/fb-kvalitet/>

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
nyhetsvärdet är störst om statistiken upplevs som aktuell, dvs. situationen ett år efter utbildningen, även om det kan sägas mer om det är 3-5 år tillbaka. Det finns en efterfrågan på aktuella siffror för att se om man behöver göra förändringar i de satsningar och regelverket man har gjort.	

Utvärderingsmodell för folkbildningen

(Statskontorets förslag)

Statskontoret föreslog 2018 en utvärderingsmodell för folkbildningen¹⁵. Utgångspunkt togs i syftena med statsbidraget. Ett indikatorsystem föreslogs för folkhögskolan. Relevanta indikatorer nämns i det underkapitel där de passar bäst.

Centrala värden och mål för folkhögskolan går inte att mäta med registeruppgifter. Därför måste särskild vikt läggas vid enkätundersökningar.

Inträdet på arbetsmarknaden - enkätundersökning

Syftet med undersökningen är att belysa studiesituationen på allmän kurs samt inträdet på arbetsmarknaden och övergången till högskolestudier och andra studier.

En sådan undersökning genomförs av SCB under vintern 2019/20.

Tidigare undersökningar har genomförts av SCB åren 2006, 1995 och 1985.

Population

Populationen utgörs av individer som har läst folkhögskolans allmänna kurs på gymnasial nivå och som fått grundläggande behörighet till yrkeshögskolan eller till högskolan.

Populationen bör även omfatta individer som har läst minst två sammanhängande terminer på allmän kurs men som lämnat utbildningen utan att de uppnått en behörighet. För att ringa in personer som har lämnat utbildningen inkluderas endast de som inte läst under det senaste halvåret. Observera dock att övertäckning (=studieuppehåll på en termin) kan uppstå om enkäten skickas ut innan deltagarstatistik för terminen finns tillgänglig för framtagningen av rampopulationen. I så fall måste i enkäten en fråga ställas för att identifiera de som återupptagit sina studier.

Enkätundersökningen begränsas till allmän kurs på gymnasial nivå. Precis som för komvux på grundläggande nivå har användarna inga starka önskemål om uppföljning av övergången till arbetsmarknaden och vidare studier efter grundläggande nivå. Dessutom omfattas studier på grundläggande nivå inte av EU-rekommendationen. Därutöver

¹⁵ Statskontoret (2018) Folkbildningen – ett förslag till utvärderingsmodell utifrån syftena med statsbidraget, DIARIENR 2014/199-5

förväntar vi oss än större problem med svarsbortfall i gruppen personer som läst på grundläggande nivå än bland de som läst på gymnasial nivå.

Målvariabler (enkätinnehåll)

De viktigaste variablerna är följande:

- studiesituation ur olika aspekter
- personlig utveckling genom utbildningen
- studier och arbete före och efter allmän kurs.

Fokus ligger på bedömnings- och värderingsfrågor.

Statskontoret föreslog 2018 en utvärderingsmodell för folkbildningen. Utgångspunkt togs i syftena med statsbidraget. Ett indikatorsystem föreslogs för folkhögskolan. Följande indikatorer bör beaktas vid konstruktion av en enkät om övergång till vidare studier och arbetsmarknaden:

Tabell 33. Indikator för allmän kurs som kan mätas med enkätundersökning

Indikator	Syfte
Skolans arbetsformer är demokratiska	Demokrati
Skolan ger kunskaper om hur samhället fungerar	Demokrati
Deltagare lär känna människor med olika sorters bakgrund	Demokrati
Deltagare vågar säga sin mening	Demokrati
Deltagare känner att andra lyssnar på dem	Demokrati
Skolan fungerar bra för personer med funktionsnedsättning	Mångfald
Kursen ger ökat självförtroende	Påverkan
Kursen bidrar till att deltagarna ser nya möjligheter i livet	Påverkan
Övergång till arbetsmarknaden	Påverkan
Kursen ger bättre möjligheter i arbetslivet	Påverkan
Övergång till högre utbildning	Utbildning
Kursen ger ökade möjligheter att studera vidare	Utbildning

Källa: Statskontoret (2018)

Övergång till arbetsmarknaden och övergång till vidare studier kan även mätas med registerbaserade uppgifter.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 34. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om folkhögskolans allmänna kurs
Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
	Kön	Grundläggande behörighet till yrkeshögskolan Grundläggande behörighet till högskola
	Ålder	
	Nationell bakgrund	
	Föräldrarnas utbildningsnivå	
	Funktionsnedsättning	

Statistiken ska redovisas könsuppdelat där det går.

Totalundersökning eller urval

Antalet deltagare på folkhögskolans allmänna kurs har ökat de senaste åren och uppgick 2019 till 30 901. År 2019 avslutade 525 deltagare allmän kurs med grundläggande behörighet till yrkeshögskolan och 1 844 med grundläggande behörighet till högskolan. Det lilla antalet i kombination med förväntat låga svarsfrekvenser innebär att två årgångar bör ingå i populationen.

Därutöver hade ett antal personer läst minst två terminer för att sedan lämna folkhögskolans allmänna kurs utan uppnådd behörighet. Slår man ihop två årgångar så handlar det om cirka 5 500 personer som varit registrerade minst två terminer under läsåren 2016/2017-2017/2018 och som inte uppnått någon behörighet och som inte varit registrerad på allmän kurs året efter aktuellt läsår.

En urvalsundersökning rekommenderas om cirka 7 200 personer vilket bedöms ge tillräcklig precision i skattningarna. Upplägget ovan innebär att en totalundersökning inte blir avsevärt mer omfattande: 9 200 personer.

Insamlingsmetod

Det är praxis att erbjuda pappersenkät i kombination med en webbenkät. Förslaget är att i synnerhet när SIV har mobilanpassats erbjuda webbenkät till en början för att sedan vid påminnelse erbjuda pappersenkät. Pappersenkäten ska inte omfatta mer än 4 sidor med frågor.

En mobilanpassad version av SIV finns redan (hösten 2019), men det gäller att hålla koll på när SIV har anpassats till att automatiskt välja mobil anpassat gränssnitt eller för stor skärm. Just nu blir det mobil anpassat för alla om man väljer den versionen. Tablåfrågor går inte att

konstruera i mobilanpassad version och kommer heller inte att fungera inom närmaste tiden.

Myndighetspost har inte använts på SCB men det kommer att byggas en koppling med tjänsten *Mina meddelanden*. Arbetet är inplanerat till 2019. Möjligtvis går detta att använda i framtiden.

Det är oklart vilka svarsfrekvenser vi kan förvänta oss. Unga utan avslutad gymnasieutbildning har tidigare visat sig vara en särskilt svår grupp med mycket låga svarsfrekvenser. Samtidigt skulle de som läst vid folkhögskola kunna skilja sig från samtliga utan gymnasieutbildning. Ifall de känner en tacksamhet eller lojalitet mot folkhögskolan kanske de svarar i högre utsträckning?

Referensperiod

Användarna anser att deltagarna bör följas upp 1, 3 och 5 år efter att de avslutat allmän kurs. Viktigast verkar 3 eller 5 år. Vill man följa upp om utbildningen har bidragit till att stärka självförtroende och individen, då är 1 år lite kort. Intresset för allmän kurs har ökat under senaste tid, också utifrån integrationsdebatten.

Statistiken bedöms vara av intresse för allmänheten. Användare har framfört att nyhetsvärdet är som störst om siffrorna upplevs som aktuella, vilket talar för en uppföljning 1 år efter utbildningen.

Utifrån användarbehoven och av mättekniska skäl (minneseffekter och svarsfrekvens) bör enkätundersökningar följa upp deltagare 1 år efter avslutad utbildning.

Frekvens

Enkätundersökningen behöver utifrån användarnas behov inte genomföras årligen utan cirka vart 3e-4e år.

Undersökningen genomförs under vintern 2019/20 med publicering våren 2020. Därefter bör den genomföras vart tionde år. Liknande undersökningar har genomförts 2006, 1995 och 1985.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i Excel. Tidsserier ska publiceras i statistikdatabasen. Publiceringen ska omfatta en statistiknyhet och en rapport. Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Idag sker ingen regelbunden publicering av registerbaserad statistik om etablering/inträde på arbetsmarknaden efter allmän kurs. Forskare har

Ingen regelbunden produktion idag

gjort enstaka studier på uppdrag av Folkbildningsrådet¹⁴. SCB tog 2018 fram en studie om övergång till arbetsmarknad och vidare studier efter allmän kurs och efter komvux¹⁵.

Flera användarbehov som inte kan uppfyllas med enkätundersökningen kan tillgodoses genom registerbaserad statistik. Det handlar främst om att följa upp en längre tidshorisont, att följa upp fler grupper och att redovisa resultaten mer finfördelat, t.ex. per folkhögskola.

Population

Samtliga som läst minst ett år på allmän kurs bör ingå i populationen, oavsett om de uppnått en behörighet eller inte. Såväl de som läst på grundläggande nivå som de som läst på gymnasial nivå ska ingå.

Målvariabler

I dagsläget kan vi endast formulera en övergripande inriktning på registerstatistiken. Följande bör täckas av statistiken:

- Huvudsaklig sysselsättning
- Förvärvsinkomst och inkomstutveckling
- Arbetslöshet
- (Yrkesställning, yrken och branscher – mindre relevant för denna utbildningsform)
- Geografisk rörlighet.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 35. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om folkhögskolans allmänna kurs
Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Utbildningsinriktning för de kurser som har en inriktning, t.ex. vårdinriktning	Kön	Antal terminer deltagaren läst
Studieform (bundet/distans)	Ålder	Grundläggande behörighet till yrkeshögskolan Grundläggande behörighet till högskola
Län	Nationell bakgrund (svensk/utländsk bakgrund, inrikes/utrikes födda, tid i Sverige, födelseländer grupperad)	
Folkhögskola	Funktionsnedsättning	
	Meritvärde från grundskolan (eller liknande).	

¹⁴ Olle Westerlund (2018) Folkhögskoleutbildning på gymnasial nivå - Arbetsmarknadssituation och övergång till eftergymnasiala studier bland deltagare på allmän kurs inom folkhögskoleutbildningen. Umeå universitet. http://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2018/201810_bilaga.pdf

¹⁵ www.scb.se/uf0549

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
	Föräldrarnas utbildningsnivå	

Referensperiod

Användare av övergripande statistik anser att eleverna ska följas upp 1, 3 och 5 år efter gymnasieskolan. Detta är möjligt att uppfylla genom registerbearbetningar.

En uppföljning 1, 3 och 5 år efter avslutad kurs skulle ge möjligheter till longitudinella analyser.

Frekvens

Statistiken planeras att publiceras vart fjärde år med start 2021. Enligt användarna räcker det om statistiken publiceras mer sällan än årligen. Vart 3e-4e år är önskvärt, men då bör även de mellanliggande åren ingå.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i statistikdatabasen. De viktigaste resultaten bör därutöver publiceras i Excel. Publiceringen ska också omfatta en statistiknyhet och en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

Registerbaserad statistik om övergång till vidare studier

För allmän kurs är det viktigare att följa upp övergång till vidare studier än att följa upp inträdet på arbetsmarknaden. Statistikanvändarna önskar information om övergångar till komvux inkl. sfi, högskola, yrkeshögskola, konst- och kulturutbildningar samt till folkhögskolans särskilda kurser.

Ingen sådan statistik tas fram idag.

Statistik om övergång till eftergymnasiala studier behöver samordnas vad gäller gymnasieskolan, folkhögskolans allmänna kurs och komvux.

Population

Samtliga deltagare som läst minst ett år och lämnat allmän kurs (med eller utan uppnådd behörighet) bör ingå i populationen. Såväl de som läst på grundläggande nivå som de som läst på gymnasial nivå ska ingå.

Målvariabler

De viktigaste variablerna är övergång till följande eftergymnasiala utbildningsformer inom en viss tid efter allmän kurs:

- särskild kurs vid folkhögskola

Viktigt att mäta övergång till vidare studier

- yrkeshögskolan
- konst- och kulturutbildningar
- högskolan.

Övergången till eftergymnasiala studier bör också redovisas nettoräknad.

Att mäta övergångar mellan komvux och allmän kurs är ett utvecklingsområde

Ett särskilt intresse finns för övergångar mellan komvux och allmän kurs. Det behöver utredas närmare hur sådan statistik bäst redovisas i form av målvariabler.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 36. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om folkhögskolans allmänna kurs
Registerbaserad statistik om övergång till vidare studier

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Utbildningsinriktning för de kurser som har en inriktning, t.ex. vårdinriktning	Kön	Antal terminer deltagaren läst
Studieform (bundet/distans)	Ålder	Grundläggande behörighet till yrkeshögskolan Grundläggande behörighet till högskola
Län	Nationell bakgrund (svensk/utländsk bakgrund, inrikes/utrikes födda, tid i Sverige, födelseländer grupperad)	
Folkhögskola	Funktionsnedsättning	
	Föräldrarnas utbildningsnivå	
	Meritvärde från grundskolan (eller liknande)	
	Huruvida man har läst på komvux innan eller efter allmän kurs	

Referensperiod

Användarna anser att deltagare ska följas upp 1, 3 och 5 år efter avslutad allmän kurs. Detta är möjligt att uppfylla genom registerbearbetningar.

Frekvens

Med tanke på att framställningskostnaden är låg och användarnytan hög, bör denna statistik tas fram årligen.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i statistikdatabasen. De viktigaste siffrorna kan också presenteras i tabeller i Excel. Vid publicering ska en statistiknyhet skrivas och eventuellt även en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd) och Statistikens framställning (Staf) ska finnas i samband med publiceringen.

6.7. Folkhögskolan - Särskild kurs

Folkhögskolan är en del av folkbildningen. Målet för folkbildningspolitiken är att ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling, integration och delaktighet i samhället.

Folkhögskolans särskilda kurser, även kallad profilkurser, ges inom det estetiska området där utbildningarna bland annat förbereder för högskolestudier inom det konstnärliga området. Dessa kurser har vissa likheter med studieförberedande konst- och kulturutbildningar¹⁶. Det finns även eftergymnasiala yrkesutbildningar inom områden som liknar dem för yrkeshögskolan¹⁷. Totalt var det 48 354 personer som under 2019 läste någon särskild kurs.

Folkbildningsrådet betalar ut statligt stöd till folkhögskolans särskilda kurs.

Överblick över statistiken

SCB har statistikansvar för folkhögskolan och tar fram all officiell statistik om övergång till arbetsmarknaden och vidare studier.

Tabell 37. Sammanfattning gällande folkhögskolan – särskild kurs

	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Här finns statistiken	Ingen sådan statistik har tagits fram hittills.	Ingen sådan statistik tas fram regelbundet. SCB har undersökt folkhögskolans särskilda kurs år 2017 (LÄNK)	Ingen sådan statistik tas fram regelbundet. SCB har undersökt folkhögskolans särskilda kurs år 2017 (LÄNK)
Beskrivning av läget eller förslag för utvecklingen framåt?	Förslag	Förslag	Förslag
Ansvarig myndighet	SCB tar fram officiell statistik	SCB tar fram officiell statistik	SCB tar fram officiell statistik
Population	Det är oklart hur stor populationen är. Avvakta därför med enkätundersökning, börja med de registerbaserade delarna och bestäm senare vilka som ska följas upp med enkät.	Samtliga som läst minst ett år på en eftergymnasial yrkeskurs. Utredning krävs för att bestämma om fler ska ingå.	Samtliga som läst minst ett år på särskild kurs. Utredning krävs för att bestämma hur populationen ska avgränsas – ett mål är att kunna särskilja de högskoleförberedande estetiska kurserna.
Urval- eller totalundersökning		Totalundersökning	Totalundersökning
Uppföljningstidpunkt(er)		1, 3 och 5 år efter avslutad utbildning	1, 3 och 5 år efter avslutad utbildning
Frekvens	Genomförs vart tionde år med start 2024.	Genomförs vart fjärde år med start 2022	Genomförs vart fjärde år med start 2022

¹⁶ Se kapitel om konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar.

¹⁷ Se kapitel om yrkeshögskolan.

Ansvarsfördelning idag och överblick över utvecklingsområden

Intresset verkar större för allmän kurs än för särskild kurs

Uppföljning av inträdet på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier genomförs inte löpande. De senaste årtionden har SCB tre gånger genomfört en enkätundersökning riktad till deltagare som avslutat allmän respektive särskild kurs. De senaste åren har intresset ökat för sådan statistik. Folkbildningsrådet har låtit forskare, bland annat från Umeå universitet, ta fram studier inom området. Fokus verkar dock i större utsträckning ligga på allmän kurs än på särskild kurs.

SCB har ansvar för den officiella statistiken om folkhögskolan

SCB fick 2018 ansvar för den officiella statistiken för folkhögskolan. Därför bör utbildningsformen ingå i uppföljningssystemet inom området inträde till arbetsmarknaden och övergång till vidare studier. SCB bör regelbundet publicera statistik som tillgodoser användarnas informationsbehov.

Tabell 38. Folkhögskolan – särskild kurs: Översikt över vilken myndighet som producerar vilken del i uppföljningssystemet samt vilka delar som saknas eller kan utvecklas

Grön: Här finns statistik.

Gul: Här finns statistik, men det finns förbättringsområden.

Röd: Här saknas statistik.

Detaljeringsgrad i statistiken	Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier	Registerbaserad statistik om inträde/etablering på arbetsmarknaden	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Övergripande	-	SCB (publicering 2017 ¹⁸)	SCB (publicering 2017 ¹⁹)
Län	-	-	-
Folkhögskola	-	-	-
Longitudinella studier	-	-	-

FB-kvalitet – enkätstöd till folkhögskolor för kvalitetssäkring av sina utbildningar

Uppföljningssystemet för folkhögskolan omfattar även deltagarundersökningar som folkhögskolorna genomför under pågående utbildning för att kvalitetssäkra utbildningarna. Arbetet bedrivs genom FB-kvalitet, som är ett nätverk av folkhögskolor med syfte att mäta folkhögskolornas kvalitet. Sedan 2006 genomförs webbaserade kvalitetsmätningar²⁰ vid två tillfällen per år. Gotlands folkhögskola genomför en egen, liknande enkätundersökning.

¹⁸ www.scb.se/uf0549

¹⁹ www.scb.se/uf0549

²⁰ www.fb-kvalitet.se

<https://www.sverigesfolkhogskolor.se/for-folkhogskolorna/kvalitetsutveckling/fb-kvalitet/>

Användarnas informationsbehov

Det finns en flera aspekter som är specifika för folkhögskolans särskilda kurser och som behöver beaktas i utformningen av statistiken. Nedan följer en sammanställning med aspekter som framkommit i kartläggningen. Möjliga utvecklingsområden kommenteras.

Tabell 39. Informationsbehov specifikt för folkhögskolans särskilda kurs och möjliga utvecklingsområden

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none">• Övergång till högskolan för de förberedande utbildningarna• Övergång till arbetsmarknaden för yrkeskurserna <p>Men det är ett dilemma med folkbildningen - även om det är en yrkeskurs, så är det fortfarande inte syftet med utbildningen att den ska leda till arbete. Folkbildningen ska finnas där som skyddsnet. Därför ska man inte vara så hård i bedömningen av utbildningarnas utfall.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Utbildningarna behöver kategoriseras utifrån sitt syfte (att förbereda för högskolan eller för arbetsmarknaden).• Det är viktigt att redovisa deltagarna och deras resultat utifrån relevanta bakgrundsvariabler. Det bör undersökas vilka variabler som är relevanta för särskild kurs. Det är inte säkert att målgruppen för allmän kurs är densamma som för särskild kurs.
<ul style="list-style-type: none">• Särskild kurs måste in i kvalifikationsramverket, men det verkar inte vara prioriterat. Mest värde för folkhögskolorna själva, de vill ta en roll i kompetensförsörjningsarbetet.	<ul style="list-style-type: none">• Uppföljning av arbetsmarknadsutfall av de eftergymnasiala yrkesutbildningarna
<ul style="list-style-type: none">• Tolkutbildningarna måste särredovisas (MYH). Uppföljning måste designas speciellt för dessa utbildningar	<ul style="list-style-type: none">• Särredovisa i statistiken där så är möjligt.

Centrala värden och mål för folkhögskolan går inte att mäta med registeruppgifter. Därför måste särskild vikt läggas vid enkätundersökningar.

Inträdet på arbetsmarknaden - enkätundersökning

Syftet med undersökningen är att belysa studiesituationen på särskild kurs samt

- inträdet på arbetsmarknaden (främst efter eftergymnasiala yrkeskurser)
- övergången till högskolestudier och andra studier (främst efter estetiska högskoleförberedande utbildningar).

En sådan undersökning har tidigare genomförts några enstaka gånger av SCB (2006, 1995 och 1985).

Population

Populationen utgörs av deltagare som avslutat särskild kurs. Eventuellt bör även en grupp följas upp som avbrutit studierna.

Idag finns uppgift om fullföljd kurs endast för yrkeskurser som berättigar till studiestöd för eftergymnasiala studier. Det är oklart vilken kvalitet uppgifterna har. Det är oklart om uppgifter finns i registret över deltagare i folkhögskolan om deltagare hoppat av och vilken kvalitet dessa uppgifter i så fall har.

Oklar datakvalitet i deltagarregistret – flera frågor måste undersökas för att se om det går att ringa in populationen

Många särskilda kurser berättigar istället till gymnasialt studiestöd. Trots det antas en större del av kurserna leda till en eftergymnasial kvalifikation då det finns likheter med konst- och kulturutbildningar. SCB bör avvakta att folkhögskolor låter sina utbildningar nivåplaceras i Sveriges kvalifikationsramverk (Seqf) innan en redovisning efter utbildningsnivå kan ske.

Målvariabler (enkätinnehåll)

De viktigaste variablerna är följande:

- huvudsaklig sysselsättning
 - studier och inriktning på studierna
 - arbete och yrken/branscher
- nytta/användning av utbildningen, även personlig utveckling genom utbildningen
- studiesituation ur olika aspekter.

Fokus ligger på bedömnings- och värderingsfrågor.

Statskontoret föreslog 2018 en utvärderingsmodell för folkbildningen. Utgångspunkt togs i syftena med statsbidraget. Ett indikatorsystem föreslogs för folkhögskolan. Följande indikatorer bör beaktas vid konstruktion av en enkät om övergång till vidare studier och arbetsmarknaden:

Tabell 40. Indikator för särskild kurs som kan mätas med enkätundersökning

Indikator	Syfte
Skolans arbetsformer är demokratiska	Demokrati
Skolan ger kunskaper om hur samhället fungerar	Demokrati
Deltagare lär känna människor med olika sorters bakgrund	Demokrati
Deltagare vågar säga sin mening	Demokrati
Deltagare känner att andra lyssnar på dem	Demokrati
Skolan fungerar bra för personer med funktionsnedsättning	Mångfald
Kursen ger ökat självförtroende	Påverkan
Kursen bidrar till att deltagarna ser nya möjligheter i livet	Påverkan
Övergång till arbetsmarknaden	Påverkan
Kursen ger bättre möjligheter i arbetslivet	Påverkan
Övergång till högre utbildning	Utbildning
Kursen ger ökade möjligheter att studera vidare	Utbildning

Källa: Statskontoret (2018)

Övergång till arbetsmarknaden och övergång till högre studier kan även mätas med registerbaserade uppgifter.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 41. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om folkhögskolans särskilda kurs
Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Utbildningens inriktning (studieförberedande eller yrkesutbildning)	Kön	Om deltagaren har fullföljt utbildningen eller inte
Utbildningsinriktning enligt SUN	Ålder	
	Nationell bakgrund	
	Föräldrarnas utbildningsnivå	
	Funktionsnedsättning	
	Resultat från gymnasieskolan	

Statistiken ska redovisas könsuppdelat där det går.

Totalundersökning eller urval

Antalet deltagare på folkhögskolans särskilda kurs har ökat de senaste åren och uppgick 2019 till 48 354. År 2019 avslutade 1 034 deltagare en eftergymnasial yrkeskurs. Det är okänt hur många som avslutade en kurs med estetisk inriktning eller kurser med andra inriktningar.

Det behöver undersökas närmare hur genomströmningen i särskild kurs ser ut och vilka grupper som skulle vara relevanta att undersöka utöver de som fullföljt hela kursen.

Då det är oklart hur stor populationen är och därför kan inga förslag om urvalsstorlekar tas fram här. Men vi kan konstatera att antalet deltagare som avslutar en särskild kurs per år är liten. Därför är det sannolikt att en totalundersökning är det mest rimliga alternativet.

Insamlingsmetod

Det är praxis att erbjuda pappersenkät i kombination med en webbenkät. Förslaget är att i synnerhet när SIV har mobilanpassats erbjuda webbenkät till en början för att sedan vid påminnelse erbjuda pappersenkät. Pappersenkäten ska inte omfatta mer än 4 sidor med frågor.

En mobilanpassad version av SIV finns redan (hösten 2019), men det gäller att hålla koll på när SIV har anpassats till att automatiskt välja mobilanpassat gränssnitt eller för stor skärm. Just nu blir det mobilanpassat för alla om man väljer den versionen. Tablåfrågor går inte att konstruera i mobilanpassad version och kommer heller inte att fungera inom närmaste tiden.

Oklart hur stor populationen är

Myndighetspost har inte använts på SCB men det kommer att byggas en koppling med tjänsten *Mina meddelanden*. Arbetet är inplanerat till 2019. Möjligtvis går detta att använda i framtiden.

Det är oklart vilka svarsfrekvenser vi kan förvänta oss. Sett till bakgrundsfaktorerna förväntar vi oss relativt goda svarsfrekvenser från deltagare på särskild kurs (fler kvinnor än män, över hälften är 30 år eller äldre, hög andel med högutbildade föräldrar bland de under 30 år). Därutöver skulle de som läst vid folkhögskola känna en lojalitet mot sin folkhögskola vilket skulle kunna bidra till att de svarar i högre utsträckning.

Referensperiod

Användarna anser att deltagarna bör följas upp 1, 3 och 5 år efter att de avslutat särskild kurs. Viktigast verkar 3 eller 5 år. Vill man följa upp om utbildningen har bidragit till att stärka självförtroende och individen, då är 1 år lite kort.

Frekvens

Enkätundersökningen behöver utifrån användarnas behov inte genomföras årligen utan cirka vart 3e-4e år.

En enkätundersökning planeras att genomföras vart tionde år.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i Excel. Tidsserier ska publiceras i statistikdatabasen. Publiceringen ska omfatta en statistiknyhet och en rapport. Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Idag sker ingen regelbunden publicering av registerbaserad statistik om etablering/inträde på arbetsmarknaden efter särskild kurs. SCB tog 2017 fram en studie om övergång till arbetsmarknad och vidare studier efter särskild kurs²¹.

Flera användarbehov som inte kan uppfyllas med enkätundersökningen kan tillgodoses genom registerbaserad statistik. Det handlar främst om att följa upp en längre tidshorisont, att följa upp fler grupper och att redovisa resultaten mer finfördelad, t.ex. per folkhögskola.

Denna statistik bör samordning med samma statistik om yrkeshögskolan.

Ingen regelbunden produktion idag

²¹ www.scb.se/uf0549

Population

Samtliga som läst minst ett år (minst två terminer, dvs. kalendertid oavsett studietakt) på en eftergymnasial yrkeskurs bör ingå.

Det bör utredas hur resterande kurser ska hanteras och om dessa bör ingå i populationen.

Målvariabler

I dagsläget kan vi endast formulera en övergripande inriktning på registerstatistiken. Denna statistik är mest relevant för de eftergymnasiala yrkesutbildningarna.

Statistiken bör omfatta

- Huvudsaklig sysselsättning
- Förvärvsinkomst och inkomstutveckling (undersök här om alternativa försörjningsmöjligheter för konstnärer/kulturarbetare kan inkluderas i statistiken, t.ex. stipendier, försäljning av konst/tjänster)
- Arbetslöshet
- Yrkesställning, yrken och branscher
- Geografisk rörlighet.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 42. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om folkhögskolans särskilda kurs

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Utbildningsinriktning enligt SUN	Kön	Om deltagaren har fullföljt utbildningen eller inte
Studieform (bundet/distans)	Ålder	Antal terminer deltagaren läst
Län	Nationell bakgrund	
Folkhögskola	Föräldrarnas utbildningsnivå	
	Funktionsnedsättning	
	Resultat från gymnasieskolan	

Statistiken ska redovisas könsuppdelat där det går.

Det bör undersökas mer noga vilken statistik som behövs per folkhögskola. Folkhögskolorna och Folkbildningsrådet bör tillfrågas om sina behov.

Referensperiod

Användare av övergripande statistik anser att eleverna ska följas upp 1, 3 och 5 år efter folkhögskolan. Detta är möjligt att uppfylla genom registerbearbetningar.

En uppföljning 1, 3 och 5 år efter avslutad kurs skulle ge möjligheter till longitudinella analyser.

Frekvens

Enligt användarna räcker det om statistiken publiceras mer sällan än årligen. Vart 3e-4e år är dock önskvärt, men då bör även de mellanliggande åren ingå.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i statistikdatabasen. De viktigaste resultaten bör därutöver publiceras i Excel. Publiceringen ska också omfatta en statistiknyhet och en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

Registerbaserad statistik om övergång till vidare studier

Idag sker ingen regelbunden publicering av registerbaserad statistik om övergång till vidare studier efter särskild kurs. SCB tog 2017 fram en studie om övergång till arbetsmarknad och vidare studier efter särskild kurs²².

Flera användarbehov som inte kan uppfyllas med enkätundersökningen kan tillgodoses genom registerbaserad statistik. Det handlar främst om att följa upp en längre tidshorisont, att följa upp fler grupper och att redovisa resultaten mer finfördelad, t.ex. per folkhögskola.

Ingen sådan statistik tas fram idag.

Denna statistik bör samordning med samma statistik om konst- och kulturutbildningar.

Population

Samtliga deltagare som läst minst ett år (minst två terminer, dvs. kalendertid oavsett studietakt) på särskild kurs med estetisk inriktning bör ingå i populationen.

Det bör utredas hur resterande kurser ska hanteras och om dessa bör ingå i populationen.

²² www.scb.se/uf0549

Målvariabler

De viktigaste variablerna är övergång till följande eftergymnasiala utbildningsformer inom en viss tid efter särskild kurs:

- yrkeshögskolan
- konst- och kulturutbildningar
- högskolan
- andra folkhögskolekurser.

Övergången till eftergymnasiala studier bör också redovisas nettoräknad.

Utbildningsinriktningen på de vidare studierna bör redovisas. Det kan även vara relevant att redovisa vilka lärosäten deltagarna börjar studera vid.

Det är viktigt att beakta att en del deltagare kan ha påbörjat konstnärliga studier utomlands. Med hjälp av statistik från CSN bör omfattningen kunna uppskattas.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 43. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om gymnasieskolan

Registerbaserad statistik om övergång till vidare studier

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Utbildningsinriktning enligt SUN	Kön	Om deltagaren har fullföljt utbildningen eller inte
Studieform (bundet/distans)	Ålder	Antal terminer deltagaren läst
Län	Nationell bakgrund	
Folkhögskola	Föräldrarnas utbildningsnivå	
	Funktionsnedsättning	
	Resultat från gymnasieskolan	

Utifrån Statskontorets förslag på utvärderingsmodell för folkhögskolan bör inrikes respektive utrikesfödda deltagare på särskild kurs med estetisk inriktning särredovisas.

Referensperiod

Användarna anser att deltagare ska följas upp 1, 3 och 5 år efter avslutat särskild kurs. Detta är möjligt att uppfylla genom registerbearbetningar.

Frekvens

Enligt användarna räcker det om statistiken publiceras mer sällan än årligen. Vart 3e-4e år är dock önskvärt, men då bör även de mellanliggande åren ingå.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i statistikdatabasen. De viktigaste siffrorna kan också presenteras i tabeller i Excel. Vid publicering ska en statistiknyhet skrivas och eventuellt även en rapport. Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd) och Statistikens framställning (Staf) ska finnas i samband med publiceringen.

6.8. Folkhögskolan - Övriga kurstyper

Folkhögskolan anordnar även andra kurstyper utöver allmän och särskild kurs. Störst är kort kurs där uppföljningsbehovet dock bedöms som obefintligt.

Studiemotiverande folkhögskolekurs, etableringskurs för nyanlända samt bristyrkeskurs är uppdragsutbildningar som finansieras av Arbetsförmedlingen. Nedan följer en kort beskrivning av dessa kurstyper:

- Etableringskurs på folkhögskola är en sex månader lång utbildning i svenska, med studie- och arbetsförberedande insatser med nyanlända. Syftet med kursen är att deltagarna ska stärka sina möjligheter att studera eller få ett arbete. Etableringskurserna bygger på ett samarbete mellan Folkbildningsrådet och Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen avgör vilka som ska gå utbildningen. Målgruppen är nyanlända med en etableringsplan eller personer som ingår i etableringsprogrammet. Personer med kort utbildningsbakgrund ska prioriteras.
- Studiemotiverande folkhögskolekurs är en tre månader lång utbildning som syftar till att motivera deltagarna till fortsatta studier. Målgruppen är arbetssökande som varken har gymnasieexamen eller grundläggande högskolebehörighet och som är inskrivna på Arbetsförmedlingen. Folkhögskolorna erbjuder Studiemotiverande folkhögskolekurs på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Det är Arbetsförmedlingen som avgör vilka arbetssökande som ska delta i dessa kurser.
- Yrkeskurs på folkhögskola är en upp till 24 månader lång kurs inom ett bristyrke. Målgrupp för insatsen är deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin. Yrkeskurs på folkhögskola är ett samarbete mellan Folkbildningsrådet och Arbetsförmedlingen. Folkhögskolans yrkeskurs riktar sig till personer som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin, ett program hos Arbetsförmedlingen för den som varit arbetslös under en längre tid. Yrkeskursen utbildar

Uppdragsutbildningar från
Arbetsförmedlingen

Etableringskurs för nyanlända

Studiemotiverande
folkhögskolekurs

Bristyrkeskurs

deltagarna inom bristyrken, det vill säga yrken där få söker arbete. Yrkeskurs på folkhögskola är ett samarbete mellan Folkbildningsrådet och Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen godkänner kursens inriktning beroende på hur väl den möter ett nationellt, regionalt eller lokalt behov av arbetskraft. Sedan hänvisar Arbetsförmedlingen deltagare till den aktuella kursen som kan vara upp till 24 månader lång. Målet är att 1 000 personer ska ta del av kurserna årligen.

Volymerna i dessa kurstyper är än så länge små, men intresset från samhället är stort och Arbetsförmedlingen rekommenderar att studiemotiverande folkhögskolekurs och etableringskurs för nyanlända inkluderas i folkhögskolornas reguljära verksamhet²³. Dessa bör följas upp med registerstatistik om/när de blir reguljära utbildningar inom folkhögskolan.

Yrkeshögskoleutbildningar där folkhögskolor är utbildningsanordnare ingår i den ordinarie uppföljningen av yrkeshögskolan.

Utvecklingsområde

Folkhögskolan anordnar också sfi enligt en egen förordning. Dessa utbildningar ingår inte i den ordinarie uppföljningen av sfi som Skolverket genomför. Hur sfi på folkhögskolan ska följas upp återstår att fundera över.

²³ Folkbildningsrådet (20200219) Fler nyanlända borde få möjlighet att gå på folkhögskola https://www.folkbildningsradet.se/om-folkbildningsradet/aktuellt/nyheter/2020/fler-asylosokande-borde-fa-mojlighet-att-ga-pa-folkhogskola/?utm_campaign=cmp_1457231&utm_medium=email&utm_source=getanewsletter
Arbetsförmedlingen (20101101) Vissa förutsättningar inför reformeringen av Arbetsförmedlingen <https://arbetsformedlingen.se/download/18.47a458fb16df81b9133207b/1572604962796/vissa-forsattningar-reformeringen-arbetsformedlingen.pdf>

Tabell 44. Antal deltagare 2019 på folkhögskolans kurser efter kurstyp

Kurstyp	Antal deltagare 2019
Allmän kurs	30 901
Särskild kurs	48 354
Kort kurs, mindre än 15 dagar	71 806
Sfi på folkhögskola	6 653
Studiemotiverande folkhögskolekurs	3 748
Etableringskurs, nyanlända	3 068
Bristyrkeskurs	495
Svenska från dag ett, lång kurs	2 670
Svenska från dag ett, kort kurs	81
Yrkehögskolekurs	206

Sammanfattning av förslagen

Uppdragsutbildningarna bör följas upp av uppdragsgivaren, dvs. Arbetsförmedlingen. SCB bör i dagsläget inte prioritera en uppföljning av dessa kurstyper.

Användarnas informationsbehov

Dessa kurstyper har inte diskuterats med användarna när användarkartläggningen genomfördes sommaren 2019. Designen av statistiken bör föregås av en diskussion med användarna.

Det kan konstateras att det på grund av de små volymerna i dessa kurstyper inte är relevant med en enkätundersökning.

Registerbaserad statistik om inträde på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier bör dock tas fram om/när det blir reguljär verksamhet inom folkhögskolan. Till en början bör då undersökas vilken statistik som är lämplig att ta fram.

Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning

Ej relevant i dagsläget på grund av små volymer.

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Etableringskurs för nyanlända och Bristyrkeskurs bör följas upp utifrån inträdet på arbetsmarknaden.

Registerbaserad statistik om övergång till vidare studier

Etableringskurs för nyanlända, Studiemotiverande folkhögskolekurs och Svenska från dag ett bör följas upp utifrån övergång till vidare studier.

Det är dock oklart hur Svenska från dag ett går att följa upp då deltagarna ännu inte är folkbokförda och därför inte har något personnummer.

6.9. Studieförbunden

Studieförbunden har inte ingått i användarkartläggningen. Det är oklart vilken statistik som behövs.

MYH har dock lyft att de behöver information om de tolkutbildningar som bedrivs inom studieförbunden (övergång till arbetsmarknaden). Denna statistik måste då vara jämförbar med motsvarande statistik över tolkutbildningarna inom folkhögskolan.

6.10. Konst- och kulturutbildningar

Ny utbildningsform sedan 2015

De första konst- och kulturutbildningar startade höstterminen 2015. Utbildningsformen är den nya utbildningsformen som ersätter Kompletterande utbildningar. 2018 studerande ca 6 350 vid konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar.

Konst- och kulturutbildningar delas in i tre grupper utifrån utbildningens huvudsakliga syfte

Konst- och kulturutbildningar är högskoleförberedande, yrkesinriktade eller inom kulturarvsområdet och drivs av privata utbildningsanordnare. Inom konst- och kulturutbildningar finns det flera olika inriktningar som bildkonst, musik, teater, dans, mode, skrivande, arkitektur, silversmide och keramik för att nämna några. Utbildningarna är indelade i tre kategorier med olika syften och ska

- förbereda för högskoleutbildningar som kan leda fram till konstnärliga examina
- medverka till att utveckla ett kvalificerat yrkeskunnande inom det konstnärliga eller kulturella området
- ha ett innehåll som syftar till att bevara eller utveckla kulturarvet.

Det finns korta kurser och långa utbildningar. Det är endast de långa utbildningarna som ingår – då det inte finns intresse från användarna att följa upp de korta kurserna.

Det är inte självklart att man bör designa statistiken utifrån de tre syftena. Ingen av syftena leder till examen och en utbildning kan i praktiken ha flera syften. Utbildningar med olika syften kan ändå ha liknande upplägg. Det finns till exempel en kulturarvsutbildning där det är tydligt att man kan gå 1, 2 eller 3 år, vilket annars är ett upplägg som förekommer bland högskoleförberedande utbildningar.

Begränsat intresse för "Vissa andra utbildningar"

Utöver konst- och kulturutbildningar ingår även vissa andra utbildningar i regelverket. Det handlar om få utbildningar med olika karaktär. Intresset för uppföljning är begränsat. Möjligtvis finns ett intresse bland potentiella studerande. Utbildningarna bör därför ingå i den registerbaserade statistiken om resurser finns.

Myndigheten för yrkeshögskolan är ansvarig myndighet för konst- och kulturutbildningar.

Överblick över statistiken

SCB har statistikansvar för konst- och kulturutbildningar sedan 2018. I det ingår också ansvaret för officiell statistik om övergång till arbetsmarknaden och vidare studier.

Tabell 45. Sammanfattning gällande konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar

	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Här finns statistiken	Ingen sådan statistik har tagits fram hittills.	Ingen sådan statistik tas fram regelbundet. SCB har undersökt föregångarutbildningsformen Kompletterande utbildningar år 2017 (LÄNK)	Ingen sådan statistik tas fram regelbundet. SCB har undersökt föregångarutbildningsformen Kompletterande utbildningar år 2017 (LÄNK)
Beskrivning av läget eller förslag för utvecklingen framåt?	Förslag	Förslag	Förslag
Ansvarig myndighet	SCB tar fram officiell statistik	SCB tar fram officiell statistik	SCB tar fram officiell statistik
Population	Populationen är mycket liten, vilket gör en totalundersökning av samtliga som slutfört en utbildning sannolik. Därutöver behöver studerande ingå som läst minst två terminer.	Totalundersökning av studerande som slutfört en utbildning och studerande som ej slutfört utbildningen men som läst minst två terminer. Studerande på "vissa andra utbildningar" bör ingå.	Totalundersökning av studerande som slutfört en utbildning och studerande som ej slutfört utbildningen men som läst minst två terminer. Studerande på "vissa andra utbildningar" bör ingå.
Urval- eller totalundersökning	Totalundersökning	Totalundersökning	Totalundersökning
Uppföljningstidpunkt(er)	1-3 år efter slutförd utbildning	1, 3 och 5 år efter slutförd utbildning	1, 3 och 5 år efter slutförd utbildning
Frekvens	Genomförs vart tionde år med start 2023	Genomförs vart fjärde år med start 2022	Genomförs vart fjärde år med start 2022

Ansvarsfördelning idag och överblick över utvecklingsområden

Konst- och kulturutbildningar har inte följts upp utifrån inträdet på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier. SCB genomförde 2017 en registerstudie på området där Kompletterande utbildningar, som är konst- och kulturutbildningars föregångare, ingick.

SCB har ansvar för den officiella statistiken om konst- och kulturutbildningar.

Generell kunskap behöver byggas upp på området.

SCB fick 2018 ansvar för den officiella statistiken för konst- och kulturutbildningar. SCB bör därför regelbundet publicera statistik om inträde till arbetsmarknaden och övergång till vidare studier som tillgodoser användarnas informationsbehov.

Statistiken behöver samordnas med motsvarande statistik efter yrkeshögskolan och folkhögskolans särskilda kurs.

Tabell 46. Konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar: Översikt över vilken myndighet som producerar vilken del i uppföljningssystemet samt vilka delar som saknas eller kan utvecklas

Grön: Här finns statistik.

Gul: Här finns statistik, men det finns förbättringsområden.

Röd: Här saknas statistik.

Detaljeringsgrad i statistiken	Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier	Registerbaserad statistik om inträde/etablering på arbetsmarknaden	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Övergripande	-	SCB (publicering 2017 ²⁴)	SCB (publicering 2017 ²⁵)
Utbildning	-	-	-
Longitudinella studier	-	-	-

Användarnas informationsbehov

Det finns flera aspekter som är specifika för konst- och kulturutbildningar som behöver beaktas i utformningen av statistiken. Nedan följer en sammanställning med aspekter som framkommit i kartläggningen. Möjliga utvecklingsområden kommenteras.

Tabell 47. Informationsbehov specifikt för konst- och kulturutbildningar och möjliga utvecklingsområden

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> Enkätundersökning skulle behövas för att fullt ut kunna studera hur inträdet/etableringen på arbetsmarknaden ser ut för de som gått dessa utbildningar. En fråga om de upplever någon form av nytta/användning av sin utbildning vore bra komplement till fakta om sysselsättning och yrken/branscher (osäkert om man kan se med register om de jobbar inom konst-/kulturområdet). Konstnärsområdet är begränsat, finns inte platser på högskolan och yrken för alla som går konst- och kulturutbildningar. Därför kanske bättre att fråga om de har nytta av utbildningen. 	<ul style="list-style-type: none"> Frågor om nytta/användning av utbildningen Redovisa statistik över andel som arbetar i olika branscher respektive i olika yrken
<ul style="list-style-type: none"> Övergång till högre utbildning och utbildningsinriktningar inom den högre utbildningen. Övergång till studier inom konstnärliga områden eller andra områden där man har användning för sin utbildning 	<ul style="list-style-type: none"> Andel som påbörjat högskoleutbildning Andel som påbörjat konstnärliga utbildningar respektive andra inriktningar Redovisa de vanligaste inriktningarna Fråga om nyttan med utbildningen i enkät
<ul style="list-style-type: none"> Alla inkomster från konst kanske inte går att mäta (stipendier, försäljning av konst mm). Omsättning på företaget för egna företagaren? Även det kanske intressant att se månad för månad. 	<ul style="list-style-type: none"> Om inkomststatistik ska redovisas bör det redas ut om stipendier och andra inkomster som inte kommer från anställning kan ingå

²⁴ www.scb.se/uf0549

²⁵ www.scb.se/uf0549

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> Högskoleförberedande utbildningar: I förlängningen vill man veta hur många som efter sin förberedande och sin högskoleutbildning kan leva som konstnär, hela kedjan för högskoleförberedande utbildningar. Utbildningarna är en pusselbit inom det konstnärliga utbildningsområdet tillsammans med folkhögskolan och högskolan. 	<ul style="list-style-type: none"> Flödesanalys, undersökande rapport
<ul style="list-style-type: none"> Yrkesinriktade utbildningar: övergången till arbetsmarknaden 	<ul style="list-style-type: none"> Sysselsättning efter utbildningen
<ul style="list-style-type: none"> Kulturarvsutbildningar: ingen arbetsmarknadskoppling alls. Inte relevant. 	<ul style="list-style-type: none"> Redovisa huvudsaklig sysselsättning efter utbildningen för att visa på vilka vägar de studerande tar efter utbildningarna.
<ul style="list-style-type: none"> Mest relevant att utgå från det syfte som utbildningen fått tilldelat. Individerna kan ha andra syften, så är det med alla utbildningsformer. Skulle kunna vara intressant att se om många läser med andra syften än det som utbildningen har, gäller generellt, inte bara Konst- och kulturutbildningar. Bra om man kan ha samma mått för utbildningar med olika syften då flera utbildningar har en kombination av syften. 	<ul style="list-style-type: none"> Utbildningens syfte är en viktig redovisningsvariabel Fråga efter varför de studerande började studera på en konst- och kulturutbildning Jämför för- och nackdelar med att publicera samma statistik om samtliga syften eller att anpassa statistiken efter respektive syfte
<ul style="list-style-type: none"> Behövs uppföljningar både på kort och på lång sikt. Kort perspektiv: Effekt av utbildningen, vad går man vidare till ett år efter. Det har inte hunnit hänt så mycket däremellan. Långt perspektiv: 5 år. Svårare att veta om det är utbildningens effekter. Kanske behövs mer kvalitativ ansats för att fånga utbildningens effekter, dvs. enkät/intervju. Först på lång sikt kan man se vad som gett effekt, men hur isolera effekten av utbildningen? Utbildningarna är en pusselbit inom det konstnärliga utbildningsområdet tillsammans med folkhögskolan och högskolan. Men enkät 5 år efter utbildningen kanske ger sämre svarsfrekvens? Kanske högre svarsfrekvens kortare in på utbildningen. Tar ju ännu längre tid om man även vill se högskoleutbildningens utfall som förlängning. KK-anordnare vill ha 3, 5 och 10 år efter. 	<ul style="list-style-type: none"> Behövs både uppföljningar på kort och på längre sikt

Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning

Syftet med undersökningen är att belysa studiesituationen på konst- och kulturutbildningar samt inträdet på arbetsmarknaden (främst efter de yrkesinriktade utbildningarna) och övergången till högskolestudier och andra studier (främst efter de högskoleförberedande utbildningarna).

Population

Alla som slutfört en konst- och kulturutbildning ska ingå i populationen. Därutöver bör alla ingå som läst minst ett år (oavsett studietakt) följas upp. Detta särskilt viktigt i denna utbildningsform då studerande kan ”hoppa av” eftersom de kommit in på högskolan, vilket är att ses som ett lyckat resultat. Därför bör populationsavgränsningen för denna grupp vara bred.

Tabell 48. Antal studerande som slutfört konst- och kulturutbildningar 2018, exklusive korta kurser (kortare än 20 veckor)

Utbildningens syfte	Antal	Slutförandegrad
Högskoleförberedande utbildningar inom det konstnärliga området	949	71
Yrkesinriktade utbildningar inom det konstnärliga och kulturella området	329	76
Utbildningar inom kulturarvsområdet	30	33

Studerande på ”vissa andra utbildningar” ingår inte.

Målvariabler (enkätinnehåll)

De viktigaste variablerna är följande:

- huvudsaklig sysselsättning
 - studier och inriktning på studierna
 - arbete och yrken/branscher
- nytta/användning av utbildningen, även personlig utveckling genom utbildningen
- med vilket syfte de läste utbildningen
- studiesituation ur olika aspekter.

Fokus ligger på bedömnings- och värderingsfrågor.

Användaren vill veta om utbildningen har gjort avtryck hos den studerande. Leder utbildningarna till arbete/relevanta studier eller är de mest till för personlig utveckling?

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är önskvärda utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas. Vilka redovisningsgrupper som kan redovisas beror på om ett urval måste göras och på svarsfrekvensen.

Tabell 49. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om konst- och kulturutbildningar
Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Antal terminer den studerande läst	Kön	Om den studerande har slutfört utbildningen eller inte
Syfte kombinerat med inriktning (SUN4)	Ålder	
	Nationell bakgrund (svensk/utländsk bakgrund, inrikes/utrikes födda)	
	Föräldrarnas utbildningsnivå	
	Resultat från gymnasieskolan	

Referensperiod

Uppföljning 1-3 år efter avslutad utbildning.

Frekvens

Utbildningsutbudet är ganska stabilt över tid. Därför behövs ingen årlig uppföljning.

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Statistik om etablering/inträde på arbetsmarknaden efter föregångarutbildningsformen Kompletterande utbildningar har publicerats en gång: SCB tog 2017 fram en studie om övergång till arbetsmarknad och vidare studier efter Kompletterande utbildningar²⁶.

Flera användarbehov som inte kan uppfyllas med enkätundersökningen kan tillgodoses genom registerbaserad statistik. Det handlar främst om att följa upp en längre tidshorisont, att följa upp fler grupper och att redovisa resultaten mer finfördelad, t.ex. per utbildningsanordnare.

Population

Samtliga som läst minst ett år bör ingå. Även studerande på ”vissa andra utbildningar” bör ingå.

Målvariabler

I dagsläget kan vi endast formulera en övergripande inriktning på registerstatistiken. Denna statistik är mest relevant för kulturyrkesutbildningarna, men önskvärd även för övriga syften.

Statistiken bör omfatta

- Huvudsaklig sysselsättning
- Förvärvsinkomst och inkomstutveckling (undersök här om alternativa försörjningsmöjligheter för konstnärer/kulturarbetare kan inkluderas i statistiken, t.ex. stipendier, försäljning av konst/tjänster)
- Arbetslöshet
- Yrkeställning, yrken och branscher
- Geografisk rörlighet.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

²⁶ www.scb.se/uf0549

Tabell 50. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om konst- och kulturutbildningar
Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Antal terminer den studerande läst	Kön	Om den studerande har slutfört utbildningen eller inte
Syfte kombinerat med inriktning (SUN4)	Ålder	
Stödform	Nationell bakgrund (svensk/utländsk bakgrund, inrikes/utrikes födda)	
Utbildningsinriktning (SUN4)	Föräldrarnas utbildningsnivå	
Län	Resultat från gymnasieskolan	
Utbildningsanordnare		

Referensperiod

Användare av övergripande statistik anser att de studerande ska följas upp 1, 3 och 5 år efter slutförd utbildning. Detta är möjligt att uppfylla genom registerbearbetningar.

En uppföljning 1, 3 och 5 år efter avslutad utbildning skulle ge möjligheter till longitudinella analyser.

Frekvens

Utbildningsutbudet är ganska stabilt över tid. Därför behövs ingen årlig uppföljning.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i statistikdatabasen. De viktigaste resultaten bör därutöver publiceras i Excel. Publiceringen ska också omfatta en statistiknyhet och en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

Registerbaserad statistik om övergång till vidare studier

Idag sker ingen regelbunden publicering av registerbaserad statistik om övergång till vidare studier efter konst- och kulturutbildningar. SCB tog 2017 fram en studie om övergång till arbetsmarknad och vidare studier efter föregångarutbildningsformen Kompletterande utbildningar²⁷.

Flera användarbehov som inte kan uppfyllas med enkätundersökningen kan tillgodoses genom registerbaserad statistik. Det handlar främst om

²⁷ www.scb.se/uf0549

att följa upp en längre tidshorisont, att följa upp fler grupper och att redovisa resultaten mer finfördelad, t.ex. per utbildningsanordnare.

Ingen sådan statistik tas fram idag.

Population

Samtliga som läst minst ett år bör ingå. Även studerande på ”vissa andra utbildningar” bör ingå.

Målvariabler

De viktigaste variablerna är övergång till följande eftergymnasiala utbildningsformer inom en viss tid efter konst- och kulturutbildningar:

- särskild kurs på folkhögskolan
- yrkeshögskolan
- andra konst- och kulturutbildningar
- högskolan.

Övergången till eftergymnasiala studier bör också redovisas nettoräknad.

Denna statistik är mest relevant för de högskoleförberedande utbildningarna, men önskvärd även för övriga syften.

Utbildningsinriktningen på de vidare studierna bör redovisas. Det kan även vara relevant att redovisa vilka lärosäten deltagarna börjar studera vid.

Det är viktigt att beakta att en del deltagare kan ha påbörjat konstnärliga studier utomlands. Med hjälp av statistik från CSN bör omfattningen kunna uppskattas.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 51. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om konst- och kulturutbildningar
Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Antal terminer den studerande läst	Kön	Om den studerande har slutfört utbildningen eller inte
Syfte kombinerat med inriktning (SUN4)	Ålder	
Stödform	Nationell bakgrund (svensk/utländsk bakgrund, inrikes/utrikes födda)	
Utbildningsinriktning (SUN4)	Föräldrarnas utbildningsnivå	
Län	Resultat från gymnasieskolan	

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Utbildningsanordnare		

Referensperiod

Användare av övergripande statistik anser att de studerande ska följas upp 1, 3 och 5 år efter slutförd utbildning. Detta är möjligt att uppfylla genom registerbearbetningar.

En uppföljning 1, 3 och 5 år efter avslutad utbildning skulle ge möjligheter till longitudinella analyser.

Frekvens

Utbildningsutbudet är ganska stabilt över tid. Därför behövs ingen årlig uppföljning.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i statistikdatabasen. De viktigaste resultaten bör därutöver publiceras i Excel. Publiceringen ska också omfatta en statistiknyhet och en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

6.11. Yrkeshögskolan

De första yrkeshögskoleutbildningarna startade 2009. Sedan dess har utbildningsformen vuxit och 2019 var det 63 000 som studerade en yrkeshögskoleutbildning.

Yrkeshögskolan innebär utbildningar som svarar mot arbetslivets behov av kvalificerad yrkeskompetens och som drivs i nära samverkan med företag och andra arbetsgivare. Det innebär att utbildningarnas innehåll utvecklas i takt med att arbetslivets krav förändras. Utbildningsutbudet justeras utifrån arbetslivets behov.

Myndigheten för yrkeshögskolan är ansvarig myndighet för yrkeshögskolan.

Överblick över statistiken

SCB har statistikansvar för yrkeshögskolan sedan 2018. I det ingår också ansvaret för officiell statistik om övergång till arbetsmarknaden och vidare studier.

Tabell 52. Sammanfattning gällande yrkeshögskolan

	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Här finns statistiken	MYH producerar årlig statistik (LÄNK) SCB ansvarar för den officiella statistiken (LÄNK)	Ingen sådan statistik tas fram regelbundet. SCB har undersökt yrkeshögskolan år 2017 (LÄNK). Liknande statistik har dessförinnan tagits fram av MYH (LÄNK , och LÄNK).	Ingen sådan statistik har tagits fram hittills.
Beskrivning av läget eller förslag för utvecklingen framåt?	Förslag avseende SCB:s ansvar och planering	Förslag	Förslag
Ansvarig myndighet	SCB/MYH	SCB	SCB
Population	Samtliga examinerade	Samtliga examinerade och fullföljare	Oklart
Urval- eller totalundersökning	Totalundersökning, men urvalsundersökning om populationen ökar.	Totalundersökning	Totalundersökning
Uppföljningstidpunkt(er)	Året efter utbildningsomgångens slutår	År 1, år 3 och år 5 efter utbildningsomgångens slutår	Oklart
Frekvens	Genomförs varje år av MYH. Genomfördes och finansierades 2019 av SCB. Genomförs av SCB nästa gång 2022 och sedan vart tredje år.	Genomförs årligen med start 2020	Begränsat behov av statistiken – undersök någon gång flöden mellan yrkeshögskolan och högskolan.

Ansvarsfördelning idag och överblick över utvecklingsområden

SCB fick 2018 ansvar för den officiella statistiken för yrkeshögskolan. Därför bör utbildningsformen ingå i uppföljningssystemet och SCB bör regelbundet publicera statistik som tillgodoser användarnas informationsbehov.

De senaste åren har SCB genomfört på uppdrag av MYH enkätundersökningar riktad till examinerade personer året innan. De senaste åren har yrkeshögskolan vuxit, vilket innebär att även gruppen examinerade personer kommer att växa de kommande åren.

För enkätundersökningen finns redan utvecklad statistik förutom longitudinella studier medan det finns goda förutsättningar att utveckla registerbaserad statistik så att den finns tillgänglig på alla efterfrågade nivåer.

Utvecklingsmöjligheter inom den registerbaserade statistiken

Den registerbaserade statistiken över etablering på arbetsmarknaden kan göras regelbundet. Senast SCB tog fram en studie om etablering till arbetsmarknad efter yrkeshögskolan var år 2017. Den registerbaserade statistiken behöver bli snabbare om den ska kunna användas. Under förutsättning att snabb statistik kan publiceras så bör den tas fram regelbundet. Statistiken bör utöver sysselsättningen även beskriva matchning mellan utbildning och arbete.

Tabell 53. Yrkeshögskolan: Översikt över vilken myndighet som producerar vilken del i uppföljningssystemet samt vilka delar som saknas eller kan utvecklas

Detaljeringsgrad i statistiken	Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier	Registerbaserad statistik om inträde/etablering på arbetsmarknaden	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Totalt och stora utbildningsområden	MYH/SCB	SCB (publicering 2017 ²⁸)	SCB (begränsat behov)
Utbildningsområden/ utbildningsinriktningar (SUN4)	MYH /SCB	SCB (publicering 2017 ²⁹)	SCB (oklart behov)
Utbildningsinriktningar (SUN5)	MYH	SCB (publicering 2017 ³⁰)	SCB (oklart behov)
Utbildningsomgångar	MYH / anordnare	–	Ej aktuell
Longitudinella studier	–	–	SCB (begränsat behov)

²⁸ www.scb.se/uf0549

²⁹ www.scb.se/uf0549

³⁰ www.scb.se/uf0549

Utbildningsanordnarna genomför egna undersökningar av examinerades arbetsmarknadsutfall

MYH administrerar en undersökning som anordnarna genomför sex månader efter avslutad utbildningsomgång. Där finns två frågor; arbete och överensstämmelse. Anordnarna får använda flera olika metoder för att komma i kontakt med de examinerade. Anordnarna registrerar sedan resultatet i webbtjänsten Mina Sidor hos MYH. Det är främst kvalitetsgranskarna på MYH som använder resultaten för att resonera kring resultatet med anordnaren. Resultaten används inte för statistikredovisning.

Användarnas informationsbehov

Det finns en mängd aspekter som är specifika för yrkeshögskolan och som behöver beaktas vid utformningen av statistiken. Nedan följer en sammanställning med aspekter som framkommit i kartläggningen. Möjliga utvecklingsområden kommenteras.

Tabell 54. Informationsbehov specifikt för högskolan och möjliga utvecklingsområden

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> Följ upp sysselsättning före och efter utbildningen 	<ul style="list-style-type: none"> Huvudsaklig sysselsättning före och efter utbildningen
<ul style="list-style-type: none"> Arbetslivet har ett behov av kompetens, därför bedrivs YH-utbildningar, de kan ses som en beställning från branschen. Därför är det viktigt att de examinerade hamnar i rätt bransch. Men det måste inte vara en exakt matchning. Nyttjandegrad, dvs. kedjan från antal beviljade platser till antal som efter examen har ett relevant arbete De som inte hamnar inom rätt yrke, vad gör de istället? 	<ul style="list-style-type: none"> Sysselsättning, yrken/matchning Redovisa hela flödet – hur många utbildningsplatser beviljades – hur många sökte, började studera, tog examen, fick arbete, fick ett relevant arbete
<ul style="list-style-type: none"> Man vill se nya yrken, men det är så få, så kanske svårt? 	<ul style="list-style-type: none"> Specialutvärderingar av utbildningar till nya yrken, oklart hur detta kan göras.
<ul style="list-style-type: none"> Vertikal matchning: En del har en högskoleutbildning sedan tidigare. Då kan det knepigt att veta vilken utbildningsnivå som krävs på jobbet. Nivån på YH kanske inte högre än högskolan utan bredare. 	<ul style="list-style-type: none"> Ta hänsyn till det i analysen av statistiken
<ul style="list-style-type: none"> Kanske inte rimligt att gå ner till enskilda utbildningar, utan mer rimligt att hålla sig till utbildningsområdena, även om utbildningar inom ett område kan ha olika kvalitet. Det blir för små grupper för att kunna redovisa detaljerade utbildningsinriktningar (motsvarande yrken). Kan man slå ihop flera år för att få större grupper? 	<ul style="list-style-type: none"> Redovisa efter utbildningsområden och detaljerade utbildningsinriktningar. Slå ihop flera år om utbildningsinriktningar är för små för att kunna särredovisas. Bestäm ett minimumantal examinerade eller utbildningar.
<ul style="list-style-type: none"> Det borde räcka att följa upp examinerade och fullföljare. Avhopparna har kanske också valt en annan väg sedan. Bland fullföljare bör man skilja de som rekryterats till jobb och de som haft de svårt att klara utbildningen. Avhopparna är också intressanta, men där borde en minimumgräns sättas på hur många poäng man har läst. De kan också finnas fullföljare som har klarat väldigt få poäng. Titta då på året då de hoppade av. Utgångspunkt uppföljningstidpunkt när de hoppade av, inte när de borde gått ut. 	<ul style="list-style-type: none"> Undersök hur många poäng fullföljare och avhoppare har. Bestäm utifrån det vilka grupper som behöver följas upp.
<ul style="list-style-type: none"> Vilken funktion har YH för olika grupper (yngre, utrikes födda, YH som hävstång). 	<ul style="list-style-type: none"> Redovisa sysselsättning eller inkomster före och efter

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
	utbildningen fördelat på de studerandes bakgrund
<ul style="list-style-type: none"> Till användningen i den löpande verksamheten på MYH vore det bästa att mäta löpande 3-6 mån efter avslutad utbildning.. Längre tid än 1 år behövs inte, då många ändå har jobb inom ett halvår Snabb övergång är meningen. Snart efter utbildningen är därför viktigast, men bra komplement att ha statistik om längre sikt. Intressant vilka som är kvar i yrket efter en längre tid. Kanske behövs mer tid för att etablera sig i målyrket i vissa yrken/branscher? Uppföljningar efter längre tid har nackdelen att vi inte vet vad utfallet beror på – utbildningen eller annat som hänt sedan dess. Smala yrkesområdena: mål att "medverka" till att bevara hantverkskunnande. Då är det ok att det tar längre tid. Tjänar man på att nischa utbildningar eller är man mer gångbar på sikt med mer generella utbildningar. Behövs ett mer långsiktigt perspektiv också. Vill veta om YH möter kortsiktiga eller långsiktiga behov och kompetenser? 	<ul style="list-style-type: none"> För MYH:s del vore en löpande uppföljning med mycket kort uppföljningshorisont optimalt. De flesta förespråkar en regelbunden uppföljning 1 år efter utbildningen Det finns dock flera aspekter som kräver uppföljning efter en längre tid: <ul style="list-style-type: none"> Får en del relevanta yrken först efter en längre tid? Smala yrkesområden har kanske också en längre tid till etableringen Följ upp mer långsiktigt /systemanalys jämför med motsvarande, mer generella utbildningar på högskolan. jämför med gymnasieutbildning
<ul style="list-style-type: none"> Behövs täta uppföljningar, eftersom utbudet är tänkt att ändras hela tiden. Någon gång behöver man undersöka effekt på längre sikt av YH:s nischade utbildningar jämfört med mer generella utbildningar. Även avhopparuppföljningar mer sällan (kunskapsbyggande). 	<ul style="list-style-type: none"> Mätningar varje eller vartannat år Mer sällan jämförelse med mer generella utbildningar på högskolan Mer sällan om avhoppare
<ul style="list-style-type: none"> Har funderat över varför andelen med etablerad ställning på arbetsmarknaden är lägre jämfört med andel i arbete i enkätundersökningen och jämfört med etableringsstatistik för högskolan. 	<ul style="list-style-type: none"> Förklara skillnaden mellan olika mätningar
<ul style="list-style-type: none"> Vore intressant att veta mer om hur YH fungerar som omställningsutbildning eller som vidareutbildning. Idag finns frågor i enkäten om de har ett mer kvalificerat jobb och hur många som har jobb innan och efter utbildningen. Hur många byter bransch, hur många klättrar i karriären. 	<ul style="list-style-type: none"> Kategorisera utbildningar utifrån förkunskapskrav Ställ frågor i enkäten Undersök med hjälp av yrkesstatistik före och efter utbildningen
<ul style="list-style-type: none"> Utbildningarna själva ska göra uppföljningar av hur bra matchningen blev utifrån målsättningen med utbildningen. 	<ul style="list-style-type: none"> Uppfylls idag (anordnarnas sexmånadersuppföljning)

Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning

Syftet med undersökningen är att få kunskap om etableringen på arbetsmarknaden för personer som har avslutat en yrkeshögskoleutbildning och de examinerades matchning mellan utbildning och arbete.

Statistiken används för att få kunskap om olika faktorer kring yrkeshögskoleutbildningen och individernas sysselsättning. Statistiken är även ett underlag för utvärdering och utveckling av yrkeshögskoleutbildningen.

Population

Populationen utgörs av examinerade från utbildningsomgångar med slutdatum året innan. Drygt 13 000 personer ingick i 2019 års undersökning bland examinerade 2018.

Uppföljning utifrån examensdatum eller utifrån utbildningsomgångens slut. Hur hantera personer som gör sena kompletteringar eller studieuppehåll?

Ett problem är att personer kan göra sena kompletteringar vilket leder till eftersläpning i examensstatistiken. Dessa personer har då en kortare tid mellan examen och uppföljning. Det behöver utredas hur detta ska hanteras. Antal examinerade ökar efter utbildningsomgångens slut vilket leder till att populationen kommer skilja sig beroende på när den definieras.

Målvariabler (enkätinnehåll)

De viktigaste variablerna är följande:

- Huvudsaklig sysselsättning
- Förändrade arbetsuppgifter efter avslutad utbildning jämfört med innan
- Överensstämmelse mellan arbete och utbildning
- Tiden från avslutad utbildning till första arbete

Bedömnings- och värderingsfrågor i enkäten är viktigast. Annat kan tas fram via register.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 55. Redovisningsgrupper för statistik om yrkeshögskolan
Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden

Redovisningsgrupper om utbildningen	Redovisningsgrupper om de studerande	Redovisningsgrupper om studieprestationen
Utbildningsinriktning (SUN2000, 4-siffror)	Kön	
Utbildningsnivå (enligt SUN2000)	Ålder	
Studieform	Svensk/utländsk bakgrund	
Studietakt	Högsta utbildningsnivå innan yrkeshögskolan	
Län där utbildningen bedrivits		

Totalundersökning eller urval

Detaljerad statistik, helst för detaljerade utbildningsinriktningar, är viktig för användarna. Det talar för en totalundersökning även i framtiden. En begränsning sätts genom det ökande antalet examinerade.

Insamlingsmetod

Det är praxis att erbjuda pappersenkät i kombination med en webbenkät. Förslaget är att i synnerhet till unga och när SIV har mobilanpassats erbjuda webbenkät till en början för att sedan vid påminnelse erbjuda pappersenkät. Pappersenkäten ska inte omfatta mer än 4 sidor med frågor.

En mobilanpassad version av SIV finns redan (hösten 2019), men det gäller att hålla koll på när SIV har anpassats till att automatiskt välja

mobil anpassat gränssnitt eller för stor skärm. Just nu blir det mobil anpassat för alla om man väljer den versionen. Tablåfrågor går inte att konstruera i mobilanpassad version och kommer heller inte att fungera inom närmaste tiden.

Myndighetspost har inte använts på SCB men det kommer att byggas en koppling med tjänsten *Mina meddelanden*. Arbetet är inplanerat till 2019 med risk till fördröjning. Möjligtvis går detta att använda i framtiden.

Referensperiod

Rekommendationen är att i enkätundersökningar följa upp examinerade året efter utbildningsomgångens slut. Behovet är stort av snabb statistik över inträdet på arbetsmarknaden.

Frekvens

Enligt användarnas behöver statistiken publiceras årligen, så som hittills.

SCB bör genomföra enkätundersökning vart tredje år med start år 2022. Det finns flera anledningar att inte följa upp oftare:

- Svarsfrekvenserna går ner vilket innebär ökade kostnader för att upprätthålla kvaliteten.
- Resultat skiljer sig inte avsevärt på en övergripande nivå från år till år, vilket talar emot att behöva följa upp varje år.
- Vi kan ta fram registerbaserad statistik åren mellan enkäterna och när AGI är implementerad i RAMS kan vi få fram snabbare statistik.

Överensstämmelse mellan utbildning och arbete är ett viktigt mått. Så länge den inte går att ta fram med registeruppgifter behöver MYH årliga resultat. MYH ser över hur de behöver komplettera de undersökningar som SCB kommer göra för att även framöver få årliga resultat, men detta arbete är ännu inte klart.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i tabeller i Excel. Statistik som är jämförbar över tid ska publiceras i statistikdatabasen. Publiceringen ska också omfatta en statistiknyhet och en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

Undersökning 2019 har publicerats i form av tabeller i Excel.

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Idag sker ingen regelbunden publicering av registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden efter yrkeshögskolan. SCB tog 2017 fram

en studie om etablering till arbetsmarknad efter yrkeshögskolan³¹. Den registerbaserade statistiken bygger på etableringsmättet.

Flera användarbehov som inte kan uppfyllas med enkätundersökningen kan tillgodoses genom registerbaserad statistik. Det handlar främst om att följa upp en längre tidshorisont, att följa upp fler grupper och att redovisa resultaten mer finfördelad.

Population

Populationen består av samtliga examinerade från YH-utbildningar. Det finns en grupp som har läst hela utbildningen men inte klarat kraven för examen (*fullföljare*) samt en grupp avhoppare. Fullföljande bör följas upp, medan avhoppare inte behöver ingå.

Ett problem är att personer kan göra sena kompletteringar vilket leder till eftersläpning i examensstatistiken. Dessa personer har då en kortare tid mellan examen och uppföljning. Det behöver utredas hur detta ska hanteras. Antal examinerade ökar efter utbildningsomgångens slut vilket leder till att populationen kommer skilja sig beroende på när den definieras.

Målvariabler

I dagsläget kan vi endast formulera en övergripande inriktning på registerstatistiken.

Statistiken bör omfatta

- Huvudsaklig sysselsättning
- Förvärvsinkomst och inkomstutveckling
- Arbetslöshet
- Yrkesställning, yrken och branscher
- Geografisk rörlighet.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Uppföljning utifrån examensdatum eller utifrån utbildningsomgångens slut. Hur hantera personer som gör sena kompletteringar eller studieuppehåll?

Tabell 56. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om yrkeshögskolan
Registerbaserad statistik om inträdet på arbetsmarknaden

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Utbildningsinriktning/utbildningsområde/SUN4/SUN5	Kön	
Län där utbildningen bedrivits	Ålder	
Studieform	Svensk/utländsk bakgrund	

³¹https://www.scb.se/contentassets/1c4e1f48ee9b4f90842240eca498bf87/uf0549_2015a01_a40br1710.pdf

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Studietakt		
Smala yrken		

Referensperiod

Statistiken bör avse situationen 1, 3 och 5 år efter examensåret.

Frekvens

Enligt användarna behöver statistiken publiceras årligen.

En förutsättning för att statistiken ska bli användbar överhuvudtaget är att den kan tas fram snabbt. Åtminstone vissa uppgifter kommer kunna tas fram snabbt när AGI-data finns på plats. Dessa kan då publiceras årligen.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i statistikdatabasen. De viktigaste resultaten bör därutöver publiceras i Excel. Publiceringen ska också omfatta en statistiknyhet och en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

Registerbaserad statistik om övergång till vidare studier

Ingen sådan statistik tas fram idag.

I användarkartläggningen har enstaka frågor om övergångar kommit upp, och då främst om flöden mellan yrkeshögskolan och högskolan. Sådan flödesstatistik bör tas fram någon gång. Beroende på resultat kan det bli aktuellt med en mer frekvent publicering eller inte.

6.12. Högskolan – utbildning på grund- och avancerad nivå

Överblick över statistiken

UKÄ har statistikansvar för högskolan, men SCB har visst ansvar för att följa upp övergången till arbetsmarknaden och vidare studier.

Tabell 57. Sammanfattning gällande högskolan

	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier (=övergångar inom högskolan)
Här finns statistiken	SCB ansvarar för den officiella statistiken (LÄNK)	UKÄ ansvarar för statistiken, men den är inte officiell (LÄNK)	Finns endast begränsad statistik om detta (LÄNK)
Beskrivning av läget eller förslag för utvecklingen framåt?	Förslag	Beskrivning	Beskrivning
Ansvarig myndighet	SCB	UKÄ	UKÄ
Population	Examinerade inkl. personer som avslutat sin högskoleutbildning, men läst minst 120 poäng (fristående kurser) eller minst 75 procent av programmets poäng	Examinerade	
Urval- eller totalundersökning	Urval om ca 16 000 individer	Totalundersökning	
Uppföljningstidpunkt(er)	3 år efter avslutad utbildning	1 och 3 år efter examen	
Frekvens	Genomförs vart tredje år med start 2021	Genomförs oregelbundet – olika populationer undersöks olika år	

Ansvarsfördelning idag och överblick över utvecklingsområden

För enkätundersökningen finns inte möjlighet att utveckla detaljeringsgraden i statistiken medan det finns goda förutsättningar att utveckla registerbaserad statistik så att den finns tillgänglig på alla efterfrågade nivåer.

Den registerbaserade statistiken som bygger på etableringsmättet samt andra studier på området täcker användarbehov idag. Viss statistik kan utvecklas kring longitudinella studier.

Utvecklingsmöjligheter inom den registerbaserade statistiken

Tabell 58. Högskolan: Översikt över vilken myndighet som producerar vilken del i uppföljningssystemet samt vilka delar som saknas eller kan utvecklas

Detaljeringsgrad i statistiken	Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden och övergång till vidare studier	Registerbaserad statistik om inträde/ etablering på arbetsmarknaden	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Totalt och examenstyp (yrkesexamensprogram, generellt program, konstnärligt program, fristående kurser)	SCB	UKÄ	UKÄ
Utbildningsgrupper/ huvudinriktningar eller program	SCB (ej program)	UKÄ	UKÄ
Program per lärosäte	–	UKÄ	–
Longitudinella studier	–	UKÄ	–

Med tanke på lärosätenas ansvar att styra utbildningsutbudet inom högskolan bör vikt läggas vid att fram statistik på lärosätenivå och tillgängliggöra den på ett användarvänligt sätt.

Användarnas informationsbehov

Det finns en mängd aspekter som är specifika för högskolan och som behöver beaktas vid utformningen av statistiken. Nedan följer en sammanställning med aspekter som framkommit i kartläggningen. Möjliga utvecklingsområden kommenteras.

Tabell 59. Informationsbehov specifikt för högskolan och möjliga utvecklingsområden

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> Intressant att se hur många som både studerar på högskolan och arbetar. Vill ha bra genomströmning på högskolan och då kanske det är inte det effektivaste att både studera och arbeta. Viktigt att lyfta fram hur många som gör både och. Om många jobbar och pluggar kan det vara en indikation på att en del egentligen vill arbeta men inte får ett heltidsjobb och därför fortsätter att plugga. 	<ul style="list-style-type: none"> Redovisa statistik över hur många som både arbetar och studerar under högskolestudier
<ul style="list-style-type: none"> Flera användare anser att den övre inkomstgränsen i etableringsmättet är för lågt för att ska kunna anses vara etablerad efter högskolan. Det är för enkelt med en inkomstgräns för att definiera vilka som har en etablerad ställning. Problem enkla jobb: många högskolestudenter går tillbaka till sina extrajobb istället för att frigöra dessa för andra. Stora problem inom vissa utbildningsinriktningar, men de göms av att kraven är så låga i etableringsmättet. 	<ul style="list-style-type: none"> Redovisa en korsning av inkomster och andel i yrken med krav på högskolekompetens
<ul style="list-style-type: none"> Minst 120 hp bra avgränsning. Men tänkt på att 120 hp inte måste innebära en progression (skillnad på de som haft en progression och de som bara läst A-kurser). Gruppering efter avklarade poäng. Man bör titta på hur länge studenter läser, innan man bestämmer poänggränser. Intressant att se arbetsmarknadsutfall för de som gick nästan klart. Hur stor andel börjar arbeta innan de är klara med utbildningen? De kanske tar igen de sista 30 poängen i arbetslivet. För dessa kanske marginalnyttan med examen är ganska liten? En hög andel tyder på att det är ett bristyrke utan krav på 	<ul style="list-style-type: none"> Undersök vilka poänggrupper som bör särredovisas i statistiken, ta utgångspunkt i den officiella statistiken om genomströmning. Dela upp gruppen utan examen i flera undergrupper. Skilj på studenter som bara saknar några poäng eller som inte tagit ut

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<p>legitimation. Det verkar spela mindre roll i Sverige om man inte har examen än i andra länder. Kulturell sak inom arbetslivet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sedan finns den grupp som det inte gått så bra för under studierna. Vad händer med de som har det svårt att ta sig igenom en utbildning? Denna grupp behöver särredovisas från de som är nära examen. Antalet studerande har fördubblats från början 90talet till mitten på 2000talet. En del grupper kanske inte klarar av att studera? För en del hade det kanske gått bättre på yrkeshögskolan. De kanske valt fel när de läser 1-2 år på högskolan. Det kanske inte är så gynnsamt för inkomster under hela livet. Det vore intressant att se lönefördelningar för de grupper utifrån hur mycket de har läst. • Arbetsmarknadsläget bör påverka konkurrenskraften för studerande utan examen inom olika utbildningsinriktningar. Arbetsmarknadsutfallet antas vara bättre för vissa utan examen (inte ens nära examen kanske i vissa fall) än för vissa grupper med examen. • Felval, dvs. personer som läst mindre än en termin är nog inte intressanta att följa upp. Om det är många som är inne och vänder är det intressant i sig. Men på högskolan är det utifrån registerstatistiken svårt att veta om personer hoppar av utbildningen eller om de hade för avsikt att bara läsa någon/några kurser. Hur skilja dessa från de som valt fel eller inte klarar studierna och som därför hoppar av utbildningen? En del avbrott är egentligen ett utbildningsbyte (felval) och dessa personer kommer med senare i uppföljningar. 	<p>examensbeviset och som förväntas ha ett bra utfall på arbetsmarknaden och studenter som haft problem med att slutföra utbildningen och av den anledningen saknar poäng. Det finns även intresse att följa upp inträdet på arbetsmarknaden för studenter som läst ganska få poäng (minst en termin dock).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jämför examinerade från yrkeshögskolan med högskolestudenter som lämnat högskolan utan examen. Långsiktigt perspektiv. • Jämför gruppen examinerade med gruppen ej examinerade för olika utbildningsinriktningar. • Följ upp anledning till att studenter hoppar av utbildningen – var det felval utifrån intresse eller klarade de inte av utbildningen eller fick de arbete som de inte ville tacka nej till?
<ul style="list-style-type: none"> • Lärosätena måste följa upp själva också, allt går inte att lösa med statistik. Men vissa utbildningar är helt avgörande för kompetensförsörjningen och då vill branschen veta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Särredovisa program som har ett tydligt och avgränsat kompetensförsörjnings syfte riktad mot specifika yrken/branscher (finns för bristyrken inom det offentliga LÄNK)
<ul style="list-style-type: none"> • Utfall per program och lärosäte. Gymnasieelever vill veta om det spelar någon roll vilket lärosäte man har läst vid. • Problem: olika studerandeunderlag. Det finns en oro att statistik per lärosäte kan användas på ett sätt som inte är meningsfullt, exempelvis att den tolkas som kausala effekter. • Det finns alltid någon högskola som ligger sist i rankingen och då undrar man varför det är så - beror det på vilka som går där, regionens arbetsmarknadsläge, har de inte lyckats utbilda rätt/väl. 	<ul style="list-style-type: none"> • Undersök vilken effekt lärosätet har på arbetsmarknadsutfallet. Kontrollera för studerandeunderlag.
<ul style="list-style-type: none"> • Har vid uppföljningar sett att resultaten skiljer sig kraftigt mellan olika tidshorisonter. Man kommer kanske in på ungefär samma ingångslöner, men sedan på längre sikt får olika utbildningsgrupper olika karriärer. Därför behöver man veta på kort och på lång sikt. Kanske har man jobb så att man kan försörja sig i början, men får kanske sedan mer avancerade jobb. I början fångar man mycket annat som t.ex. vilket halvår man slutar, man kanske väntar in någon, man kanske bor kvar hemma, får något litet jobb. Det kan hända mycket i början. Helst alla mätpunkter, men kanske tre år efter mest relevant. • Finns studier som visar på att har man inte etablerad sig 1 år efter så blir det svårt därefter. Den som inte fått ett yrke på rätt nivå eller rätt inriktning kanske inte kommer få det på längre sikt heller. • Efter 1 år ser det inte så bra ut för vissa grupper, men efter 3-5 år börjar det stabilisera sig och då rör det sig inte längre så mycket. Mäter man efter 1 år så blir det olika antal månader mellan examen och uppföljningsperiod. Det talar för 3 år efter. Nya möjligheter med AGI, då kan man mäta samma antal månader efter för alla. Men problem också när man tar ut sin examen. Enklare för legitimationsyrken där man måste ta ut examen. Mått på antal månader man har jobbat eller ligger över inkomstgränsen? • För utbildningsval bör kanske 1 och 5 år redovisas och progressionen däremellan vad gäller andel i arbete, om man jobbar inom målyrket eller liknande och inkomst-/löneutveckling. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det verkar finnas olika uppfattningar om hur stor skillnad i arbetsmarknadsutfall det är på kort och längre sikt (1-10 år), inte minst för olika grupper. Ta fram longitudinell statistik som visar hur olika nyckelindikatorer utvecklas över tid. Diskutera optimal uppföljningstidpunkt igen utifrån resultatet.

Informationsbehov	Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> Systemperspektiv: 10 år utöver 1, 3, 5 år 	
<ul style="list-style-type: none"> Högskoleexaminerade som får jobb i yrken som ställer krav på högskolekompetens. Vore bra om det fanns statistik över matchning av inriktning och nivå. Bredare utbildningar också intressant att följa upp för att se vart de studerande tar vägen, vilka yrken de får, hur väl de fångas upp av arbetsmarknaden och om det tar olika lång tid att hamna i yrken med krav på högskolekompetens. Viktigt för debatt om högskolans dimensionering. 	<ul style="list-style-type: none"> Redovisa horisontell och vertikal matchningsstatistik. Viktigast att redovisa andel som fått yrken med krav på högskolekompetens (vertikal matchning). För de generella utbildningarna också viktigt ur ett längre tidsperspektiv.
<ul style="list-style-type: none"> Många yrkesprogram har för lågt söktryck och det finns avhopp från utbildningen eller sedan från yrket. Att t.ex. sjuksköterskor snabbt lämnar yrket är ett problem som finns inom flera bristyrken eller yrken där det är problem att behålla kompetensen. För dessa vill man ha en mer detaljerad uppföljning som visar i vilken utsträckning man stannat inom målyrket. 	<ul style="list-style-type: none"> Ta fram statistik för utbildningar där hela kedjan från sökande till andel kvar i målyrket behöver belysas (finns för vårdirken LÄNK)
<ul style="list-style-type: none"> Regional aspekt: Diskussion om och hur man kan ta hänsyn till hur många som stannar inom länet. Flyttbenägenhet efter olika utbildningsgrupper mer intressant regionalt än etablering. 	

SCB

Inträdet på arbetsmarknaden - enkätundersökning

Syftet med undersökningen är att beskriva inträdet på arbetsmarknaden för personer som slutfört universitets- eller högskoleutbildning.

Population

Population utgörs av personer som avslutat sin universitets- eller högskoleutbildning, detta oavsett om de har examen eller inte. Examinerade som fortsätter att studera på högskolan exkluderas dock från populationen. De utan examen ska ha minst 120 avklarade högskolepoäng och får inte varit registrerade i svensk högskola eller varit aktiva i svensk forskarutbildning. Detaljerade avgränsningar tas fram inför undersökningsomgången 2021.

Målvariabler (enkätinnehåll)

De viktigaste variablerna är följande:

- Examensbevis
- Sysselsättning
- Arbetslöshet
- Studier
- Överensstämmelse mellan arbetet och det område utbildningen var inriktad mot
- Tillräcklig utbildningsnivå för arbetet
- Nöjdhet med arbete
- Nöjdhet med utbildningen
- Om man fått lära sig det som behövs i arbetet
- Förberedelse för arbetslivet
- Planer för framtiden.

Bedömnings- och värderingsfrågor i enkäten viktigast. Annat kan tas fram via register.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 60. Tänkbara redovisningsgrupper för statistik om högskolan – utbildning på grund- och avancerad nivå
Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden

Tänkbara redovisningsgrupper om utbildningen	Tänkbara redovisningsgrupper om de studerande	Tänkbara redovisningsgrupper om studieprestationen
Huvudinriktning	Kön	Examen/ej examen
Examenstyp (yrkesexamensprogram eller generellt program/konstnärligt program/fristående kurser)	Ålder	Antal poäng
Studieform (bundet/distans)	Svensk/utländsk bakgrund	
Studietakt	Föräldrarnas utbildningsnivå	

All statistik ska redovisas uppdelat på kön där så är möjligt.

Personer utan examen redovisas fördelat på kön och huvudinriktning (16 grupper).

Totalundersökning eller urval

Urvalsundersökning rekommenderas med ca 18 000 individer i urvalet vilket bedöms ge tillräcklig precision i skattningarna. 16 000 individer bland examinerade och 2 000 individer bland icke examinerade personer. Beräkningen måste göras i samband med undersökningsomgången 2021 när den exakta populationsavgränsningen bestäms.

Möjligen bör tas lite extra höjd för lägre svarsandelar i vissa grupper och sjunkande svarsandelar generellt sätt samt eventuellt för att vissa frågor är filterfrågor som inte alla svarar på.

Insamlingsmetod

Det är praxis är att erbjuda pappersenkät i kombination med en webbenkät. Förslaget är att i synnerhet till unga och när SIV har mobilanpassats erbjuda webbenkät till en början för att sedan vid påminnelse erbjuda pappersenkät. Pappersenkäten ska inte omfatta mer än 4 sidor med frågor.

En mobilanpassad version av SIV finns redan (hösten 2019), men det gäller att hålla koll på när SIV har anpassats till att automatiskt välja mobil anpassat gränssnitt eller för stor skärm. Just nu blir det mobil anpassat för alla om man väljer den versionen. Tablåfrågor går inte att konstruera i mobilanpassad version och kommer heller inte att fungera inom närmaste tiden.

Myndighetspost har inte använts på SCB men det kommer att byggas en koppling med tjänsten *Mina meddelanden*. Arbetet är inplanerat till 2019 med risk till fördröjning. Möjligtvis går detta att använda i framtiden.

Referensperiod

Rekommendationen är att i enkätundersökningar följa upp individer 3 år efter avslutad högskoleutbildning.

Frekvens

Resultaten för högskolan är stabila över tid. Användarna tycker därför att uppföljningar inte behöver göras varje år, men ändå med jämna intervall. Det bör hellre göras djupdykningar då och då än att man tar fram statistik varje år.

Enkätundersökning bör genomföras vart tredje år med start år 2021.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i tabeller i Excel. Statistik som är jämförbar över tid ska publiceras i statistikdatabasen. Publiceringen ska också omfatta en statistiknyhet och en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Den registerbaserade statistiken som bygger på etableringsmättet³² tas fram av UKÄ. Den täcker samtliga examinerade från högskolan. Viss statistik tas även fram för studenter utan examen som läst större delen av sin utbildning. Statistiken redovisas nedbrutet på program och lärosäte.

UKÄ har även tagit fram statistik över inkomster efter högskoleutbildning³³. Ett utvecklingsområde är att följa upp inkomstutvecklingen (longitudinell ansats).

Statistik om geografisk rörlighet är en del av statistiken om *Studenter och examina i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå*.

Population

Samtliga examinerade ingår samt en grupp utan examen. För att räknas till gruppen som inte är examinerade ska en student ha tagit minst 75 procent av poängen som krävs för en examen. Se mer detaljerad information i UKÄ:s rapport³⁴.

³² Etableringsmätt är ett registerbaserat mått som bygger på aktiviteterna under ett helt kalenderår.

³³ UKÄ (20190604) Inkomster fem år efter examen från högskolan.
<https://www.uka.se/download/18.55b9a49216a59c86be8a9ee/1560171175286/statistisk-analys-2019-06-04-inkomster-fem-ar-efter-examen-fran-hogskolan.pdf>

³⁴ UKÄ (2019) Etablering på arbetsmarknaden efter studier i högskolan - Grundnivå och avancerad nivå 2012/13–2014/15
<https://www.uka.se/download/18.4a1ccf1216d2013bb3728e/1571050624586/rapport-2019-10-17-etablering-pa-arbetsmarknaden-efter-studier-i-ho%CC%88gskolan.pdf>

Examinerade som fortsätter att studera på högskolan exkluderas från populationen.

Målvariabler

Följande variabler mäts:

- Etableringsmåttets fyra kategorier, varav tre kategorier beskriver arbete och en avser de som varken arbetar eller studerar
- Sektor, yrkesställning och yrken redovisas för dem med kategorin etablerad ställning.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 61. Redovisningsgrupper för statistik om högskolan
Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Redovisningsgrupper om utbildningen	Redovisningsgrupper om de studerande	Redovisningsgrupper om studieprestationen
SUN-inriktning 1 siffer (huvudinriktning) (16 grupper)	Kön	Examen
Examenstyp (yrkesexamensprogram eller generellt program/konstnärligt program/fristående kurser)	Svensk/utländsk bakgrund	
Examensnivå		
Yrkesexamina		
Generella examina		
Lärosäte		
Lärosäte*huvudinriktning		
Examensgrupp*lärosäte		

Studenter utan examen redovisas fördelat på programtyp (3 grupper), yrkesexamen (18 grupper) och huvudinriktning (6 grupper).

Statistiken redovisas genomgående uppdelat på kön.

Referensperiod

Statistiken avser i huvudsak perioden 1-1,5 år efter examen. En jämförelse görs med situationen 2-2,5 år efter och 3-3,5 år efter.

Frekvens

Statistiken tas inte fram regelbundet.

Publicering

Statistiken publiceras i huvudsak i rapportform. Rapporterna kompletteras med tabellbilagor i Excel och webbartiklar.

Registerbaserad statistik om övergångar inom högskolan

Det finns viss statistik om övergångar från grund- till avancerad nivå. Den är en del av statistiken om *Studenter och examina i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå*. Se kapitel ”Studier efter avlagd examen” i det senaste SM:et³⁵.

Det finns, ingen statistik om övergångar från avancerad nivå till forskarutbildningen. Däremot mäts andelen personer som vid en viss ålder påbörjat forskarutbildning. Se statistiken *Universitet och högskolor. Doktorander och examina på forskarnivå 2019*.

Behöver statistiken om övergångar inom högskolan utvecklas?

Det är oklart om det finns ett behov av mer statistik om övergångar inom högskolan.

6.13. Högskolan – forskarutbildning

Överblick över statistiken

UKÄ har statistikansvar för högskolan, men SCB har visst ansvar för att följa upp övergången till arbetsmarknaden och vidare studier.

Tabell 62. Sammanfattning gällande högskolan - forskarutbildning

	Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning	Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Här finns statistiken	SCB ansvarar för den officiella statistiken (LÄNK)	UKÄ ansvarar för statistiken, men den är inte officiell (LÄNK)	Inte relevant
Beskrivning av läget eller förslag för utvecklingen framåt?	Förslag	Beskrivning	
Ansvarig myndighet	SCB	UKÄ	
Population	Personer med doktorsexamen	Personer med doktorsexamen	
Urval- eller totalundersökning	Urval om ca 10 000 personer	Totalundersökning	
Uppföljningstidpunkt(er)	1-10 år efter avslutad utbildning (alternativt 1-5 år efter avslutad utbildning)	1 och 3 år efter examen	
Frekvens	Genomförs vart tionde år med start 2028	Genomförs oregelbundet	

³⁵

https://www.scb.se/contentassets/ab48bd95150d42a0adcec7ebd2def156/uf0205_2018119_uf20sm2001.pdf

Ansvarsfördelning idag och överblick över utvecklingsområden

Den registerbaserade statistiken som handlar om etableringen på arbetsmarknaden för doktorsexaminerade tas fram av UKÄ och täcker användarbehov idag. Viss statistik kan utvecklas kring longitudinella studier.

Tabell 63. Forskarutbildning: Översikt över vilken myndighet som producerar vilken del i uppföljningssystemet samt vilka delar som saknas eller kan utvecklas

Detaljeringsgrad i statistiken	Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden	Registerbaserad statistik om inträde/ etablering på arbetsmarknaden	Registerbaserad statistik om övergångar till vidare studier
Totalt och examenstyp (yrkesexamensprogram, generellt program, konstnärligt program, fristående kurser)	SCB	UKÄ	Ej aktuell
Utbildningsgrupper/ huvudinriktningar eller program	SCB (ej program)	UKÄ	Ej aktuell
Program per lärosäte	–	UKÄ	Ej aktuell
Longitudinella studier	–	–	Ej aktuell

Användarnas informationsbehov

Forskarutbildningen diskuterades inte uttryckligen med användarna. Därför har inga specifika aspekter framkommit i kartläggning. Vi vet dock från tidigare användarkontakter att det finns en mängd aspekter som är specifika för forskarutbildningen. Detta speglas av enkätundersökningens innehåll.

Inträdet på arbetsmarknaden – enkätundersökning

SCB

Syftet med enkätundersökningen är att visa resultat över doktorsexaminerades etablering på arbetsmarknaden, deras erfarenheter av forskarutbildningen, särskilt utifrån könsperspektiv samt nuvarande och tidigare villkor i arbetslivet och under utbildningen. Undersökningen bidrar till att öka förståelsen för doktorsexaminerades arbetsvillkor och möjligheten till trygga anställningar.

Population

Population utgörs av individer som avslutat forskarutbildningen med en doktorsexamen de senaste tio åren enligt Universitets- och högskoleregistret, är folkbokförda i Sverige vid undersökningsperioden och inte äldre än 67 år vid undersökningsårets slut. Alternativet är att undersöka individer som avslutat en doktorsexamen de senaste fem åren.

Förhållanden på den svenska arbetsmarknaden ligger i fokus. Det finns även en grupp examinerade som flyttar till andra länder som vi inte har möjlighet eller intresse att följa upp.

Oklart om gruppen utan examen behöver följas upp.

Målvariabler (enkätinnehåll)

De viktigaste variablerna är följande:

- Nöjdhet med utbildningens färdighetsträning
- Huvudsaklig sysselsättning
- Överensstämmelse mellan utbildning och arbete
- Arbetets krav på färdigheter
- Särbehandlande kränkningar och sexuella trakasserier (*var aktuellt vid förra undersökningens tillfälle (2018/19) då det var aktuellt med #metoo*).

Bedömnings- och värderingsfrågor i enkäten viktigast. Annat kan tas fram via register.

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 64. Redovisningsgrupper för statistik om forskarutbildningen

Enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden

Redovisningsgrupper om utbildningen	Redovisningsgrupper om de studerande	Redovisningsgrupper om studieprestationen
Forskningsämnesområde	Kön	
	Svensk/utländsk bakgrund	
	Ålder vid uppföljningen	
	Ålder vid examen	

All statistik redovisas könsuppdelat där så är möjligt.

Totalundersökning eller urval

Ett urval på ca 10 000 individer bland de som tagit examen de senaste 1-10 åren bedöms ge tillräcklig precision i skattningarna.

Ett alternativ är en totalundersökning av personer som tagit examen de senaste 1-5 åren.

Insamlingsmetod

Det är praxis att erbjuda pappersenkät i kombination med en webbenkät. Förslaget är att i synnerhet till unga och när SIV har mobilanpassats erbjuda webbenkät till en början för att sedan vid påminnelse erbjuda pappersenkät. Pappersenkäten ska inte omfatta mer än 4 sidor med frågor.

Förutom information från urvalspersoner ska vissa registeruppgifter inhämtats, detta för att minimera uppgiftslämnarbördan men även för att minska effekten av minnesfel eftersom undersökningen för vissa urvalsperson rör förhållanden tio år tillbaka i tiden.

En mobilanpassad version av SIV finns redan (hösten 2019), men det gäller att hålla koll på när SIV har anpassats till att automatiskt välja mobilanpassat gränssnitt eller för stor skärm. Just nu blir det mobilanpassat för alla om man väljer den versionen. Tablåfrågor går inte att konstruera i mobilanpassad version och kommer heller inte att fungera inom närmaste tiden.

Myndighetspost har inte använts på SCB men det kommer att byggas en koppling med tjänsten *Mina meddelanden*. Arbetet är inplanerat till 2019 med risk till fördröjning. Möjligtvis går detta att använda i framtiden.

Referensperiod

I förra undersökningen följdes upp examinerade 1-10 år efter högskolan.

Frekvens

Senaste undersökning genomfördes 2019. Undersökningen bör genomföras nästa gång år 2028 och därefter vart tionde år.

Publicering

Redovisningen av statistiken ska i huvudsak ske i tabeller i Excel. Statistik som är jämförbar över tid ska publiceras i statistikdatabasen. Publiceringen ska också omfatta en statistiknyhet och en rapport.

Dokumentation i form av Kvalitetsdeklaration (Kd), Statistikens framställning (Staf) och Metaplus ska finnas i samband med publiceringen.

Registerbaserad statistik om etablering på arbetsmarknaden

Den registerbaserade statistiken som handlar om etableringen på arbetsmarknaden för doktorsexaminerade tas fram av UKÄ. Den täcker samtliga doktorsexaminerade i Sverige. Personer med licentiatexamina ingår inte.

Population

Samtliga doktorsexaminerade 1998-2012 ingår. Se mer detaljerad information i UKÄ:s rapport³⁶.

³⁶ UKÄ (2018) Doktorsexaminerades etablering på arbetsmarknaden - Examinerade åren 1998 – 2012 https://www.uka.se/download/18_6a1c0363160df2e136982ea/1518525925630/rapport-2018-02-12-etablering-doktorsexaminerade.pdf

Målvariabler

Målvariabeln är etableringsmåttets fyra kategorier utifrån hur stark ställning de har på arbetsmarknaden: etablerad, osäker, svag ställning samt utanför. Måttet som används är konstruerad på samma sätt som för etableringen bland examinerade på grundnivå och avancerad nivå.

Därutöver redovisas sektor, yrke och mobilitet (kvar/inte kvar på lärosäten samt utanför).

Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper är tänkbara utifrån inventeringen av användarbehov, EU-rekommendation och vad som redan idag redovisas.

Tabell 65. Redovisningsgrupper för statistik om forskarutbildningen

Registerbaserad statistik om etableringen på arbetsmarknaden

Redovisningsgrupper om utbildningen	Redovisningsgrupper om de studerande	Redovisningsgrupper om studieprestationen
Forskningsämne	Kön	
Lärosäte		

Referensperiod

Statistiken fokuserar huvudsakligen på etableringen efter tre år, eftersom det är en rimlig tidsram för en examinerad att hinna etablera sig. I vissa avsnitt redovisas också uppgifter efter fem respektive åtta år.

Frekvens

Statistiken tas inte fram regelbundet. För doktorsexaminerade har det skett fyra gånger: 2000, 2002, 2005 och senaste uppföljningen publicerades 2018.

Publicering

Statistiken publiceras i huvudsak i rapportform. Rapporten kompletteras med en tabellbilaga.

Bilaga 1 Användarnas användningsområden

Här redovisas resultaten från kartläggningen av användarna och vad de vill använda statistiken till mer utförligt.

Frågeställningar som inte direkt har bäring på utformningen av statistiken, men som är viktiga för ämnesområdet har sammanfattats i bilaga 4.

Regering och riksdag

Utbildningsdepartementet använder statistik om inträde/etablering på arbetsmarknaden

- vid beslut om mål för utbildningsformer
- vid utformning av regelverk för utbildningsformer
- vid beslut om dimensionering av vissa utbildningsformer.

Utbildningsdepartementet använder statistik om inträde/etablering på arbetsmarknaden för att följa upp utbildningsformers och enskilda utbildningars arbetsmarknadsutfall. Det är en viktig aspekt i utbildningsformers och utbildningars effektivitet. Det gäller både den verksamhet som genomförs inom ordinarie verksamhet och den som genomförs som särskilda satsningar från regeringen.

Statistiken ger också en fördjupad information och förklaringar till utbildningsformers och utbildningars arbetsmarknadsutfall.

Konkreta användningsområden är

- resultatredovisningen i budgetpropositionen
- utredningsdirektiv
- departementsinterna utredningar och statliga utredningar (SOU)
- analyser om utbildningsformerna.

Se **Bilaga 4**
för övriga frågeställningar

I kartläggningen ingick

Utbildnings-
departementet

Tabell 1.1. Användningsområden per utbildningsform - Utbildningsdepartementet

Förteckningen är inte heltäckande utan ger exempel på aktuella frågeställningar och användningsområden

Utbildningsform	Användningsområden
Gymnasieskolan	Utformning av program och inriktningar. Utredningsdirektiv och utredningar, t.ex. dimensionering av gymnasieskolan. Diskussion om förädlingsvärde, vad skolan bidrar med utifrån elevens förutsättningar
Komvux – svenska för invandrare och grundläggande komvux	Utredningsdirektiv och utredningar
Komvux – yrkeskurser (yrkesvux) och teoretiska kurser på gymnasial nivå	Yrkesvux pratas allt mer om som ett kompetensförsörjningsverktyg, då behövs uppföljning för att se om det fungerar.

Utbildningsform	Användningsområden
Folkhögskolan (studieförbund)	Övergång till arbetsmarknaden eller kompetensförsörjning är inget mål för folkhögskolan. De andra syftena ska i nästa led leda till arbetsmarknaden. Men det finns även andra värden i folkbildningen. Därför finns heller inga sådana mål i budgetpropositionen. Men informationen är ändå mycket viktigt att få ibland för att se att utbildningarna står sig. Även i diskussionerna med Finansdepartementet, viktigt att kunna framhålla bra resultat. Behövs även för studieförbunden, förhoppningsvis när SCB får statistikansvar nästa år.
Konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar	Finns ingen sådan redovisning eller mål i budgetpropositionen.
Yrkehögskolan	För analys, t.ex. inför den årliga myndighetsdialogen (leder till regleringsbrev och vilka satsningar som kan behövas), Försöker göra en bedömning av myndigheten och om yrkehögskolan håller kvalitet och uppfyller sina mål. Träffsäkerhet i utbildningarna.
Högskolan (alla nivåer, även kompletterande utbildningar)	Den återkommande diskussionen om effektivitet i högskolan. Många vill göra jämförelser av arbetsmarknadsutfall efter högskolan och efter yrkehögskolan, men det är olika utbildningsformer som fungerar på olika sätt. På samma sätt är det svårt att jämföra olika typer av utbildningar inom högskolan. Arbetsgivarna uppger att de har svårt hitta rätt kompetens. Om någon högskoleutbildning byggs ut så bär det frukt först efter flera år. Långa ledtider inom högskolan gör det vanskligt att försöka pricka in konjunkturen. YH kanske är snabbare och mer användbart för att parera konjunktursvängningar. Kompletterande utbildningar kan verka på kortare tid. Bedöma resultaten av olika satsningar som regeringen har gjort, t.ex. vad gäller bristyrken.
Ungdomskohorter	En aktuell fråga som diskuteras återkommande är den ökande försörjningskvoten i Sverige och om vi kan korta tiden från gymnasieskolan tills man kan försörja sig. Det handlar främst om hur fler kan börja studera snabbare, snabbare avsluta sina studier för att snabbare börja arbeta.

Arbetsmarknadens parter

Arbetsmarknadens parter använder statistik om inträde/etablering på arbetsmarknaden

I kartläggningen ingick

LO, SACO, TCO

Svenskt Näringsliv

- Underlag vid utredningar om och analys av utbildningssystemets funktionssätt samt av förändringar som har gjorts. Få en beskrivning av nuläget. Vilka utbildningsformer leder till arbete? Viktigt att veta vilka effekter olika satsningar får och vilka insatser som fungerar.
- Opinionsbildning, påverka samhället
- Politisk debatt, påverka politiska beslut
- Kunskap för arbete med samordning av kompetensförsörjningsansvariga på medlemsorganisationer, bland annat representanter för de nationella programråden för yrkesprogrammen. Underlag för diskussion med dem (Svenskt Näringsliv)
- Frågan om utformning av pensionssystemet och försörjningskvoten (inträdesålder/etableringsålder).

Tabell 1.2. Användningsområden per utbildningsform – arbetsmarknadens parter

Förteckningen är inte heltäckande utan ger exempel på aktuella frågeställningar och användningsområden

Utbildningsform	Användningsområden
Gymnasieskolan	<ul style="list-style-type: none"> Allmän opinionsbildning om gymnasieskolans bidrag, om den har hög kvalitet och relevans. Att få fler att välja yrkesprogram och att man tänker på om utbildningen leder till jobb eller inte. Vid diskussioner om utformningen av utbildningssystemet, tex. lärlingsutbildningar. Argument att det leder till jobb lättare. Jämförelse med skolförlagd utbildning på gymnasiet behövs då. Underlag till de nationella programråden för gymnasieskolans yrkesprogram.
Komvux – svenska för invandrare och grundläggande komvux	<ul style="list-style-type: none"> Vid diskussioner om utformningen av utbildningssystemet
Komvux – yrkeskurser (yrkesvux) och teoretiska kurser på gymnasial nivå	<ul style="list-style-type: none"> Vid diskussioner om utformningen av utbildningssystemet, tex. yrkesvux
Yrkehögskolan	<ul style="list-style-type: none"> Yrkehögskolans uppgift är att kompetensförsörja arbetslivet. Där finns behov att redovisa siffror för att kunna marknadsföra utbildningsformen. Vill kunna jämföra YH och högskolan. Internationellt finns intresse för YH och då vill man kunna förklara hur YH fungerar jämfört med högskola.
Högskolan (alla nivåer, även kompletterande utbildningar)	<ul style="list-style-type: none"> Viktig information i diskussioner om styrmodell/fördelning av resurser till högskolan. Arbetsmarknadsutredningen³⁷ föreslår en kompetensförsörjningsmyndighet. Den kommer då behöva mycket data, även på regional nivå. Det kommer att bli avgörande hur data paketeras och presenteras. Diskussion finns att en del av resurserna borde fördelas utifrån etablering på arbetsmarknaden. Exempel på en aktuell fråga: Det har blivit allt fler frågor om de som inte tar examen. För en del hade det kanske gått bättre på yrkehögskolan. De kanske valt fel när de läser 1-2 år på högskolan. Det kanske inte är så gynnsamt för inkomster under hela livet. Ingen vill ju att det ska gå till så. Blir de "inlurade" på högskolan, men de får inte så mycket för det? Borde vara viktig information för lärosätena och en del av deras underlag vid dimensionering. Finns önskemål från flera håll att ta hänsyn till arbetsmarknadens behov vid dimensioneringen. Då är analyser och prognoser en del av beslutsunderlaget.
Ungdomskohorter	<ul style="list-style-type: none"> Utformning av pensionssystemet. Där är en central fråga hur långt arbetslivet är - vad kan vi göra för att förlänga arbetslivet, i början eller i slutet. Pensionsmyndigheten har svängt i hur de mäter när inträdet på arbetsmarknaden sker (etableringsålder). det vore bra om alla som diskuterar använde samma sätt att mäta. Nu har debatten delvis handlat om hur man bäst mäter. Utbildningspremie diskuteras återkommande, också i samband med löner och relativlöner och om de är rätt

³⁷ <http://www.sou.gov.se/arbetsmarknadsutredningen/>, SOU 2019:3

Centrala myndigheter

De myndigheter som ingått i kartläggningen har olika behov beroende på hur de påverkar utbildningsformerna de ansvarar för. MUCF har ett ungdomsperspektiv, vilket är ett delvis annat perspektiv än de andra myndigheterna.

I kartläggningen ingick

Folkbildningsrådet,
MUCF, MYH, Skolverket,
UKÄ

Tabell 1.3. Användningsområden per myndighet

Myndighet	Användningsområden
Folkbildningsrådet	<ul style="list-style-type: none">• använder resultaten i sin årliga rapport till regeringen där de analyserar och bedömer läget för folkhögskolan• visar på resultaten i kontakter med flera myndigheter och i flera olika syften• använder resultaten i sitt förbättringsarbete och i diskussioner med folkhögskolorna
MUCF	<ul style="list-style-type: none">• utgår från ungdomskohorter• rapporterar resultat till regeringen.• använder statistiken främst för att identifiera vilka grupper av unga som har extra svårigheter/utmaningar och vilka studievägar som fungerar bättre eller sämre för olika grupper. Det kräver jämförbarhet i statistiken och att den kan brytas ner på fler redovisningsgrupper. Vill kunna identifiera för vilka grupper det går relativt sett sämre, dvs. jämfört med andra grupper.
MYH	<ul style="list-style-type: none">• yrkeshögskolan: använder statistiken om yrkeshögskolans arbetsmarknadsutfall i alla sina processer samt i redovisning till regeringen. Statistiken är avgörande för verksamheten.• konst- och kulturutbildningar samt tolkutbildningar: arbetet är i kunskapsuppbyggnadsfasen och därför det fortfarande är oklart hur den kan användas.
Skolverket	<ul style="list-style-type: none">• följer upp och analyserar etableringen på arbetsmarknaden, rapporterar till regeringen• enheterna som arbetar med läroplaner för gymnasieskolan respektive för komvux och den enhet som arbetar med kopplingen mellan skola och arbetsliv använder resultaten i sitt arbete, t.ex. i utredningar om program.• för gymnasieskolans del är ett viktigt användningsområde att vara underlag för dialog med de nationella programråden.• för komvux del är ett viktigt användningsområde att vara underlag vid de regionala dialogerna.
UKÄ	<ul style="list-style-type: none">• följer upp och analyserar etableringen på arbetsmarknaden, rapporterar till regeringen

Regionala myndigheter (regioner)

Regionerna har ett samordningsansvar för den regionala kompetensförsörjningen och ska stödja utbildningsplanering/dimensionering i regionen.

I kartläggningen ingick

Regionerna Örebro län,
Skåne län och
Stockholms län

Regionerna arbetar olika med sitt uppdrag. Bland annat skiljer det i hur detaljerad information de behöver. I vissa regioner räcker det med övergripande information om olika utbildningsformers resultat. I andra regioner behövs därutöver detaljerade resultat för olika kommuner och olika utbildningar. Underlagen ska användas för att diskutera dimensionering och utbildningarnas kvalitet med utförare av utbildning, främst kommunerna.

Dimensioneringsutredningen³⁸ pågår. Där diskuteras regionernas roll i den regionala utbildningsdimensioneringen. Regionerna kan få större och mer styrande roll.

Har fokus på gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning, men behöver till viss del även kunskaper om yrkeshögskola, högskola och folkhögskola.

Det är även viktigt att resultat finns för gruppen Unga som varken arbetar eller studerar. Man vill se om vissa grupper har sämre etablering för att se om arbetsmarknadsinsatser behövs.

Studerande och potentiella studerande

Flera användare tycker att information om arbetsmarknadsutfall kan användas för att informera potentiella sökande så att fler ska söka dessa utbildningar. Ett exempel är yrkesutbildningar på gymnasiet.

Flera användare vill få fler att välja yrkesprogram och att man tänker på om utbildningen leder till jobb eller inte. Därför är det bra information att visa på skillnader i resultat mellan skolor och program så att man kan göra ett genomtänkt val. Man bör i sitt val beakta att det finns skillnader, främst kanske att det finns skillnader mellan olika skolor för samma program. Samhället bygger på att man gör en massa val, t.ex. utbildningsval till gymnasiet och till högskolan. Många tittar på skolans meritpoäng, när de ska välja skola. En annan faktor skulle kunna vara hur det går på arbetsmarknaden efter utbildningen. Det räcker inte med bra betyg, man ska också ha lärt sig något så att man kan fungera på arbetsmarknaden. Har man också information om utfall på arbetsmarknaden så är det en viktig kompletterande information som förbättrar beslutsunderlaget.

Andra är tveksamma till att använda sådan statistik för att vägleda vid utbildningsval. Etableringsstatistiken speglar konjunkturen. Ger man statistiken till en student så är det ju ändå resultatet för någon som kanske gick ut för ett antal år sedan. Det går så lång tid tills man själv kommer ut. Hur relevant är statistiken då? Försiktighet vid enkla kopplingar som en del vill göra ("läs här så får du bra inkomster"), tveksam till om vi hjälper gymnasieelever med sådan information. Men kanske kan vara kompletterande information? På studentmässorna brukar högskolorna själva framhäva att 9 av 10 av deras examinerade får jobb. Men hur bra är det egentligen när man tänker efter när akademikerarbetslösheten är på 2-3 procent? Kanske mer relevant med prognoser för utbildningsval.

³⁸ <http://www.sou.gov.se/planeringdimensionering/> och direktiv: <http://rkrattsdg.gov.se/KOMdoc/18/180017.PDF>

I kartläggningen ingick

inga direkta
representanter

Användbar vid utbildningsval

Tveksamhet till användbarhet
vid utbildningsval

Folkhögskolan

Statistiken bedöms vara viktig i studie- och yrkesvägledning för att synliggöra folkhögskolan, att eleverna vet att det finns. Där är det viktigt att veta hårda fakta. Man kan resonera kring mervärdet av folkhögskoleutbildningarna, t.ex. genom deltagarporträtt, men kanske kan man locka fler individer genom statistik om utfall på arbetsmarknad/övergång till vidare studier. Statistiken ett viktigt komplement.

Bilaga 2 Beskrivning av etableringsmättet

Etableringsmättet används för att följa upp individer efter studier för att ge en bild av hur individerna har etablerat sig på arbetsmarknaden eller om de studerar. Mättet finns i två varianter, en som är anpassad för uppföljning av högskolestudier och en variant som är anpassad för uppföljning av gymnasiestudier.

Mättet kombinerar ett antal variabler om inkomster, arbetslöshet och studier från LISA-registret³⁹. Med hjälp av inkomstgränser, som skrivs upp varje år, klassificeras varje person i populationen utifrån sex olika utfall:

- Etablerad på arbetsmarknaden
- Osäker ställning på arbetsmarknaden
- Svag ställning på arbetsmarknaden
- Utanför arbetsmarknaden
- Högskolestuderande
- Övriga studier.

Vid uppföljning av högskolan exkluderas de sista två kategorierna. Dessa personer exkluderas från analysen då dessa personer ska följas upp när de studerat klart.

Tabell 2.1. Etableringsmättets kategorier och förklaringar av dessa. Gymnasie-mättets inkomstgränser för 2017

Etableringsstatus	Förklaring
Etablerad	<ul style="list-style-type: none">• Arbetsinkomst över 16 400 kr i månaden i genomsnitt under 2017 och ingen förekomst av arbetslöshet• Studier kan förekomma
Osäker ställning	<ul style="list-style-type: none">• Relativt låg arbetsinkomst eller förekomst av arbetslöshet• Inga studier
Svag ställning	<ul style="list-style-type: none">• Låg arbetsinkomst eller förekomst av heltidsarbetslöshet en stor del av året• Inga studier
Utanför arbetsmarknaden	<ul style="list-style-type: none">• Ingen arbetsinkomst• Inga studier
Högskolestuderande	<ul style="list-style-type: none">• Högskolestudier• Kan ha arbetat en större eller mindre del av året

³⁹ <https://www.scb.se/contentassets/f0bc88c852364b6ea5c1654a0cc90234/lisa-bakgrundsfakta-1990-2017.pdf>

Etableringsstatus	Förklaring
Övriga studier	<ul style="list-style-type: none">• Övriga studier• Kan ha arbetat en större eller mindre del av året

Bilaga 3 Registerbaserad och enkätbaserad matchningsstatistik – en jämförelse

Sammanfattning

Generellt sett ger matchningskartan och enkätsvar en likartad bild av matchningen för YH-utbildningar och högskoleutbildningar. Det finns dock ganska tydliga tendenser till skillnader, framför allt om man studerar matchning för olika utbildningsområden.

För gymnasieskolan är det generellt sett större skillnader mellan matchningskartan och enkätsvar. Matchningskartan tenderar att ge en högre matchning än enkätsvar. För många gymnasieprogram är det ganska god överensstämmelse, men vissa program sticker ut och ger högre matchning enligt matchningskartan.

Slutsatsen av jämförelsen är att matchningskartan och enkätundersökningarna i många fall ger en ganska likartad bild av matchningen. Det finns dock undantag som behöver studeras djupare än vad som gjorts i detta papper. Matchningskartan kan antagligen inte helt ersätta enkätsvaren utan kan ses som ett komplement till statistik utifrån enkätsvar.

Det är en relativt stor andel personer, där man inte kan använda matchningskartan för matchning, på grund av otillräckliga registeruppgifter (främst i yrkesregistret). Detta skulle kunna vara ett problem om statistik avseende matchning ska tas fram från registerdata. Vid jämförelserna i detta papper har dessa personer uteslutits. Det har inte undersökts vilken effekt detta kan ha för matchningen.

Inledning

I detta papper jämför vi matchning från matchningskartan med enkätsvar från tre olika enkätundersökningar.

Matchningskartan är en registeransats där tillgänglig information om utbildning och yrke används för att bestämma matchning mellan utbildning och yrke. Utbildningar och yrken jämförs och en matchningskod bestäms (se tabell 1).

I enkätundersökningarna har de svarande personerna själva fått bedöma om utbildning och arbete överensstämmer.

De enkätundersökningar som studerats är

- YH-enkäten 2016
- Inträdet på arbetsmarknaden 2017, för avgångna från högskolan
- Inträdet på arbetsmarknaden 2017, för avgångna från gymnasieskolan.

Tabell 3.1. Värdemängd för matchningsvariabel från matchningskartan

Klartext	Variabelvärde	Gruppering
Ämnesinriktningen stämmer inte; utbildningsnivån är för låg	00	Inte matchade
Ämnesinriktningen stämmer inte; utbildningsnivån är för hög	01	Inte matchade
Ämnesinriktningen stämmer inte; utbildningsnivån är rätt	02	Inte matchade
Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är för låg	10	Delvis matchade
Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är för hög	11	Delvis matchade
Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är rätt	12	Delvis matchade
Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är för låg	20	Delvis matchade
Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är för hög	21	Delvis matchade
Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är rätt	22	Helt matchade
Arbetslösa eller personer inte i arbetskraften	33	<i>Visas inte</i>
Odefinierbar ämnesinriktning (folk- och grundskola)	90	<i>Ingår inte</i>
Studerande (med studiemedel)	96	<i>Ingår inte</i>
Förvärvsarbetande i Danmark/Norge (gränspendlare)	97	<i>Ingår inte</i>
Egenföretagare	98	<i>Ingår inte</i>
Inte tillräckliga yrkes- eller utbildningsuppgifter, anställda	99	Anställda utan tillräckliga uppgifter

Yrkeshögskolan

Enkäten genomfördes under hösten 2016 och omfattade 12 890 personer som avslutat sin YH-utbildning under 2015. Det var 6 868 personer som svarade på enkäten. Svarsandelen i undersökningen var 54 procent.

I enkäten fanns frågor om sysselsättning och överensstämmelse mellan arbete och YH-utbildning.

<p>2. Vilken är din huvudsakliga sysselsättning idag?</p> <p><i>Ange endast ett alternativ</i></p> <p><i>Vid tillfällig frånvaro, t.ex. sjukdom, föräldraledighet, semester, ange din normala sysselsättning</i></p>	<p>☐ Anställd</p> <p>☐ Egen företagare/ anställd i eget AB</p> <p>☐ Arbetsökande/ arbetsmarknadspolitisk åtgärd (även studieinriktade åtgärder)</p> <p>☐ Studerande</p> <p>☐ Annat</p>
---	---

<p>6. Hur överensstämmer ditt nuvarande arbete med din YH-utbildning?</p>	<p>☐ Helt eller till största delen</p> <p>☐ Till viss del</p> <p>☐ Inte alls</p>
--	---

Jämförelse på individnivå

Svaren från enkätdata har jämförts med resultat från matchningskartan. För matchningskartan användes uppgift om högsta avslutade utbildning från Utbildningsregistret 2016 och uppgift om yrke hämtades från Yrkesregistret avseende 2016.

Jämförelsen har begränsats till de 4 710 svarande i YH-enkäten, där den högsta utbildningen är från källa 415 (Eftergymnasial utbildning kortare än två år), 525 (eftergymnasial utbildning två år, ej universitet/högskola), 535 (eftergymnasial utbildning tre år, ej universitet/högskola). Denna avgränsning har gjorts för att säkerställa att det är YH-utbildningen som använts vid matchning.

Det är värt att notera att cirka 30 procent av de som avslutat en YH-utbildning inte får denna som högsta utbildning i utbildningsregistret. Om matchningskartan skulle användas framöver bör utbildningsuppgift användas direkt från YH-registret.

En korstabell mellan enkätsvar och uppgifter från matchningskartan visas i tabell 2 nedan. Celler med färre än 10 svarande personer visas inte utan har markerats med en asterisk (*).

Kod från matchning:

00, 01, 02 Inte matchade

10-21 Delvis matchade

22 Helt matchade

96-99 ingår inte

Tabell 3.2. Jämförelse enkätdata och matchningskartan. Antal.

Kod från matchning	1 Helt/till största delen	2 Till viss del	3 Inte alls	4 Arbets- lös	5 Studier	6 Annat	Total
00	*	*	*	*	*	*	*
01	65	47	76	13	*	*	207
02	74	33	49	*	*	*	163
10	*	*	*	*	*	*	12
11	16	14	*	*	*	*	40
12	24	26	17	*	*	*	70
20	68	26	*	*	*	*	95
21	29	*	*	*	*	*	39
22	1 891	624	137	18	*	*	2 681
33	37	21	*	86	*	10	169
96	18	*	*	*	115	*	148
97	*	*	*	*	*	*	*
98	83	21	*	*	*	*	117
99	593	205	87	55	*	14	955
Total	2 912	1 035	400	190	129	44	4 710

Först studeras de 2 912 personer som svarat i YH-enkäten att utbildning och arbete överensstämmer helt/till största delen. Om vi kollar på matchningskartan för dessa, så har 1 891 av dem matchning som är 22 (Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är rätt).

593 personer (99 Inte tillräckliga yrkes- eller utbildningsuppgifter, anställda) har inte kunnat matchas på grund av att yrkesuppgiften eller utbildningsuppgiften inte är tillräcklig för att kunna göra en matchning. I de allra flesta fall beror det på att uppgift om yrke saknas i yrkesregistret 2016⁴⁰, eller att kvaliteten på yrkesuppgiften är för dålig.

⁴⁰ I yrkesstatistiken förekommer undertäckning på grund av att vissa typer av företag inte undersöks, att vissa kategorier av arbetstagare inte ingår i undersökningspopulationen eller att utvalda företag inte lämnar uppgifter. Företag med en anställd och egenföretagare undersöks för närvarande i mycket begränsad omfattning. Vidare saknas yrkesuppgifter för en stor del av projektanställda, betingsanställda, anställda med lönebidrag och förtroendevalda.

87 procent

av de som svarat "helt/till största delen" i enkäten, har [helt](#) matchande yrken enligt registerstatistiken

Om vi utesluter de 593 personer där matchning inte kunnat göras på grund av otillräckliga uppgifter, samt även de 143 personer (33 Arbetslösa, 96 Studerande, 97 Gränspendlare, 98 Egenföretagare) där matchning inte kunnat göras av andra skäl, så är överensstämmelsen mellan enkätsvar och matchningskartan god. Av de 2 176 enkätsvaren som svarat "helt/till största delen", är det 86,9 procent av dem som har matchning 22 (Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är rätt).

93 procent

av de som svarat "helt/till största delen" i enkäten, har [helt eller delvis](#) matchande yrken enligt registerstatistiken

Därefter studeras även personer som är delvis matchade⁴¹ enligt matchningskartan.

Då är det 2 034 av 2 176 (93,4 procent) som "överensstämmer". Det vill säga av de som svarat i enkäten att utbildning och arbete överensstämmer helt/till största delen, så är 93,4 procent helt eller delvis matchade enligt matchningskartan.

92 procent

av de som svarat "helt/till största delen" eller "till viss del" i enkäten, har [helt eller delvis](#) matchande yrken enligt registerstatistiken

Avslutningsvis inkluderas även personer som svarat i YH-enkäten att utbildning och arbete överensstämmer till viss del. Då består jämförelsegruppen från YH-enkäten av 3 947 personer. Efter exkludering av personer som inte kunnat matchas består gruppen av 2 957 personer. Av dessa 2 957 personer är det 2 735 personer (92,4 procent) som helt eller delvis matchar enligt matchningskartan.

Jämförelse på aggregerad nivå

I följande tabell har resultaten från YH-undersökningen räknats upp till populationsnivå med hjälp av vikter från undersökningen. Resultaten är således skattningar behäftade med osäkerhet orsakade av urval och bortfall. Osäkerheten har inte uppskattats i detta arbete, men för grupper med färre än 100 svarande visas inga resultat på grund av stor osäkerhet i skattningarna.

Vid jämförelsen ingår inte svarande som enligt matchningskartan är egenföretagare (kod 98) eller som är förvärvsarbetande, men inte kunnat yrkeskodas (kod 99). Tabellerna baseras på de 3 635 svarande som har kod 00-97 enligt matchningskartan.

För enkätsvaren tas följande mått fram:

- 1 Helt/till största delen
- 2 Till viss del
- 1 + 2 Helt/till största delen + Till viss del

⁴¹ 10 Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är för låg

11 Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är för hög

12 Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är rätt

20 Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är för låg

21 Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är för hög

- 3 Inte alls.

Måtten tas fram på total nivå samt efter kön och utbildningsriktning.

Därefter tas skattningar fram utifrån samma underlag, men med matchning enligt matchningskartan. Följande mått tas fram:

- 1 Helt matchade (22)
- 2 Delvis matchade (10 + 11 + 12 + 20 + 21)
- 1+2 Helt matchade + delvis matchade
- 3 Ej matchade (00 + 01 + 02)

God överensstämmelse mellan enkät- och registerdata på aggregerad nivå

På aggregerad nivå är överensstämmelsen mellan matchningskartan och enkät relativt god. Det är dock något fler som är helt eller delvis matchade enligt enkät jämfört med registeransatsen och följaktligen något färre som inte alls matchar enligt enkät.

Först jämförs de som svarat helt/till största delen i enkäten, med helt matchade enligt matchningskartan. Det är en klart högre andel som är helt matchade enligt matchningskartan. Detta gäller både för kvinnor och män.

Större andel med helt matchande yrken enligt matchningskartan

Tabell 3.3.⁴² Skattningar av matchning enligt enkätsvar YH-enkäten 2016 och enligt matchningskartan, uppräknat med vikter. Procent.

	Matchning enligt enkätsvar YH-enkäten 2016				Matchning enligt matchningskartan				Antal svar
	1 Helt/till största delen	2 Till viss del	1+2 Helt/till största delen + Till viss del	3 Inte alls	1 Helt matchade	2 Delvis matchade	1+2 Helt matchade + delvis matchade	3 Ej matchade	
Totalt	61	22	83	8	73	7	80	11	3 635
Kvinnor	63	21	84	8	76	5	81	11	2 221
Män	59	23	82	8	69	9	78	10	1 414
Data/IT	60	15	75	7	66	2	68	13	226
Ekonomi, administration, försäljning	64	23	87	7	85	1	86	7	1 163
Friskvård och kroppsvård	*	*	*	*	*	*	*	*	25

⁴² Kategorierna (1+2+3) i tabellen summerar inte till 100 procent. Det beror på att personer som inte arbetar ingår i jämförelsen, men de visas inte i tabellerna. Denna grupp utgörs främst av studerande och arbetslösa.

	Matchning enligt enkätsvar YH-enkäten 2016				Matchning enligt matchningskartan				
Hotell, restaurang och turism	52	26	78	12	61	11	72	14	190
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	69	23	92	5	79	10	90	7	621
Journalistik och information	*	*	*	*	*	*	*	*	22
Juridik	*	*	*	*	*	*	*	*	35
Kultur, media och design	54	13	68	11	33	7	40	33	145
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske *	*	*	*	*	*	*	*	*	68
Pedagogik och undervisning	*	*	*	*	*	*	*	*	28
Samhällsbyggnad och byggt teknik	66	22	88	8	71	13	84	10	448
Säkerhetstjänster	*	*	*	*	*	*	*	*	16
Teknik och tillverkning	50	28	79	12	71	12	83	7	543
Transporttjänster	72	15	88	7	66	4	69	22	101
Övrigt	*	*	*	*	*	*	*	*	4

Klart högre andel helt matchande enligt matchningskartan inom de flesta utbildningsområdena

Något högre andel som matchar helt/delvis enligt enkät

Matchning per utbildningsområde

I de flesta utbildningsområdena är det en klart högre andel som är helt matchade enligt matchningskartan. För Kultur/media/design och Transporttjänster är det dock en högre andel som är helt matchade enligt YH-enkäten. Det är dock relativt få svarande i dessa utbildningsgrupper, så jämförelsen är något osäker.

Om vi även lägger till delvis matchade och studerar kolumnen (1+2), så är det istället en något högre andel som är matchade enligt enkätsvaren. Detta gäller både kvinnor och män. Det gäller även för samtliga utbildningsområden utom Teknik och tillverkning.

Högskolan

Enkäten genomfördes under våren 2017 och omfattade 14 850 personer som läst minst 120 poäng på högskolan under perioden ht 2007 – vt 2014 samt varit registrerad på högskolan ht 2013 eller vt 2014. Undersökning omfattade både examinerade och ej examinerade. Det var 6 396 personer som svarade på enkäten. Svandsandelen i undersökningen var 43 procent.

I enkäten fanns frågor om sysselsättning och överensstämmelse mellan arbete och högskoleutbildning.

9 Vilken är din huvudsakliga sysselsättning?

*Vid frånvaro, t.ex. sjukdom, semester, vård av sjukt barn, föräldraledighet eller annan typ av tjänstledighet
- mindre än 3 månader, markera din ordinarie sysselsättning
- mer än 3 månader, markera "annat".*

Markera endast ett alternativ.

- Anställd
- Egen företagare
- Aktivitet via Arbetsförmedlingen, t.ex. arbetspraktik eller arbetsträning
- Arbetsökande
- Studier
- Annat

12 Hur överensstämmer arbetet med det område som din universitets- eller högskoleutbildning var inriktad mot?

Har du flera arbeten ska du svara för det du ser som huvudsakligt i denna och kommande frågor.

- Helt
- Till stor del
- Till viss del
- Inte alls

- Min utbildning var inte inriktad mot något särskilt område

Jämförelse på individnivå

Svaren från enkätdata har jämförts med resultat från matchningskartan. För matchningskartan användes uppgift om högsta avslutade utbildning från Utbildningsregistret 2014 och uppgift om yrke från Yrkesregistret avseende 2016.

Jämförelsen har begränsats till de 3 843 svarande i enkäten, där utbildningsnivå och utbildningsinriktning är densamma i Utbildningsregistret 2014-2016. Denna avgränsning har gjorts för att säkerställa att det är den avslutade högskoleutbildningen som använts vid matchning. För resterande svarande har nivå eller inriktning uppdaterats efter Utbildningsregistret 2014. Detta beror antagligen på eftersläpning avseende uttag av examen. Den avslutade högskoleutbildningen finns då inte med i Utbildningsregistret 2014.

Kod från matchning:

00, 01, 02 Inte matchade

10-21 Delvis matchade

22 Helt matchade

96-99 ingår inte

En korstabell mellan enkätsvar och uppgifter från matchningskartan visas i tabell 4 nedan. Celler med färre än 10 svarande personer visas inte utan har markerats med en asterisk (*).

Tabell 3.4. Jämförelse enkätdata och matchningskartan. Antal.

Kod från matchning	1 Helt	2 Till stor del	3 Till viss del	4 Inte alls	5 Inget särskilt	6 Arbetslösa	7 Studier	8 Annat	Total
00	*	*	*	*	*	*	*	*	14
01	35	26	36	61	*	*	*	13	180
02	27	31	33	39	*	*	*	*	142
10	*	*	*	*	*	*	*	*	10
11	*	*	*	11	*	*	*	*	38
12	22	29	17	*	*	*	*	*	84
20	86	45	16	*	*	*	*	*	156
21	26	18	*	*	*	*	*	*	62
22	1 617	415	208	65	*	15	14	142	2 479
33	25	13	11	15	*	38	14	37	153
96	*	*	*	10	*	*	26	*	53
97	*	*	*	*	*	*	*	*	*
98	18	11	*	*	*	*	*	*	46
99	181	79	67	46	*	14	*	22	419
Total	2 059	686	422	278	*	81	69	242	3 843

Först studeras de 2 745 personer som svarat i Inträdesenkäten att utbildning och arbete överensstämmer helt/till stor del (de två första kolumnerna i tabell 4). Om vi kollar på matchningskartan för dessa, har 2 032 av dem matchning som är 22 (Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är rätt).

85 procent

av de som svarat "helt/till största delen" i enkäten, har helt matchande yrken enligt registerstatistiken

Om vi utesluter de 260 personer där matchning inte kunnat göras på grund av otillräckliga uppgifter, samt även de 81 personer (33 Arbetslösa, 96 Studerande, 97 Gränspendlare, 98 Egenföretagare) där matchning inte kunnat göras av andra skäl, så är överensstämmelsen mellan enkätsvar och matchningskartan god. Av de 2 404 enkätsvaren som svarat "helt eller till stor del", är det 84,5 procent av dem som har matchning "22 Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är rätt".

95 procent

av de som svarat "helt/till största delen" i enkäten, har [helt eller delvis matchande yrken enligt registerstatistiken](#)

93 procent

av de som svarat "helt", "till största delen" eller "till viss del" i enkäten, har [helt eller delvis matchande yrken enligt registerstatistiken](#)

Därefter studeras även personer som är delvis matchade enligt matchningskartan⁴⁵. Då är det 2 279 av 2 404 (94,8 procent) som "överensstämmer".

Avslutningsvis inkluderas även personer som svarat i Inträdesenkäten att utbildning och arbete överensstämmer till viss del. Då består jämförelsegruppen från Inträdesenkäten av 3 167 personer. Efter exkludering av personer som inte kunnat matchas består gruppen av 2 736 personer. Av dessa 2 736 personer är det 2 538 personer (92,8 procent) som helt eller delvis matchar enligt matchningskartan.

Jämförelse på aggregerad nivå

I följande tabell har resultaten från Inträdesundersökningen räknats upp till populationsnivå med hjälp av vikter från undersökningen. Resultaten är således skattningar behäftade med osäkerhet orsakade av urval och bortfall. Osäkerheten har inte uppskattats i detta arbete, men för grupper med färre än 100 svarande visas inga resultat på grund av stor osäkerhet i skattningarna.

Vid jämförelsen ingår inte svarande som enligt matchningskartan är egenföretagare (kod 98) eller som är förvärvsarbetande, men inte kunnat yrkeskodas (kod 99). Tabellerna baseras på de 3 378 svarande som har kod 00-97 enligt matchningskartan.

För enkätsvaren tas följande mått fram:

- 1+2 Helt + till största delen
- 3 Till viss del
- 1 + 2 + 3 Helt + till största delen + till viss del
- 4 Inte alls.

Måtten tas fram på total nivå samt efter kön, examen/ej examen och inriktning på 1-siffernivå.

Därefter tas skattningar fram utifrån samma underlag, men med matchning enligt matchningskartan. Följande mått tas fram:

- 1 Helt matchade (22)
- 2 Devis matchade (10 + 11 + 12 + 20 + 21)
- 1+2 Helt matchade + delvis matchade

⁴⁵ 10 Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är för låg

11 Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är för hög

12 Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är rätt

20 Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är för låg

21 Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är för hög

- 3 Ej matchade (00 + 01 + 02).

God överensstämmelse mellan enkät- och registerdata på aggregerad nivå

Först jämförs de som svarat helt/till största delen i enkäten, med helt matchade enligt matchningskartan. På total nivå är det god överensstämmelse mellan enkätsvar och matchningskartan. Man kan ana en tendens att en högre andel kvinnor är matchade enligt matchningskartan jämfört med enkätsvar. För män är situationen den omvända, det en högre andel män som är matchade enligt enkätsvar jämfört med matchningskartan.

Tabell 3.5⁴⁴. Skattning av matchning enligt enkätsvar högskoleenkäten 2017 och enligt matchningskartan, uppräknat med vikter. Procent.

	Matchning enligt enkätsvar högskoleenkäten 2017				Matchning enligt matchningskartan				Antal svar
	1+2 Helt/till största delen	3 Till viss del	1+2+3 Helt/till största delen + Till viss del	4 Inte alls	1 Helt matchade	2 Delvis matchade	1+2 Helt matchade + delvis matchade	3 Ej matchade	
Totalt	71	11	82	7	72	11	83	9	3 378
Kvinnor	73	9	82	5	77	9	85	8	2 302
Män	68	13	82	10	64	15	79	10	1 076
Examen	79	8	87	4	81	7	88	7	2 735
Ej examen	50	17	67	15	46	23	69	12	643
Pedagogik och lärarutbildning	83	6	89	3	79	12	91	6	523
Humaniora och konst	39	11	50	25	31	11	43	31	204
Samhällsvetenskap, juridik, handel, adm.	63	18	82	10	73	6	79	12	787
Naturvetenskap, matematik och data	52	14	65	17	49	19	68	16	209
Teknik och tillverkning	73	13	86	5,5	58	28	86	4	361
Lant- och skogsbruk, djursjukvård	*	*	*	*	*	*	*	*	79

⁴⁴ Kategorierna i tabellen summerar inte till 100 procent. Det beror på att personer som inte arbetar ingår i jämförelsen, men de visas inte i tabellerna. Denna grupp utgörs främst av studerande och arbetslösa.

	Matchning enligt enkätsvar högskoleenkäten 2017				Matchning enligt matchningskartan				Antal svar
	1+2 Helt/till största delen	3 Till viss del	1+2+3 Helt/till största delen + Till viss del	4 Inte alls	1 Helt matchade	2 Delvis matchade	1+2 Helt matchade + delvis matchade	3 Ej matchade	
Hälso- och sjukvård, social omsorg	81	5	85	2	88	5	93	3	1 099
Tjänster	58	17	75	14	45	19	64	16	115

Något spretig bild för olika utbildningsinriktningar

Om man jämför per inriktning ligger samhällsvetenskap/juridik/handel/ adm. och hälso- och sjukvård/social omsorg högre enligt matchningskartan jämfört med enkätsvar. Humaniora/konst, teknik/tillverkning, samt tjänster ligger högre enligt enkätsvar jämfört med matchningskartan.

Om vi även lägger till delvis matchade och studerar kolumnen (1+2) för matchningskartan med (1+2+3) för enkät, så överensstämelsen på total nivå fortfarande god, men det finns vissa skillnader för inriktningarna:

- Högre matchning enligt matchningskartan: hälso- och sjukvård/social omsorg
- Högre matchning enligt enkät: humaniora/konst, samt tjänster.

För humaniora/konst och tjänster är dock antal svarande få, så jämförelserna är något osäkra.

Gymnasieskolan

Enkäten genomfördes under våren 2017 och omfattade 11 502 personer (avgångna från gymnasieskolan 2014). Undersökningen omfattade både examinerade och ej examinerade. Det var 3 557 personer som svarade på enkäten. Svarsandelen i undersökningen var 31 procent.

I enkäten fanns frågor om sysselsättning och överensstämmelse mellan arbete och gymnasieutbildning.

1 Vilken är din huvudsakliga sysselsättning?

Vid **frånvaro**, t.ex. sjukdom, semester, vård av sjukt barn, föräldraledighet eller annan typ av tjänstledighet
 - mindre än 3 månader, markera din ordinarie sysselsättning
 - mer än 3 månader, markera "annat".

Markera endast ett alternativ.

- Arbete (anställd/egen företagare)
 Studier
 Arbetssökande/aktivitet via Arbetsförmedlingen
 Annat

4 Hur överensstämmer arbetet med det område som din gymnasieutbildning var inriktad mot?

- Min utbildning var inte inriktad mot något särskilt område
- Helt eller till stor del → Gå till fråga 6
 Till viss del → Gå till fråga 6
 Inte alls

Jämförelse på individnivå

Svaren från enkätdata har jämförts med resultat från matchningskartan. För matchningskartan användes uppgift om högsta avslutade utbildning från Utbildningsregistret 2014 och uppgift om yrke från Yrkesregistret avseende 2016. Jämförelsen har begränsats till elever på yrkesprogram då matchning inte är lika relevant för elever på högskoleförberedande program.

Kod från matchning:

00, 01, 02 Inte matchade

10-21 Delvis matchade

22 Helt matchade

96-99 ingår inte

En korstabell mellan enkätsvar och uppgifter från matchningskartan visas i tabell 6 nedan. Celler med färre än 10 svarande personer visas inte utan har markerats med en asterisk (*).

Tabell 3.6. Jämförelse enkätdata och matchningskartan. Antal.

Kod från matchning	1 Helt/stor del	2 Viss del	3 Inte alls	4 Inget särskilt	5 Arbets-sökande	6 Studier	7 Annat	Total
00	*	*	12	*	*	*	*	19
01	*	*	*	*	*	*	*	*
02	26	21	174	*	*	*	11	242
10	*	*	*	*	*	*	*	*
11	*	*	*	*	*	*	*	*
12	21	15	31	*	*	*	*	76

Kod från matchning	1 Helt/stor del	2 Viss del	3 Inte alls	4 Inget särskilt	5 Arbets-sökande	6 Studier	7 Annat	Total
20	*	*	*	*	*	*	*	12
21	*	*	*	*	*	*	*	*
22	499	112	103	*	11	17	19	763
33	19	13	43	*	41	17	36	170
96	17	14	31	*	*	203	*	1 234
97	*	*	*	*	*	*	*	*
98	*	*	*	*	*	*	*	*
99	183	56	101	*	*	13	*	371
Total	785	242	496	*	74	262	88	1 952

89 procent

av de som svarat "helt/till störta delen" i enkäten, har [helt matchande yrken](#) enligt registerstatistiken

Först studeras de 785 personer som svarat i Inträdesenkäten att utbildning och arbete överensstämmer helt/till stor del. Om vi kollar på matchningskartan för dessa så har 499 av dem matchning som är 22 (Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är rätt).

Om vi utesluter de 183 personer där matchning inte kunnat göras på grund av otillräckliga uppgifter, samt även de 43 personer (33 Arbetslösa, 96 Studerande, 97 Gränspendlare, 98 Egenföretagare) där matchning inte kunnat göras av andra skäl så är överensstämmelsen mellan enkätsvar och matchningskartan god. Av de 559 enkätsvaren som svarat "helt eller till stor del", är det 89,3 procent som har matchning "22 Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är rätt".

95 procent

av de som svarat "helt/till störta delen" i enkäten, har [helt eller delvis matchande yrken](#) enligt registerstatistiken

Därefter studeras även personer som är delvis matchade enligt matchningskartan⁴⁵. Då är det 530 av 559 (94,8 procent) som överensstämmer.

⁴⁵ 10 Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är för låg

11 Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är för hög

12 Ämnesinriktningen stämmer delvis; utbildningsnivån är rätt

20 Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är för låg

21 Ämnesinriktningen stämmer helt; utbildningsnivån är för hög

92 procent

av de som svarat, helt/till största delen" eller "till viss del" i enkäten, har helt eller delvis matchande yrken enligt registerstatistiken

Avslutningsvis inkluderas även personer som svarat i Inträdesenkäten att utbildning och arbete överensstämmer till viss del. Då består jämförelsegruppen från Inträdesenkäten av 1 027 personer. Efter exkludering av personer som inte kunnat matchas består gruppen av 715 personer. Av dessa 715 personer är det 661 personer (92,4 procent) som helt eller delvis matchar enligt matchningskartan.

Jämförelse på aggregerad nivå

I följande tabell har resultatet från Inträdesundersökningen räknats upp till populationsnivå med hjälp av vikter från undersökningen. Resultaten är således skattningar behäftade med osäkerhet orsakade av urval och bortfall. Osäkerheten har inte uppskattats i detta arbete, men för grupper med färre än 100 svarande visas inga resultat på grund av stor osäkerhet i skattningarna.

Vid jämförelsen ingår inte svarande som enligt matchningskartan är egenföretagare (kod 98) eller som är förvärvsarbetande, men inte kunnat yrkeskodas (kod 99). Tabellerna baseras på de 1 572 svarande som har kod 00-97 enligt matchningskartan.

För enkätsvaren tas följande mått fram:

- 1 Helt/till största delen
- 2 Till viss del
- 1 + 2 Helt/till största delen + till viss del
- 3 Inte alls.

Måtten tas fram på total nivå samt efter kön, examen och gymnasieprogram.

Därefter tas skattningar fram utifrån samma underlag, men med matchning enligt matchningskartan. Följande mått tas fram:

- 1 Helt matchade (22)
- 2 Delvis matchade (10 + 11 + 12 + 20 + 21)
- 1+2 Helt matchade + delvis matchade
- 3 Ej matchade (00 + 01 + 02).

Högre andel helt matchade enligt matchningskartan

Först jämförs de som svarat helt/till största delen i enkäten, med helt matchade enligt matchningskartan. Det är en högre andel som är helt matchade enligt matchningskartan. Detta gäller både för kvinnor och män och för de flesta gymnasieprogrammen.

Om vi även lägger till delvis matchade och studerar kolumnen (1+2), så är matchningen fortfarande något högre enligt matchningskartan. För de flesta gymnasieprogram är dock överensstämmelsen relativt god. För några gymnasieprogram är det ganska stora skillnader (exempelvis bygg

Överensstämmelse god för vissa program och sämre för andra program

och anläggning, hantverk, vård och omsorg). Med tanke på att det är relativt få svarande per program är dock slutsatserna något osäkra.

Större andel som svarat att yrket inte alls matchar utbildningen i enkät jämfört med matchningskartan

Överlag så är överensstämmelsen mellan matchningskartan och svagare än för yrkeshögskolan och högskolan. Det är en större andel som matchar enligt matchningskartan och följaktligen en klart större andel som inte matchar enligt enkät svar. En ganska stor andel av de som är helt matchade enligt matchningskartan har svarat ”3 Inte alls” i enkätundersökningen. Vad detta beror på har inte undersökts i detta papper.

Tabell 3.7⁴⁶. Matchning enligt enkät svar högskoleenkäten 2017 och enligt matchningskartan, uppräknat med vikter. Procent.

	Matchning enligt enkät svar högskoleenkäten 2017				Matchning enligt matchningskartan				Antal svar
	1 Helt/till största delen	2 Till viss del	1+2 Helt/till största delen + Till viss del	3 Inte alls	1 Helt matchade	2 Delvis matchade	1+2 Helt matchade + delvis matchade	3 Ej matchade	
Totalt	40	10	50	28	52	5	57	16	1 572
Kvinnor	29	10	40	31	42	6	48	20	829
Män	49	10	59	25	61	4	65	12	743
Examen	42	10	52	27	53	6	58	16	1 572
Ej examen	31	11	43	34	48	3	51	16	150
Bygg- och anläggningsprogrammet	54	9	63	26	71	6	77	10	128
Barn- och fritidsprogrammet	38	8	47	24	43	7	49	17	182
El- och energiprogrammet	48	7	55	20	57	2	59	6	120
Fordons- och transportprogrammet	64	10	74	24	71	4	76	10	112
Handels- och administrationsprogrammet	35	14	49	34	48	2	51	26	146
Hotell- och turismprogrammet	27	19	46	32	32	15	47	29	100
Hantverksprogrammet	15	9	25	47	38	10	48	19	114

⁴⁶ Kategorierna i tabellen summerar inte till 100 procent. Det beror på att personer som inte arbetar ingår i jämförelsen, men de visas inte i tabellerna. Denna grupp utgörs främst av studerande och arbetslösa.

	Matchning enligt enkätsvar högskoleenkäten 2017				Matchning enligt matchningskartan				Antal svar
	1 Helt/till största delen	2 Till viss del	1+2 Helt/till största delen + Till viss del	3 Inte alls	1 Helt matchade	2 Delvis matchade	1+2 Helt matchade + delvis matchade	3 Ej matchade	
Industri tekniska programmet	54	11	65	14	60	4	64	11	117
Naturbruksprogrammet	20	7	27	43	23	2	25	41	149
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	39	14	53	34	54	2	56	21	143
Riksrekryterande program	*	*	*	*	*	*	*	*	35
VVS- och fastighetsprogrammet	*	*	*	*	*	*	*	*	75
Vård- och omsorgsprogrammet	36	10	46	12	54	7	61	5	151

Bilaga 4 Övriga frågeställningar från användarkartläggningen

Följande frågeställningar har lyfts av användarna i användarkartläggningen sommaren 2019. Frågeställningarna passar inte in i mallen för utredningen, men är viktiga och presenteras därför här.

Arbetsgivarnas röst

Ett annat spännande område skulle vara att veta vad arbetsgivarna tycker. Det vore fin information att få. Individernas förmåga att utföra arbetsuppgifter som är normala, eller om det finns svårigheter. Det är också en prognos för den anställdes framtid: om arbetsgivaren säger att grundläggande färdigheter brister eller om arbetsgivaren säger att personen får en kort instruktion och så fungerar allting. Det är stor skillnad som kommer påverka personens framtid på arbetsmarknaden.

Önskar arbetsgivarundersökning. Det är viktigare än individperspektivet.

Hur farligt är avhopp?

Det vore intressant att ta reda på om det spelar någon roll när man hoppat av, hur långt man fullföljt. Är det olika mellan olika utbildningar. Avhopp från en utbildning kan innebära dåliga resultat, men det kanske inte är så illa från andra inriktningar. Viktigt för att veta om vissa avhopp kommer påverka resten av livet, eller om det är många som hämtar sig från sitt avhopp, t.ex. genom komvux, då kanske man inte ska göra allt vad man kan för att förhindra avhopp.

Kortsiktig och långsiktig bild behövs. Den långsiktiga är mer stabil men kräver mer info om vad som hänt under tiden. Man måste kunna svara på varför det gick bra/dåligt. Har man t.ex. gått en mindre kompletterande utbildning efter avhoppet. Så att man kan värdera betydelsen av avhoppet.

Avhopp vid en utbildning för äldre en helt annan sak än avhopp från gymnasiet. Avhopp pga. att man får jobb kan vara en positiv sak då det inte lönar sig att studera vidare om man får ett jobb. De som fullföljer kan t.o.m. vara de svagaste som inte sugits upp av arbetsmarknaden redan innan utbildningens slut. Selektion i två olika grupper, som är svåra att skilja åt: De som har försökt hålla sig borta från en arbetsmarknad med ganska dåliga villkor och de som är väldigt ambitiösa som vet vad de vill. Frågan vad som är bra och vad som dåligt är inte lika tydligt.

Hur viktigt är det med bra betyg?

Argument gentemot högskolestudenterna: skillnad mellan att gå ut med bra respektive dåliga betyg. Mer intressant än examen/ej examen.

Vilken premie finns för att ta i och prestera. Som arbetsgivare lär man inte vilja anställa någon med bara E i alla kurser. Skulle vara intressant. Inte så lätt analys. Många tror att betygen inte spelar roll. Betyg kan vara signal.

Samma på gymnasienivå. Skillnad efter betyg på hur det går på arbetsmarknaden? Framgångsvinkling i pågående ESO-projekt där de undersöker om det spelar någon roll att vara duktig och ha bra betyg. Svårt för lärare att motivera elever att ta i på gy och högskolan.

Sekvensanalys

Kort sikt: Tre år efter är lite långt, då det kan ha hänt saker sedan gymnasiet som orsaker den sysselsättning man har idag. 0,5 år efteråt.

Lång sikt: mönster var man hamnar på sikt, dvs. tre år. Högskolan kanske fem år, men inte gymnasiet. Vid längre perspektiv så är det svårt att säga att det beror på gymnasieskolan var man står (annat har hänt emellan: företagsinterna utbildningar, arbetslivserfarenhet, skaffat sig ny kunskap). Tänka i sekvenser istället: man måste ha information om vad individen gjort under tiden, t.ex. gått kompletterande utbildningar, hur många år man bytt jobb, så att man får mer information om vad som hänt under tiden.

Det är svårt att se sekvenser utifrån befintliga mikrodata. Fragmenterad bild genom fokus på olika utbildningsformer. Resorna som människor gör ser olika ut, vore intressant att se vilka resor man gör.

Det som har hänt under en period kan förklara situationen idag.

Man vill få en känsla för etableringen på arbetsmarknaden för olika grupper, hur fort det går och när det sker och på vilket sett det sker. Vägen till etablering intressant (det kan ta tid, det går stegvis, till slut är man etablerad), hur de fått dessa jobb och hur de nått dit. Givet de kategorier man vill ha, t.ex. i ett etableringsmått (mått som innehåller olika kategorier av aktiviteter), så gäller det att samla in samma information under en längre tidsperiod (sekvenser som t.ex. arbetslöshet – påhugg – rätt jobb, eller direkt rätt jobb). Visa på olika vägar in på arbetsmarknaden.

Istället för att utveckla olika mått vid olika tidpunkter eller utbildningsformer så kan man jämföra över tid. Enklare att förstå vad som har hänt.

Vore intressant att se andelen varje månad (sekvensanalys). Då blir bilden tydlig över hur fort det går. Utifrån det kan man kolla när det är vettigt med enkätundersökningar.

Vilken tidshorisont

Man borde göra långsiktiga uppföljningar. Om man inte tar hänsyn till det långsiktiga utfallet så kan man väldigt felaktiga slutsatser. Exempel komvux där man ser resultat först efter 12 år (långtidsutredningen). Yrken där det är svårare att etablera sig kanske ska undersökas efter 10 år.

Ofta pratar man om snabba uppföljningar - det är bra vid uppföljningar av yrkesutbildningar för att se om de har fungerat. För vissa utbildningsformer är det inte meningsfullt att göra långsiktiga uppföljningar, t.ex. arbetsmarknadsutbildningar.

Arbete och studier

På högskolan intressant att se hur många som både studerar och arbetar. Vill ha bra genomströmning på högskolan och då kanske det är inte det effektivaste att både studera och arbeta. Viktigt att lyfta fram hur många som gör både och. Om många jobbar och pluggar kan det vara en indikation på att en del egentligen vill arbeta men inte får ett heltidsjobb och därför fortsätter att plugga.

Prioritering av arbete och studier efter gymnasiet. Huvudsaklig sysselsättning som princip. Det blir lite detaljerat om man redovisar hur många som gör både och. Kanske en fördjupning någon gång. Kan finnas relevanta frågeställningar utifrån genomströmning i högskolan.

Viktigt att särredovisa arbete och studier eller kan man prioritera för att skapa överblick? Bra att veta omfattning på arbete och studier i diskussion om vuxnas lärande. Hur många har behov av studiemedel då? Många kanske har en fast etablering och jobbar deltid under studietiden. De kanske inte behöver studiemedel av ekonomiska skäl. Då bra att veta hur många som jobbar och pluggar.

Komvuxstatistiken behöver förbättras

Komvux generellt: Mest eftersatt område statistikmässigt

Utbildningspremie och matchning

Utbildningspremie diskuteras återkommande, också i samband med löner och relativlöner och om de är rätt. Då utgår man ofta från yrkesstatistik eller från utbildning, utan att ta hänsyn till matchning. Statistiken skulle bli bättre om man även inkluderade matchningsaspekten i den analysen av lönerna.

Refererar till studie om att matchning inte är viktig för löner (SCB).

Rörlighet på arbetsmarknaden vid utbildningsatsningar

Vad händer med de tomma platserna på arbetsmarknaden? Fylls de av någon annan?

Livslångt lärande

Personer som har ett jobb och som vill vidareutbilda sig. Högskolan som aktör för vidareutbildning, för vilka grupper funkar den? Klassificering av kurser för yrkesverksamma, diskussion. Oklart om det blev något.

Vidareutbildning och att efterfråga mer vidareutbildning är något TCO arbetar med. De lyfter behoven, men om man skulle bygga ut möjligheten till vidareutbildning så skulle det bli väldigt intressant att följa upp arbetsmarknadskonsekvenserna av detta. Men då är det i många fall inte examen som är avgörande. Kanske inte görbart att alla som sätter sin fot på högskolan ska följas upp.

Definiera en grupp man vill titta på. Man kan vidareutbilda sig av olika skäl: personer som inte har högskoleutbildning sedan tidigare eller återvändare efter en viss ålder. Säkert många som redan har arbete, då blir det inte fråga om de är etablerade eller inte. Mer kvalitativa uppföljningar hur deras fortsatta etablering påverkats.

Samma resonemang för komvux (främst yrkesvux) och YH som ska fylla en funktion i omställningspusslet).

Ställer man krav på ett år i avgränsningen, då har man silat bort en del vidareutbildning. 7,5 poäng på kvarts- eller åttondelsfart är det som TCO efterfrågar, så visst intressant. Utvecklingsbehov. Kanske behövs kvalitativa frågor först.

Debatt just nu att man inte behöver läsa hela utbildningar. Komvux som arbetsmarknadspolitik. Man måste hitta en lösning för varje person, validera det man redan kan och komplettera på komvux. Inte helt jobbyte. Om det faktiskt går mot det, så blir det mer intressant att undersöka vad delar av utbildningar/enstaka kurser till? Men svårt att veta om det blir så. Man vill ha flexibla yrkespaket så att man kan återkomma senare i livet. Också viktigt att veta vad man fått tillgodoräkna sig. Skilja den person från den som börjar från noll.

Saknar statistik om hur många som går från YH till högskolan. Man vet hur många av de som börjar på YH som har gått på högskolan förut, men inte tvärtom. Flöde mellan utbildningsformer. Behövs regelbundet. Livslångt lärande är en viktig fråga som kommer att bli allt viktig. Då är det intressant med flödesanalyser, t.ex. YH-högskola-yrkesvux. Men det svåra är att mycket av det livslånga lärandet sker på jobbet och inte i form av formellt lärande.

Vägar genom systemet intressanta!

- Från gymnasiet till yrkesvux till YH till högskolan?
- Introduktionsprogram – nationella program – komvux

Utbildningsbakgrund per bransch/yrke

Statistik om andel med viss ålder inom yrket uppdelat på från vilka olika utbildningar de kommer.

"Nya" anställningsformer

Bemanningsföretag är en bra väg in i etablering för unga. Viss arbetslöshet kanske bör tillåtas i måttet?

Utfall av utbildning i ett bredare perspektiv:

- Det aktiva/demokratiska medborgarskapet, "etablering i samhällslivet"⁴⁷. Samhällsliv är ett vagt begrepp, MUCF har undersökt några komponenter: deltagande i civilsamhälle, val, engagera sig på olika sätt politiskt. Vilja och förmåga att engagera sig i samhället.
- Psykisk ohälsa hänger ihop med övergång till arbete och vidare studier.
- Boende som en effekt av etablering i arbete och studier.

Jämförelse av utbildningar

Vi är intresserade av skillnader mellan t.ex. olika program i gymnasieskolan, sedan om skillnader i utfall beror på utbildningen eller de som gick där, det kan vi inte utan vidare säga. Man ska vara försiktig vid tolkningen av resultaten. Det kan bero på individerna också, det kanske hade gått bra för en viss grupp i vilket fall. Viktigt att vara tydlig med vilka slutsatser man kan dra (resultat kan förenklas och vinklas i media).

Hur står YH sig gentemot andra professionsutbildningar (utbildningar med kompetensförsörjningsansvar) oavsett system: gymnasiet yrkesprogram, folkhögskolans yrkeskurser på eftergymnasial nivå, högskolans yrkesprogram (ointressant att jämföra YH med hela högskolan). Hur ligger YH till i förhållande till annat – det är idag inte helt lätt att svara på, t.ex. är det utifrån UKÄ:s årsrapport inte helt lätt att få grepp om resultat för högskolan, både examensgrad och arbetsmarknadsutfallet. Utbildningarna i de olika utbildningsformerna konkurrerar om studerande, uppmärksamhet och pengar. Då är det bra att veta hur YH ligger till. Investeringar i utbildningar på olika sätt. Finns överlapp mellan de eftergymnasiala utbildningsformerna. Inget överlapp längre mellan YH och gymnasiet. Systemvetenskapliga utbildningar inom YH och inom högskolan är ett överlappande område. Vore intressant att se på inträde på arbetsmarknaden och vilka yrken man hamnar inom i en samlad analys.

Svårt att jämföra resultat för utbildningsformer med väldigt olika syften. Kan bli felaktiga tolkningar, behövs omfattande förklaringar. Men jämförbar statistik generellt bra. Jämförbarhet kräver avancerade statistiska metoder (t.ex. IFAU:s studier). Yrkesvux, YH, yrkeskurser på folkhögskolan kanske man vill jämföra. Finns grupper som utbildas i flera utbildningsformer. Politisk fråga att jämföra. Det blir för enkelt i en databas. YH och högskolan, där finns utbildningar som ligger nära

⁴⁷ Förordning (2018:1425) med instruktion för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

varandra. Korta praktiska utbildningar inom högskolan. Vore bra för att kunna analysera var dessa utbildningar hör hemma.

Etableringsålder

Svenskt Näringsliv:

Etableringsåldern bland unga i Sverige har diskuterats flitigt på sistone. Tycker att det vore bra om alla som diskuterar använde samma sätt att mäta. Nu har debatten delvis handlat om hur man bäst mäter. Om vi har konsensus kring vad som är etablerad efter olika utbildningsformer så kanske vi även kan komma fram till hur etableringsåldern ska mätas.

Etableringsålder och etableringsmått. Kanske bra att ha olika mått eftersom man mäter olika saker. Vore bra om SCB hade ett mått som man kunde förhålla sig till, men att man ändå kan ta fram egna mått som komplement.

SACO:

Svenskt Näringsliv klagar över att det är hög etableringsålder, bland annat genom långsam övergång från gymnasieskola till högskola. Men många kanske jobbar för att bygga upp ett kapital som de kan leva på när de pluggar. Tillsammans med studiemedel för att få en bra levnadsnivå. Kan man undersöka de som slutat gymnasiet men inte påbörjat högskolan som kanske inte stämmer överens med nivån för utbildningen – varför har de det jobbet? Något tillfälligt tills de ska plugga. I vilken utsträckning vill de studera vidare. Gäller främst de som gått studieförberedande program som inte pluggar vidare. Många kanske tänker göra det men jobbar ett tag.

TCO:

Utformning av pensionssystemet. Där är en central fråga hur långt arbetslivet är - vad kan vi göra för att förlänga arbetslivet, i början eller i slutet. Pensionsmyndigheten har svängt i den frågan. De har förut använt etableringsålder och nu använder de inträdesålder och då har resultaten ändrats. Problem med hög etableringsålder finns inte, säger den nya statistiken. Andel av en årskull som är inne på arbetsmarknaden = etableringsålder/inträdesålder. Finns en argumentation ibland att ungdomar inte börjar samla pensionspoäng tillräckligt tidigt, att de reser t.ex.

Udep:

Försämrad försörjningskvotsfrågan, kommer vara den stora frågan de kommande 20-30 åren. Där är det intressant att se på övergången från gymnasiet till högskolan och om den kan gå snabbare. Man avslutar gymnasieutbildning senare än i andra länder. Ser inte bra ut i OECD-statistiken. En möjlighet skulle vara att korta tiden mellan gymnasiet och högskolan och att öka genomströmningen i högskolan. . Har i det

sammanhanget någon gång använt SCB:s inträdesstudie (enkät) efter gymnasieskolan. Det diskuterades t.ex. mycket i den senaste studiemedelsutredningen⁴⁸. Långtidsutredningen har tagit upp frågan. Ett annat alternativ för att öka antalet år man arbetar är att höja pensionsåldern.

Generellt:

Tid till det första jobbet: Snabbhet lyfts i studiemedelssammanhang och också pensionsammanhang.

Enkla jobb

debatt om att det finns för få enkla jobb – det finns inte för få enkla jobb utan de innehas av andra personer

YH och högskola

Diskussion om hur väl olika utbildningsformer lyckas förbereda studenterna på en snabb övergång till arbetsmarknaden. Tycker inte att snabbhet är det viktigaste, men det lyfts fram som viktigt i debatten. YH lyfts fram som framgångsrikt. Men många av dem hade ju redan arbete innan de studerade.

Högsta utbildning i Utbildningsregistret

Brist i utbildningsstatistiken (utbildningsnivå enligt SUN för hela befolkningen, eller överlag UREG-variabel): På 1siffernivå redovisas de som läst någonting på gymnasiet i samma grupp som de som läst klart. Svårt att fatta måttet.

Antal som är kvar i yrket

Yrkesutbildningar: Bristyrken, där anställda lämnar yrket t.ex. pga arbetsmiljöproblem. Det behöver synliggöras. Kan vara viktigt att känna till hur det förändras över tid.

Utfallet i termer av personer som stannar i yrket är viktigt för dimensioneringen av utbildningar. Hur många platser behöver man ha för att det en tid framåt finns tillräckligt många i yrket. Kanske i det syftet bättre med 10 års uppföljningshorisont.

Andel som är kvar i yrket kan man också undersöka utifrån vilken erfarenhet tex dagens sjuksköterskor har och hur länge de har arbetat inom yrket. Kan inte bara följas upp från utbildningshållet.

Vill veta i vilken utsträckning man söker sig bort från branschen.

⁴⁸ SOU 2018:73 Studiemedel för effektiva studier
<https://www.regeringen.se/4a78fb/contentassets/98fcf88834c240a7acce313922fd5cfb/studiemedel-for-effektiva-studier-sou-201873>

Flödet genom en utbildning ("kedjan"/"Nyttjandegrad")

Högskolan: Vill se hela kedjan: sökande – nybörjare - tidigare avhopp – examen – arbete (=etablering). Vill se hur det skiljer sig mellan olika utbildningar. Det ger en helhetssyn på hur olika utbildningar utvecklas över tid. Konjunkturen spelar där kanske mindre roll då mönstren ändå är desamma över tid (även om det finns skillnader mellan olika grupper).

Mer flödesanalyser som den för vårdutbildningar⁴⁹ (?). Det ligger en kraft i att beskriva hela flödet.

Applikation för statistik i SYV-syfte

Långtidsutredningen: man behöver veta hur hög arbetslöshetsrisk efter olika utbildningar och vilka inkomster man kan förvänta sig för att göra rationella studieval. Men alla kanske inte tycker det är så kul med mycket siffror. Man ska inte tro att man når målgruppen med statistiken. Krävs något mer fiffigt.

Förklara om/varför utbildningspremien är låg i Sverige

Education at a Glance, utbildningspremie i Sverige i förhållande till andra länder. Skattenivå måste tolkas rätt här. Diskussioner om lönespridningen, den är högre egentligen om man räknar in att vi har hög andel kollektivavtal med tjänstepension=utebliven lön. UKÄ har publicerat rapport om inkomster⁵⁰. SACO skriver också om livslön.

Små redovisningsgrupper

Detaljnivån på statistiken är en övergripande fråga, samma för andra mått, t.ex. betyg. Problemet med övertolkning av samband är dock inte större bara för att cellen är mindre. Även om det går bra på eleverna på skola A och sämre på skola B, så kan man ändå inte säga att det beror på skolan. Eleverna i skola A kanske hade bättre förutsättningar från början.

Samhället bygger på att man gör en massa val, t.ex. utbildningsval till gymnasiet och till högskolan. Då är det bra om information finns. Men det är viktigt att vara tydlig med begränsningar i statistiken.

Detaljeringsgrad: bra att statistiken är detaljrik, gör inte så mycket att det är små grupper. I officiell statistik kan man vara tydlig med vilka slutsatser man kan dra.

Små grupper: slå ihop årskullar för att kunna bryta ner på mindre utbildningsgrupper.

⁴⁹ <https://www.framtidensvardkompetens.se/rapporter/>

⁵⁰ UKÄ, Statistisk analys 2019-06-04/7 Inkomster fem år efter examen från högskolan https://www.uka.se/download/18_55b9a49216a59c86be8a9ee/1560171175286/statistisk-analys-2019-06-04-inkomster-fem-ar-efter-examen-fran-hogskolan.pdf

Man måste vara försiktig, för man måste ta hänsyn till vilka som gått respektive utbildning. Därför ska man vara försiktig med väldigt precisa uppgifter.

Jämförbarhet av utbildningar

Vill följa upp utbildningssystemet. Men här jätteviktigt att fundera över vilka man vill jämföra så att det verkligen är jämförbart. Viktade resultat som Skolverkets SALSA?

Tveksam till att jämföra utbildningsformer, det är väldigt komplicerat. Har ett år till inom en utbildningsform någon betydelse för arbetsmarknadsutfallet - det är den fråga man brukar undersöka. Men att jämföra utbildningsformer är mycket svårare.

Det kan vara så att olika utbildningar passar bra för olika personer. Vi väljer utbildning utifrån det vi är bra på, det som passar en. Forskning har visat att de som kom in på sitt förstahandsval på gymnasiet (80-tal) fick en positiv utveckling på arbetsmarknaden. Men det var inte kopplat till vilka program de hade gått, utan att de hade passat för utbildningen.

Människor vet var de trivs bäst och väljer det. Därför ska man akta sig för att göra jämförelser mellan utbildningsformer. Politikerna ska välja flera alternativ för att utbilda sig.

Det finns en fara i jämförelser. T.ex. är inträdet på arbetsmarknaden efter YH snabb då det är yrkesutbildningar. Men generella utbildningar på högskolan bör utvärderas efter 10-15 år för att se effekter, då kanske den har gått om yrkesutbildningen. Men inget fel i att politikerna satsar på utbildningsformer som leder till bra karriärer. Man bör dock vara försiktig med kortsiktiga jämförelser.

Man måste få med information om utbildningsformerna och deras förutsättningar. Bra om man kan möjliggöra jämförelser mellan olika utbildningsformer. Om statistiken inte blir helt jämförbar mellan olika utbildningsformer bör man tänka på det när statistiken presenteras/tillgängliggörs så att inte presentationssättet gör att man felaktigt får uppfattningen att den är helt jämförbar (t ex om statistiken tillgängliggörs i en och samma tabell). Syftet med utbildningen avgör om man ska jämföra. För tolk finns t ex flera utbildningsvägar (för kontakttolk högskola, folkhögskola, studieförbund, och yrkeshögskola och för teckenspråkstolk högskola och folkhögskola. För att kunna jämföra dessa utbildningar behöver måttet vara någorlunda jämförbart.

Officiell statistik och analys

Det är ofta en svaghet i SCB:s statistik att den sällan är så analytisk, mer beskrivande. Kanske inte SCB:s uppdrag att göra analyser, men kanske de andra myndigheternas.

Detta saknas i högskolestatistiken

Saknar statistik om hur länge man studerar i högskolan, redovisat efter inriktningar, kurser och program.

Saknar statistik om vilka som går vidare till forskarutbildning.

Longitudinella ansatser

Flöden genom utbildningssystemet

Behov av regional utbildningskarta som visar på flöden mellan olika utbildningsformer och till arbetsmarknaden. Behöver inkludera gymnasiet, yrkesvux, sfi och YH (inte högskola). Man behöver veta nybörjare, examinerade+fullföljare och arbetsmarknadsstatus.

Region Skåne har gjort en systemanalys av hur nyanlända tar sig genom systemet ut på arbetsmarknaden. Språkkunskaperna är så otroligt viktiga – formellt och informellt.

Flöden på arbetsmarknaden

Arbetsförmedlingen följer upp arbetsmarknadsutbildningar efter sex månader, diskussion om det är för kort. Intressant att se matchningen på lite längre sikt. Kanske ok i början att bara hamna i rätt bransch. Flersteg till matchning? Genomgångsyren? Är de kvar i arbetet, har de bytt arbete? Även efter 3 år är relevant, långsiktighet.

Kanske intressant att se vilka yrken man byter emellan, inom byggbranschen tar de folk av varandra.

Inspel från en forskare

Dokumentation från användarintervjun med Anders Stenberg, Växjö universitet, sommaren 2019:

Forskning

Forskare har tyvärr inga incitament att forska om övergång från utbildning till arbete. Då vi oftast inte har naturliga experiment vid reformer i Sverige är möjligheterna små att bli publicerat internationellt och därför är forskningen på området i Sverige mycket begränsat. Mer forskning skulle dock behövas på området!

Myndighetsnivå - utvärderingar

Myndigheter måste ha koll på sin verksamhet och då behövs det väl etablerade rutiner för uppföljning. Men tyvärr så är det ibland politiskt styrt vilka uppföljningssiffror som presenteras (exempel: uppföljning av arbetsmarknadsutbildningars utfall). För om det går dåligt så blir det känsligt för generaldirektören som ska presentera siffrorna. Det är synd. Man borde sätta ett regelverk för hur uppföljning ska göras och sedan ska tjänstemännen vara fria att ta fram det.

Finns väldigt många disputerade och duktiga personer på myndigheterna. Om de fick resurser så skulle de kunna göra väldigt kvalificerade utvärderingar.

Officiell statistik

Statistik i tabellform kan vara för enkel och kan då bli missledande.

Myndigheterna har den viktigaste rollen, nämligen att göra utvärderingar. De har dessutom kompetensen att göra dessa utvärderingar. Tabeller är bra, men bra om man kunde ha ett samarbete myndigheterna emellan.

Infrastruktur

De som gör tabeller och de som gör utvärderingar på myndigheterna, de borde träffas och göra konferenser och agera som akademiker i sin yrkesroll. De borde träffas och berätta om sina utvärderingar för att stimulera varandra. Genom att träffas myndigheterna emellan och diskutera så skulle man se vilka data och vilka tabeller som saknas. Om tjänstemän sitter på sin kammare och tar fram ett mått för att det står i ett regleringsbrev att man ska göra då, då riskerar man att felaktiga slutsatser dras av statistiken.

Bilaga 5 Metod för användarkartläggningen

Användare som ingick i kartläggningen

Under sommaren/hösten 2019 genomfördes ett antal intervjuer med användare. Intervjuerna genomfördes på plats eller på Skype. Följande organisationer har intervjuats:

Tabell 5.1. Användare som ingick i användarkartläggningen 2019

Typ av användare	Vem	Intervju genomfördes av
Region	Region Örebro län	SCB
Region	Region Skåne län	SCB
Region	Region Stockholms län	SCB
Myndighet	Folkbildningsrådet	SCB
Myndighet	MYH	SCB
Myndighet	MUCF	SCB
Forskare	Lars Behrenz Linné universitetet	SCB
Forskare	Björn Öckert, IFAU	SCB
Forskare	Anders Stenberg, Stockholms universitet	SCB
Arbetsgivare	Svenskt Näringsliv	SCB och Skolverket
Fackförbund	SACO	SCB
Fackförbund	TCO	SCB och Skolverket
Fackförbund	LO	SCB och Skolverket
Regeringskansliet (högskolan)	Utbildningsdepartementet	SCB och UKÄ
Regeringskansliet (gy, vux, yh, kk+et, folkbildning)	Utbildningsdepartementet	SCB

Intervjuerna följde en frågeguide (se nästa avsnitt). Intervjuerna spelades in och sammanfattades sedan. Intervjupersonerna fick sedan sammanfattning för att kunna justera och komplettera den.

Frågeguide

En frågeguide användes vid intervjuerna. Frågorna skulle dels ge input till översynen av etableringsmättet och till denna kartläggning.

Frågeguiden återges här i sin helhet.

Inledning

De kursiva meningarna är endast stöd och ska inte läsas upp i ett första läge.

Hej!

Roligt att du tar dig tiden att prata med mig om vilken statistik om inträde eller etablering på arbetsmarknaden efter utbildning som behövs och vad den statistiken ska innehålla. Du är en av ca 10 nyckelanvändare som vi kommer intervjua.

Jag kommer ställa frågor inom två olika områden: dels utifrån etableringsmättet och dels mer generellt om statistik om inträdet på arbetsmarknaden.

Bakgrunden till det är att...

- Vi arbetar just nu, tillsammans med de andra utbildningsmyndigheterna, på att se över det så kallade etableringsmättet. Etableringsmättet är registerbaserad statistik om ställningen på arbetsmarknaden under ett kalenderår. Det används för att följa upp etableringen på arbetsmarknaden efter olika utbildningsformer.
- Samtidigt arbetar vi på SCB med att se över vilka enkät- och registerstudier som behöver göras för att följa upp inträdet på arbetsmarknaden efter olika utbildningsformer.

Vi intervjuar några viktiga användare och svaren kommer att sammanställas och vara ett viktigt underlag i beslutet om vilken statistik vi tar fram framöver.

Jag frågade ju förut om det var ok att spela in samtalet så att jag slipper anteckna så mycket nu. Så bara så du vet så sätter jag på inspelningen nu, om det är ok.

Etableringsmättet

Om vi börjar med den första delen: Etableringsmättet. Etableringsmättet används för att följa upp flera utbildningsformer utifrån hur det går för de studerande på arbetsmarknaden efter examen. Mättet bygger på registerdata och varje person kategoriseras utifrån ett antal kategorier: etablerad ställning, osäker ställning, svag ställning, att man studerar eller varken arbete eller studier.

A Om den befintliga statistiken om etablering på arbetsmarknaden

1. Känner du till statistik om etablering på arbetsmarknaden som bygger på etableringsmättet?
 - a. Om ja: Använder du statistiken? Om vilka utbildningsformer? Använder du all statistik eller bara delar av den? Vilka delar? (*Tittar de bara på t.ex. etablerad och högskolestudier? Slår de ihop grupper, t.ex. etab+svag eller svag+osäker?*)

VARFÖR?
 - b. Om nej: Känner du till annan statistik om inträdet eller etablering på arbetsmarknaden? Vilken?
2. I vilka arbetsuppgifter använder du/någon hos er statistiken?
3. Saknar du något i statistiken? *Innehåll, sammanställningar, redovisningsgrupper*
4. Om du tänker på statistik om inträde eller etablering på arbetsmarknaden generellt: vilken fråga eller vilka frågor är det viktigast att statistiken ger svar på?

Sammanfattningsvis uppfattar jag att du tycker att abc är viktigt. Du har inte nämnt abc, hur ser du på det?
 - a) *Hur många har arbete?*
 - b) *Vad tjänar de?*
 - c) *Matchning.*

B Detaljer om de olika frågeställningarna (20 min)

Nu skulle jag vilja prata lite mer konkret om

- a) de frågeställningar som du tycker att statistiken ska ge svar på
- b) några av aspekterna vi pratat om (*abc, samt beroende på svar, fler*)

Vi behöver lite mer kunskap för att kunna veta på vilket sätt vi ska mäta detta.

1. Hur många har arbete?

Här finns det ju flera saker att fundera över. Vad tänker du mer konkret att det innebär? T ex hur mycket eller hur lite ska man ha arbetat under ett år för att du tycker att personen ska räknas som att den har arbete?

Varianter:

- *Huvudsaklig sysselsättning*
 - *En mätpunkt eller kalenderår?*
 - *Enkät, register, AGI som ny datakälla?*
- *Anknytning till arbetsmarknaden*
 - *SyssStat=1*
 - *SyssStat=1,5,6*
- *Heltidsarbete under hela året*

Är det viktigt att skilja åt personer som både arbetar och studerar?

- Är det viktigare att få en överblick i ett mått, dvs. att man måste prioritera
- Eller ska vi ha flera mått med flera kategorier där man kan se hur många som gör både och?

2. Vad tjänar de?

Hur skulle du vilja att det presenteras? Det finns ju många olika sätt att redovisa vad man tjänar.

- *Inkomst under ett år (dvs. lön + omfattning) eller lön (oavsett hur mycket man arbetat)*
- *Median/medel, inkomstklasser, inbakat i måttet*

3. Matchning

Hur skulle du beskriva innebörden av matchning? (*rätt nivå på arbetet, rätt inriktning på arbetet*)

Hur detaljerad ska matchningen av inriktning beskrivas? Hur "rätt" måste det vara? Om utbildningen har en specifik inriktning – är det då viktigt att man arbetar inom just den inriktningen eller är det tillräckligt bra att veta att personen arbetar i stort inom samma område?*matchningskarta (sannolikt grövre bedömning än enkät)*

- *enkät (subjektiv bedömning).*

4. Fler aspekter

Utifrån vad de nämnt i A.4.

C Övrigt

Vill du lägga till något om etableringsstatistiken?

Inträdet på arbetsmarknaden

Om vi nu lämnar etableringsmättet och pratar lite mer generellt om statistik om inträdet på arbetsmarknaden efter olika utbildningsformer.

De flesta utbildningsformer följs upp utifrån de avgångnas inträde på arbetsmarknaden. Om vi håller oss till de större utbildningsformerna så handlar det om gymnasieskolan, Komvux, yrkeshögskolan och högskolan.

Nu vill jag gå igenom fem frågor med dig och resonera kring likheter och skillnader mellan de olika utbildningsformerna. Vi kommer naturligtvis inte kunna diskutera alla detaljerna. Jag vill istället fokusera på de stora dragen. Tänk på vilka frågor som du vill ha svar på och hur du vill använda statistiken.

1. Vi pratade förut om behov av statistik om inträdet eller etablering på arbetsmarknaden generellt och om vilken fråga eller vilka frågor den statistiken främst ska ge svar på.

ABC

- Ser du några skillnader mellan de fyra utbildningsformerna eller är det samma frågeställningar för samtliga?
 - Om vi nu går igenom utbildningsform för utbildningsform för att se om du kommer på något som är specifikt för respektive utbildningsform eller om samma resonemang funkar för alla.
 - a. Gymnasieskola – *skillnad beroende på om man läst högskoleförberedande respektive yrkesprogram?*
 - b. Komvux
 - i. Sfi
 - ii. Grundläggande
 - iii. Gymnasial - *skillnad beroende på syftet med utbildningen (de som läst studieförberedande kurser, de som läst yrkeskurser (yrkespaket?))?*
 - c. YH
 - d. Högskolan
2. Om du tänker på vilka personer som ska följas upp inom de olika utbildningsformerna
- Hur ser du på behovet att följa upp fler grupper än de med examen? *Gy: även alla andra unga uppdelat på hur pass mycket de läst, Högskolan: även de som har ett visst antal poäng, men som saknar examen*
 - Om vi nu går igenom utbildningsform för utbildningsform. Vilka grupper bör följas upp och vilken grupp är det viktigast att följa upp?
 - a. Gymnasieskola: *examen, avgångna med studiebevis minst 2500 poäng, fler grupper*
 - b. Komvux
 - i. Sfi
 - ii. Grundläggande
 - iii. Gymnasial: *examen, de som läst studieförberedande kurser, de som läst yrkeskurser (yrkespaket?)*
 - c. YH: *examen, fullföljare, avhoppare*
 - d. Högskolan: *examen, jämförelsegrupper som läst motsvarande antal poäng, fler grupper*
3. Nu skulle jag vilja prata lite om viktiga redovisningsgrupper. Det finns ju redovisningsgrupper som bör finnas i samtliga utbildningsformers uppföljningar och sedan finns redovisningsgrupper som är utbildningsformsspecifika.

- Om vi börjar med de generella variablerna som beskriver gruppen. Vilka redovisningsgrupper, som t ex kön, tycker du är viktigast att statistiken kan delas upp på?

Kön, ålder, svensk/utländsk bakgrund och tid i Sverige, utbildningsnivå, föräldrarnas utbildningsnivå, var man bor.

- Om vi nu pratar om de olika utbildningsformerna och vilka specifika redovisningsgrupper som behövs.
 - a. Gymnasieskola (*typ av program, program, inriktning på program*)
 - b. Komvux
 - i. Sfi (*födelseland*)
 - ii. Grundläggande
 - iii. Gymnasial (*typ av studier: yrkeskurser/ teoretiska kurser, skäl till studier: uppnå behörighet till högskola/YH, skola om/få en yrkesutbildning*)
 - c. YH (*utbildningsområde, detaljerade utbildningsinriktningar, geografiskt*)
 - d. Högskolan (*ämnedområden*)

4. Nu har vi kommit till frågan om när i tiden uppföljningen bör göras.

Uppföljningarna görs idag lite olika lång tid efter utbildningens slut/examen. Tidpunkter som är vanliga är 1, 3 och 5 år efter utbildningen.

- Kan du säga något generellt om när uppföljningarna bör göras? Varför?
- Om vi går igenom de olika utbildningsformerna och resonerar kring vilken tidpunkt eller vilka tidpunkter som är lämpliga.
 - a. Gymnasieskola – *3 år efter, för då har de flesta slagit in sin slutliga väg*
 - b. Komvux
 - i. Sfi
 - ii. Grundläggande
 - iii. Gymnasial
 - c. YH – *1 år efter för att få snabba resultat?*
 - d. Högskolan

5. Och till sist undrar jag hur ofta uppföljningarna behöver göras.

- Är det viktigt att de tas fram varje år eller räcker det mer sällan? Även här lär det finnas skillnader mellan utbildningsformerna.

- Jag tycker vi går igenom dem:
 - a. Gymnasieskola
 - b. Komvux
 - i. Sfi
 - ii. Grundläggande
 - iii. Gymnasial
 - c. YH
 - d. Högskolan

Avslut

Då har jag ställt alla mina frågor och känner mig nöjd med all input jag har fått. Tack så mycket!

- Vill du lägga till något som du har funderat på? Eller har du någon fråga?

Du får så klart gärna höra av dig om du kommer på något mer.

Jag kommer nu att sammanfatta dina svar och skicka dem till dig så att du ser att jag inte missuppfattat dig. Då kan du också göra förtydliganden och tillägg om du vill.

Tack så mycket för din tid nu!